

OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI

2012 yılı Mayıs ayı Olağan Meclis Toplantısı 22 Mayıs'da Ankara'da yapıldı.

BİRLİK ENCÜMENİMİZ ANKARA'DA TOPLANDI

Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir TOPBAŞ başkanlığında toplanan Birlik Meclisimiz, bir yılığına görev yapacak yeni Encümeni'ni seçti.

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği & İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Birliğimizin Mayıs ayı Olağan Meclis Toplantısı, Ankara'da yapıldı. Başkanlığını yapmaktan mutluluk duyduğum Türkiye Belediyeler Birliğinin, bir yılığına görev yapacak Encümen Üyeliğı için yeniden seçim yapılan toplantımızda, Meclisimiz kararlılık göstererek mevcut Encümenimizle devam etme kararı aldı. Meclisimize ve Başkanlık Divanı Üyeleri'ne teşekkür eder, Encümenimize başarılarının devamını dilerim.

2011 yılı faaliyet raporu ve bütçe kesin hesabının kabul edildiğı Meclis Toplantımızda, gelecek yıllara yaygın hizmet yüklenilmesini ve personel konuları da görüşülerek karara bağlanmıştır. Toplantıda ayrıca Birliğimiz Konukevi'nin yeniden yapılmak üzere yıkılması ve yapımının halen devam etmesi nedeniyle, belediyelerimizin başkan, meclis üyesi ve çalışanlarının, Ankara'ya geldiklerinde geçici konaklama ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla otellerden oda kiralınması ve konaklama ücretinin bir kısmının konaklayan kişilerce; kalanının ise Birliğimizce karşılanmasına karar verilmiştir.

Birliğimizce belediye başkan ve yöneticilerinin Ankara'da konaklama imkânlarının yanı sıra Bakanlık ve kamu kurumlarıyla ilgili iş ve işlemlerini takiplerinde şehir içi ulaşımına da kolaylık getirilmiştir. Bu doğrultuda başkan ve yöneticilere yönelik olarak, 2012 yılında havalimanı, tren istasyonu ve otobüs terminalinden şehir merkezine karşılıklı ulaşimleri ile resmi kurumlarla yapacakları görüşmeler için şehir içinde araç hizmeti sağlanmaya başlanmıştır.

Gücünü belediyelerimizden alan Birliğimiz Mayıs ayında lobi faaliyetinden eğitime, uluslararası ilişkilerden hukuki desteğe varan çalışmalarını hız kesmeden sürdürmüştür. Başkanlığını yürüttüğüm Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG)'nin Kentsel Sağlık Komitesi Toplantısı da İstanbul'da başarıyla gerçekleşmiştir.

Mayıs ayında Birliğimizce yürütölen faaliyetlerin yer aldığı dergimiz sayfalarında, belediye personelinin çalışmalarına ışık tutmak amacıyla makalelerden soru cevaba, genelgelerden resmi gazete özetlerine kadar zengin bir içeriğıe yer verilmiştir.

Dergimize gösterdikleri ilgi nedeniyle tüm okurlarımıza teşekkür eder, esenlikler dilerim.

İÇİNDEKİLER

UCLG Kentsel Sağlık Komitesi İstanbul'da Toplandı	12
Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantılarının 2. Etabı Devam Ediyor	25
Birliğimiz, AB İle Yerel Yönetimlerimiz Arasında Köprü Görevini Üstleniyor	37
Belediyelerden Haberler	47
TBB Belediye Akademisi Eğitimleri Devam Ediyor	55
Mayıs Ayı Lobi Faaliyetlerimiz	56
Soru-Cevap Hattı	59
Resmi Gazete	80
Yargı Kararı	85
Genelgeler	87

Mustafa ÇÖPOĞLU
BELEDİYELERİN
DENETİMİ

H.Bayram ÇOLAK
MAHALLİ İDARELERDE
MADDİ DURAN VARLIKLARIN
MUHASEBELEŞTİRİLMELERİYLE
İLGİLİ ÖNEMLİ BAZI HUSUSLAR

Zekeriya AYDIN
BELEDİYE BÜTÇESİNDEN
SPOR KULÜPLERİNE
YAPILAN YARDIMIN
NİTELİĞİ

Ufuk ÜNLÜ
İDARİ YARGI KARARLARININ
UYGULANMA(MA)SI VE
HUKUKİ SORUMLULUK

BİRLİK MECLİSİMİZ TOPLANDI

*Türkiye Belediyeler Birliği Encümeni
Seçimle Belirlendi*

Hayati ÜNLÜ
**MEDENİYETLER İTTİFAKI VE
GİRİŞİMİN YEREL YÖNÜ**

Ladin YILDIRAN
**BELEDİYELERDE
KATI ATIK YÖNETİMİ**

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği

&

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Adem ESEN

Doç. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Dr. Kasım TURGUT

Abdullah ŞİMŞEK

Ali GÜNEY

Tahir TEKİN

Yayın Kurulu

Nilüfer SIVRIKAYA

Ahmet Sertan ÇAĞLAR

Burcu KULAÇ

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Fikret GÜLTEKİN

Hayati ÜNLÜ

Nigar GÖRGÜN

Tuğçe ÖZKAN

Tasarım

Gizem AŞÇIOĞLU

Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı No: 229

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda

bir yayımlanan yaygın

sürelidir.

Mayıs, Sayı: 769

Basım Tarihi: 15.07.2012

ISSN 1308-6707

Baskı

SİSTEM OFSET

İvedik Organize Sanayi

Ağaç İşleri Yapı Kooperatifi

521. Sokak No: 32/34

Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 395 81 12

Faks: (0312) 395 81 14

www.tbb.gov.tr

BİRLİK MECLİSİMİZ TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği Encümeni Seçimle Belirlendi

Birliğimiz 2012 yılı Mayıs ayı Olağan Meclis Toplantısı 22 Mayıs 2012 tarihinde Ankara'da yapıldı.

Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş başkanlığında toplanan birlik Meclisimiz, bir yıllığına görev yapacak yeni Encümeni'ni seçti.

Toplantının açılış konuşmaları Birlik Başkanımız Dr. Kadir Topbaş, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü Yavuz Selim Köşger ve Denizli Milletvekili Nihat Zeybekçi tarafından gerçekleştirildi.

Başkan Topbaş konuşmasında; zamanla yarışılan dünyamızda mesafelerin kısaldığını ve tüm coğrafyanın yakın mesafe haline geldiğine tanıklık edildiğini belirtti. Bir coğrafyada yaşanan olumsuzluğun tüm dünyayı etkilediğini kaydeden Başkan Topbaş, bütün dünyanın tedbir almasını ve birlikte hareket etmesi gerektirdiğini hatırlattı.

Dünya nüfusunun yüzde 50'sinin şehirlerde ve dünya kara yüzölçümünün yüzde 2,5'inde yaşadığını belirten Topbaş, sağlıklı yaşam alanlarının da daraldığını ifade etti. Gelişmiş ülkelerin sorunu yerinden çözmenin daha doğru olduğunu düşündüklerini belirten Başkan Topbaş, Türkiye'nin de yerel yönetimler bağlamında ciddi mesafeler aldığını söyledi.

"Şehirlerin yarıştığı dünyamızda bilgi ve deneyim paylaşımı yaparak bölgemizdeki insanların yaşam kalitelerini yükseltmek zorundayız" diye konuşan Topbaş, "Kurallı bir sistemi ortaya koymalı ve sistemi çok iyi kavrayan bir anlayışın hakim olmasını sağlamalıyız" dedi.

Türkiye Belediyeler Birliğinde yürütülen çalışmaları takdirle karşıladığını ve özellikle son dönemde gündemde olan yeni kurulacak büyükşehirlerle ilişkin yasa çalışmasında TBB'nin önemli katkılar verdiğini ifade eden Birlik Başkanı Topbaş, emeği geçenlere de teşekkür etti.

Açılıшта konuşan İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü Yavuz Selim KÖŞGER ise konuşmasında Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü olarak yürütülen

çalışmaları aktardı. Yeni kurulacak büyükşehirlerle ilişkin yasa çalışmasına ilişkin bilgiler veren Köşger, tüm tarafların görüşlerini almaya çalıştıklarını ifade etti.

Toplantının açılış oturumunda ayrıca Denizli Milletvekili Nihat Zeybekçi de söz aldı. Zeybekçi, Türkiye'nin en önemli lobi gücünün Türkiye Belediyeler Birliğinde bulunduğu işaret ettiği konuşmasında "Türkiye yerelleşmek zorunda, problemlerin çözümünün yerleşmede olduğunu biliyoruz" şeklinde konuştu.

Açılış konuşmalarının ardından Meclis gündemi kapsamında Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör tarafından faaliyet raporuna ilişkin sunum yapıldı. Toplantıya diğer gündem maddelerinin görüşülerek karara bağlanması ile devam edildi.

Yeni Encümen Bir Yıl Süreyle Görev Yapacak

Toplantı gündemi kapsamında Birlik Başkanı Dr. Kadir Topbaş başkanlığında bir yılına görev yapacak Encümen Üyeleri için seçim yapıldı.

Çok sayıda belediye başkanı ve meclis üyesinin katılımı ile gerçekleşen Meclis Toplantısı'nda 2011 yılı Faaliyet Raporu ve Kesin Hesap, Gelecek Yıllara Yaygın Hizmet Yüklenmesi, Konukevinin Yenilenmesi Nedeniyle Otel (Oda) Kiralaması, Kadro Değişikliği ve İhdası, Sözleşmeli Personelin Ek Ödeme Oranlarının Belirlenmesi, 4688 Sayılı Kanun'a Göre Sosyal Denge Sözleşmesi İçin Birlik Başkanına Yetki Verilmesi konuları da görüşülerek karara bağlandı.

Toplantının dilek ve temenniler bölümünde söz alan TBB Meclis Üyesi belediye başkanlarımız ve meclis üyelerimiz de görüş ve önerilerini dile getirdi.

BİRLİK BAŞKANI

Kadir TOPBAŞ

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

ENCÜMEN ÜYESİ

(Mayıs 2012-Mayıs 2013)

Ahmet KÜÇÜKLER

Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı

Tahir AKYÜREK

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı

Osman ZOLAN

Denizli Belediye Başkanı

Mehmet Beşir AYANOĞLU

Mardin Belediye Başkanı

Osman GÜRÜN

Muğla Belediye Başkanı

Hasan ÜNVER

Nevşehir Belediye Başkanı

Kadir KARA

Osmaniye Belediye Başkanı

Edibe ŞAHİN

Tunceli Belediye Başkanı

Veysel TIRYAKİ

Altındağ Belediye Başkanı

Hasan AKGÜN

Büyükçekmece Belediye Başkanı

Bülent TANIK

Çankaya Belediye Başkanı

Bekir ÖZTEKİN

Oğuzeli Belediye Başkanı

Serhat ORHAN

Turgutlu Belediye Başkanı

Osman YILMAZ

Çaltı Belediye Başkanı

Birliğimizin 22 Mayıs 2012 tarihinde gerçekleştirdiği 2012 yılı Mayıs ayı Olağan Toplantısı'nda alınan diğer meclis kararları şöyle;

1- 2011 yılına ilişkin faaliyet raporu ile bütçe kesin hesabı kabul edilmiştir.

2- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun gelecek yıllara yaygın hizmet yüklenilmesini düzenleyen 67'nci maddesinde belirtilen hizmetlerin satın alma yoluyla yapılmasına karar verilmiştir.

3- TBB Konukevi'nin yeniden yapılmak üzere yıkılması ve yapımının devam etmesi nedeniyle; belediye başkanı, belediye meclis üyeleri ve çalışanlarının, Türkiye Belediyeler Birliğinin meclis toplantılarına veya düzenlediği faaliyetlere katılmaları amacıyla, Ankara'ya geldiklerinde geçici konaklama ihtiyacının, otellerden oda kiralanarak hizmet almak şeklinde karşılanmasına, konaklama ücretinin en az yüzde 25'inin konaklayan kişilerce, kalanının ise Birlik bütçesinin temsil, tören ve ağırlama giderleri tertibinden karşılanmasına karar verilmiştir.

4- Norm kadroda bulunan 1 adet genel sekreter yardımcısı, 1 adet sosyolog ve 5 adet işçi kadrosu ihdasına karar verilmiştir.

5- Birliğimizde istihdam edilen sözleşmeli personele hizmet yılı dikkate alınmak suretiyle ödenecek olan ek ödeme oranları belirlenmiştir.

6- 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci hükmü gereğince, Birliğimizde çalışan personele sosyal denge tazminatının ödenmesine karar verilmiştir.

BELEDİYELERİN DENETİMİ

Mustafa ÇÖPOĞLU

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi / Genel Sekreter Yardımcısı

Belediyeler belde sakinlerinin mahalli müşterek ihtiyaçlarını gidermek üzere kurulan idari ve mali özerkliğe sahip kuruluşlardır.

Belediyeler üstlendiği görevlere ilişkin yetki ve sorumlulukları, esas olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu ile büyükşehirlerde 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu'ndan almaktadır.

Belediyeler yerine getirdiği görevleri kendi ürettiği mal ve hizmetlerden elde ettiği gelirler ve tahsil ettikleri bazı idari para cezaları dışında esas olarak vergi gelirlerinden kendilerine tahsis edilen kaynaklar ile yerine getirmektedir. Belediyeler hem kamu gücünü hem de kamu kaynağını kullanmaktadır. Her demokratik hukuk devletinde olduğu gibi kamu kaynağını ve gücünü kullanan kurum ve kişilerin denetimsiz ve sorumsuz bırakılması söz konusu değildir.

Günümüzde pek çok ülkede yönetim reformlarına paralel olarak denetim sitemlerinde de değişiklikler yapılmıştır. Geleneksel mali ve uygunluk denetimlerinin zamanla, kaynakların tutumlu, verimli ve etkin kullanılıp kullanılmadığı hususu ile harcamaların sonuçlarını değerlendirmede yetersiz kalması, denetimin niteliğinde ve tekniklerinde yeni arayışların başlamasına sebep olmuştur.

2005 yılında kamu mali yönetimi reformu ve yerel yönetim reformu kapsamında hazırlanan 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu yeni yaklaşım üzerine bina edilmiştir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu kurumlarındaki denetim esasları belirlenmiştir.

Bu çalışmada yeni yaklaşımlar doğrultusunda belediyelerdeki denetim sistemi ve sorunları konu edilecektir.

■ Denetim Sisteminde Yeni Yaklaşımlar

Denetim sistemi denilince geleneksel mali ve mevzuata uygunluk odaklı teftiş sistemimiz akla gelmektedir. Yeni denetim sistemi ise 5018 sayılı Kanun ile hayatımıza giren performans denetimi, sistem denetimi ve bilgi teknolojileri denetimi gibi modern denetim türleri ve teknikleridir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre kamu mali denetimi; iç kontrol, ön mali kontrol ve iç denetimden oluşmaktadır.

İç kontrol; kurumların yöneticileri ve çalışanları tarafından uygulanan, kurumların hedeflerinin elde edilmesinde gereken makul güvenceyi sağlamak için tasarlanmış bir süreçtir.

İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütününe kapsamaktadır.

Ön mali kontrol, idarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin mali karar ve işlemlerinin idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontroldür.¹

İç denetim ise kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile mali işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek

yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir. İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. İç denetim uygulamaları; uygunluk denetimi, performans denetimi, mali denetim, bilgi teknolojisi denetimi ve sistem denetiminden oluşmaktadır.³

■ Belediyelerde Denetim Türleri

Belediyelerde yapılan denetimi dış denetim, iç denetim, başkanın denetimi ve meclisin denetimi olmak üzere dört başlık altında değerlendirebiliriz.

■ Dış Denetim

Belediyelerde dış denetimi, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştayın yapması öngörülmüştür⁴. Ancak idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından da dış denetim yapılması düzenlenmiştir⁵.

Sayıştay denetiminin tüm belediyelerde uygulaması bulunmamaktadır. Sayıştay denetiminin alanı belediye, bağlı kuruluş ve işletmelerden ibarettir. Denetimin içeriği de iş ve işlemler için hukuka uygunluk, mali ve performans denetimidir. Sayıştay Başkanlığı'na bağlı Sayıştay denetçilerinin yaptığı denetimin sonuçları belediye meclisine sunulur ve kamu oyuna açıklanır⁶.

Belediyelerde idarelerin bütünlüğü bakımından İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan dış denetim uygulaması büyükşehir, il ve büyük ilçe belediyelerinde mülkiye müfettişleri diğer belediyelerde ise mahalli idareler kontrolörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan denetimin alanı belediye, bağlı kuruluşlar ve işletmelerdir. Denetimin içeriğini ise mali işlemler dışında kalan diğer idari işlemlerin hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından denetlenmesi oluşturmaktadır. Bu denetimin sonuçları da belediye meclisine sunulur ve kamu oyuna açıklanır⁷.

■ İç Denetim

5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ile Kontrol Kanunu'nda belediyelerin iç denetiminin iç denetçiler eliyle yapılması öngörülmüştür⁸.

İdarelerin üst yöneticilerinin yönetim ve hesap verme sorumluluğu kapsamında yürütülen iç denetimin tüm belediyelerde uygulaması bulunmamaktadır. İç denetçi kadroları büyükşehir, il ve büyük ilçe belediyelerinde bulunurken⁹, bünyesinde iç denetçi kadrosu bulunan çok sayıda belediye, kadrolarına henüz iç denetçi ataması yapmamıştır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda 31.12.2007 tarihine kadar belediye müfettiş-

3) <http://www.bumko.gov.tr/DENETIM/Genel/Default.aspx?F6E10F8892433CFFAAAF6AA849816B2EFC0671D8648333F35>

4) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 54- 55.ve. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Mad.68-69.

5) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 55.

6) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 55.

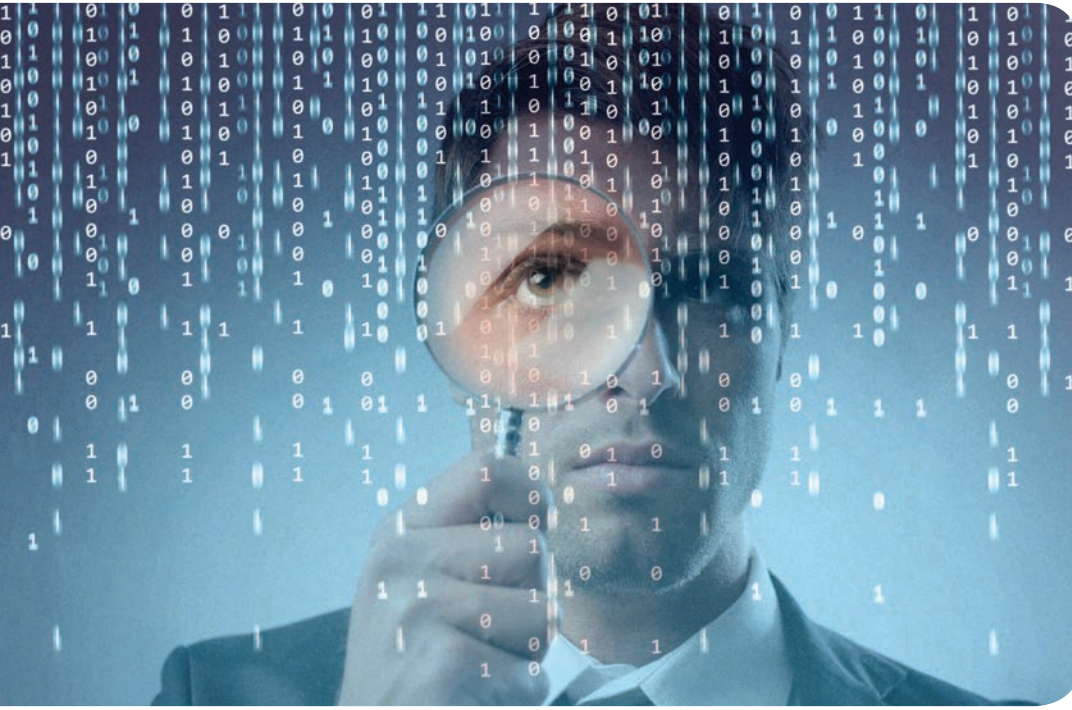
7) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 55.

8) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 54- 55. ve. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Mad.63.

9) İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 18. Mad., Resmi Gazete Tarih/Sayı: 12.07.2006/26226.

1) İç Kontrol ve Ön Mali Kontrolle İlişkin Usul ve Esaslar, 3.Mad., Resmi Gazete Tarih/Sayı 31.12.2005/26040 (3.Mükerrer).

2) İç Kontrol ve Ön Mali Kontrolle İlişkin Usul ve Esaslar, 3.Mad., Resmi Gazete Tarih/Sayı 31.12.2005/26040 (3.Mükerrer).

lerinin belediyelere iç denetçi olarak geçebilmesi düzenlenmişti¹⁰. Belediyelerdeki iç denetçi kadrolarının dolmamasına rağmen bu düzenlemeden yararlanan belediye müfettişi sayısı çok sınırlı kalmıştır.

Üst yöneticiye bağlı olarak çalışan iç denetçilerin denetim alanı, belediye, bağlı kuruluş ve işletmelerden ibarettir. Denetimin içeriği ise iş ve işlemler için hukuka uygunluk, mali ve performans denetimidir. İç denetçilerin yaptığı denetimin sonuçları belediye meclisine sunulur ve kamuoyuna açıklanır¹¹.

■ Başkanın Denetimi

5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, belediye başkanlarına ve büyükşehir belediye başkanlarına; belediye, bağlı kuruluş ve işletmelerini denetleme görevi ve yetkisi vermiştir¹². Belediye başkanlarına verilen bu görev bir çeşit iç denetim fonksiyonudur.

Belediye başkanları bu görevi büyükşehirlerde teftiş kurulu başkanlıkları bünyesinde bulunan müfettişler diğer il ve büyük ilçe belediyelerinde ise belediyeler bünyesinde görev yapan müfettişler eliyle yerine getirmektedir. Diğer belediyelerde ise bu görev ve yetki bizzat başkan veya görevlendirdiği belediye personeline gerçekleştirilmektedir. Belediyelerde teftiş kurulları bünyesinde görev yapan müfettişler, teftiş kurulu bulunmayan yerlerde ise müfettişler tarafından yapılan denetimin içeriği esas olarak genel denetim, inceleme, araştırma ve soruşturma faaliyetleridir. Denetimin sonucunun sunulduğu makam ise başkanlık makamıdır.

■ Meclis Denetimi

Belediyelerde belediye meclisinin denetimi üç şekilde gerçekleşmektedir. Bunlardan birincisi belediye meclisince seçilen denetim komisyonu aracılığı ile yapılan denetimdir.

Denetim komisyonu aracılığı ile belediyenin denetimi il, ilçe ve nüfusu 10 binden büyük belediyeler için söz konusudur. Denetim komisyonunun yetkisi belediye ve bağlı kuruluşları gelir-gider incelemesi ile bunlara ilişkin kayıt ve işlemlerin incelenmesinden ibarettir. Denetim komisyonu, hazırladığı denetim raporunu meclis başkanlığına sunarak görevini tamamlamaktadır¹³.

Belediyelerde, belediye meclisinin diğer bir denetim biçimi de belediye meclisinin tüm üyelerince yapılabilecek denetim çeşididir. Tüm belediyelerde uygulaması bulunmaktadır. Meclis üyeleri belediye ile ilgili konularda soru, genel görüşme ve gensoru aracılığıyla hem bilgilенmekte hem de denetim yetkisini gerçekleştirmektedir. Bu süreçte meclis üyelerinin muhatabı meclis başkanlığıdır.

Meclis üyelerinin denetim yetkisini kullanabildiği bir diğer platform faaliyet raporunun görüşülmesidir. Faaliyet raporları belediye, bağlı kuruluş, işletme ve ortaklıklarını kapsamaktadır. Faaliyet raporu, stratejik plan ve performans programına göre yönetilen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenleri ve belediye borçlarının durumu, belediye, bağlı kuruluş ve ortaklıklarla ilgili

10) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Geçici Mad. 5.

11) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 55.

12) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 38. ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu Mad. 18.

13) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 25.

bilgileri ve değerlendirmeleri içerir. Tüm belediyelerde uygulaması bulunmaktadır. Hazırlanan faaliyet raporu, meclis başkanlığına sunulur, kamu oyuna açıklanır ve İçişleri Bakanlığına gönderilir¹⁴.

Belediyelerde uygulanan denetim türleri
tablo halinde aşağıya çıkarılmıştır.

	DENETİM TÜRLERİ	DENETÇİLER	BAĞLI OLUNAN MAKAM	BELEDİYEDEKİ UYGULAMA DURUMU	YETKİ SORUMLULUK DAYANAĞI	ALANI	İÇERİĞİ	SUNULAN MAKAM
1	Dış Denetim	Sayıştay Denetçileri	Sayıştay Başkanlığı	Tüm belediyelerde uygulaması yok	5393/54,55 5018/69	Belediye, bağlı kuruluşlar ve işletmeler.	İş ve işlemler için hukuki uygunluk, mali ve performans denetimi	Kamuoyu Belediye Meclisi
		Mülkiye Müfettişleri	İçişleri Bakanlığı	Büyükşehir, il ve büyük ilçe belediyeler	5393/54,55		Mali İşlemler dışında kalan diğer idari işlemlerin hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü	Kamuoyu Belediye Meclisi
		Mahalli İdareler Kontrolerleri		Diğer Belediyeler				
2	İç Denetim	İç Denetçi	Üst Yönetici (Belediye Başkanı)	Tüm belediyelerde uygulaması yok	5393/54,55,58 5018/63,68	Belediye, bağlı kuruluşlar ve işletmeler.	İş ve işlemler için hukuki uygunluk, mali ve performans denetimi	Kamuoyu Belediye Meclisi
3	Başkanın Denetimi	Teftiş Kurulları	Belediye Başkanı	Büyükşehirlerde var	5216/18- i	Belediye ve bağlı kuruluşlar.	Genel teftiş, inceleme, araştırma ve soruşturma	Başkanlık Makamı
		Müfettişler		Tüm belediyelerde uygulaması yok	5393/38-k	Belediye, bağlı kuruluşlar ve işletmeler.	İnceleme ve soruşturma	Başkanlık Makamı
4	Meclisin Denetimi	Denetim Komisyonu	Seçilmiş Üyeler	İl , ilçe ile nüfusu 10.000 den büyük belediyelerde var	5393/25	Belediye ve bağlı kuruluşlar.	Gelir- gider incelemesi ile bunlara ilişkin hesap, kayıt ve işlemler	Meclis Başkanlığı
		Meclis Üyeleri	Seçilmiş Üyeler	Tüm belediyelerde var	5393/2	Belediye ile ilgili konular	Soru, genel görüşme ve gensoru	Meclis Başkanlığı
					5393/56,58 5018/41	Belediye, bağlı kuruluşlar ve işletmeler.	Faaliyet raporu; stratejik plan ve performans programına göre yönetilen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleştirme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenleri ve belediye borçlarının durumu, belediye, bağlı kuruluş, işletme ve ortaklıklara ilişkin bilgileri ve değerlendirmeleri içerir	Meclis Başkanlığı Kamuoyu İçişleri Bakanlığı

Belediyelerin Denetiminde Yaşanan Sorunlar

Belediyelerin denetimi 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda, dış denetim, iç denetim, başkanın denetimi ve meclisin denetimi biçiminde düzenlenmiştir.

14) 5393 sayılı Belediye Kanunu Mad. 56 ve 58.

Her şeyden önce pek çok belediyede 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun öngördüğü iç kontrol, ön mali kontrol ve iç denetim sistemi şeklen oluşturulduğundan tam ve eksiksiz olarak çalıştığını ifade etmek mümkün değildir.

Belediyelerin dış denetiminde, Sayıştay denetçileri ile İçişleri Bakanlığı denetim elemanlarının aynı konuda çifte denetim yaptıklarına tanık olunmaktadır. İçişleri Bakanlığı denetim elemanlarının mali işlemler dışında kalan diğer idari işlemlerin hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü olarak belirlenen denetim alanının dışına çıkıp esasen Sayıştay denetçilerinin işi olan iş ve işlemler için hukuki uygunluk, mali ve performans

denetimine girme eğilimlerine rastlanmaktadır. Bu tavır yıllardır uygulanan geleneksel denetim anlayışının tamamen terk edilmediğini göstermektedir. Denetimlerde aynı konuda çifte denetime meydan vermemesi bakımından belediyelerin dış denetiminde Sayıştay denetçileri ile İçişleri Bakanlığı denetim elemanlarının eski alışkanlıklarını terk edip, sadece kendilerine verilen denetim misyonunu yerine getirmeleri sağlanmalıdır.

Belediye meclisi tarafından seçilen denetim komisyonlarının yetki alanının belediye ve bağlı kuruluşları ile sınırlandırılması, belediye ortaklıklarının (şirketlerinin) denetim dışı kalmasını doğurmaktadır. Belediye meclisi üyeleri sadece faaliyet raporunda belediye, bağlı kuruluş, işletme ve ortaklıklarının faaliyetlerinden haberdar olmaktadır. Denetim komisyonu belediye şirketlerinin denetiminde yetkili kılınmalıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda belediyelerde iç denetim denilince açıkça anlaşılan 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan iç denetim türüdür. Böyle olmakla birlikte uzun yıllar başkana bağlı olarak faaliyet gösteren ve esas olarak genel denetim, inceleme, araştırma ve soruşturma yürüten belediye müfettişleri de bir tür (iç) denetim faaliyeti yapmaktadırlar.

Belediye müfettişleri bu denetim faaliyetleri dışında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre kamu görevlileri hakkında ön inceleme görevi de yürütmektedirler.

5393 ve 5018 sayılı Yasa'larda yer verilmemesine rağmen belediyelerin norm kadrolarını düzenleyen Yönetmelik'te¹⁵ büyükşehirlerde teftiş kurulu başkanlıkları diğer il ve büyük ilçelerde teftiş müdürlükleri ve müfettiş kadroları yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik'teki norm kadroların güncellemelerinde, hem müfettiş hem de müfettiş yardımcısı sayılarında artışlar yapılmaktadır.

5018 ve 5393 sayılı Kanun'larda belediyelerde yapılacak iç denetimin açıkça iç denetçiler eliyle yürütülmesi düzenlenmiştir. Bu

durumda diğer kamu kurumlarında olduğu gibi belediyelerde görev yapan belediye müfettişleri ile iç denetçiler arasında bir görev, yetki ve rol çatışması oluşmaktadır. Bu ikili yapının uzun süre devam etmesi hem birimler/meslekler arası gereksiz tartışmalara, iş kayıplarına, denetimlerde zafiyetlere hem de kurulan yeni sistemin tam olarak işlememesine yol açmaktadır.

2005 yılından bu yana ortaya çıkan uygulama örnekleri dikkate alınarak, 5393 ve 5018 sayılı Kanun'lar ile getirilen yeni sistem kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutularak ülkemizin yönetim yapısıyla uyum sağlamayan tarafları reforme edilmelidir. Yeni sistemin en tartışmalı konu başlıklarından olan teftiş-iç denetim (müfettiş-iç denetçi) hususunun bu bağlamda öncelikli olarak ele alınması gerekmektedir.

Yeni sistemden vazgeçilmeyip uygulamaya devam kararı verilmesi halinde denetimdeki teftiş-iç denetim biçimindeki iki yapı / iki başlı bu duruma son verilmelidir. Üst yönetici olarak başkana bağlı bu iki denetim biriminin tek çatı altında toplanması sağlanmalıdır. Büyükşehir teftiş kurullarındaki ve diğer belediyelerdeki yetişmiş denetim elemanlarının tecrübe ve birikiminden istifade edilmelidir.

■ Sonuç

Belediyelerin denetimi 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda, dış denetim, iç denetim, başkanın denetimi ve meclisin denetimi biçiminde düzenlenmiştir.

Pek çok belediyede 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun öngördüğü iç kontrol, ön mali kontrol ve iç denetim sistemi, şeklen oluşturulduğundan tam ve eksiksiz olarak çalıştığını ifade etmek mümkün değildir.

2005 yılından bu yana ortaya çıkan uygulama örnekleri dikkate alınarak yeni sistem kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutularak ülkemizdeki yönetim yapısına uymayan yanları reforme edilmelidir.

Yeni sistemle uygulamaya devam edilmesi halinde ise denetimdeki teftiş-iç denetim biçimindeki iki yapı / iki başlı bu duruma son verilmelidir.

Dış denetim yapan Sayıştay ve İçişleri Bakanlığı denetim elemanlarının işlevi birbirine karışmayacak biçimde açık olarak belirlenip, uygulaması sağlanmalıdır.

Belediyeler, bağlı kuruluş ve işletmeleri ile tüm denetim türlerine konu olması sağlanmalıdır.

15) Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarih / Sayı : 22.02.2007 / 26442.

UCLG

KENTSEL SAĞLIK KOMİTESİ

İSTANBUL'DA TOPLANDI

UCLG Kentsel Sağlık Komitesi Toplantısı, İstanbul'da Haliç Kongre Merkezi'nde yapıldı. Türkiye Belediyeler Birliği, UCLG ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, toplantının açılış konuşmasını yaptı. Toplantıda; küresel sağlık sorunlarını araştırmak ve bunlara çözüm aramak için UCLG Kentsel Sağlık Komitesi'ni kurduklarını belirten Başkan Kadir Topbaş, bu komiteyle, BM ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen ana hedefleri gerçekleştirme yolunda yerel yönetimlerin enerjisini ve sinerjisini kullanmayı hedeflediklerini belirtti.

Yaşadığımız çağda en temel hakkın "sağlık hakkı" olduğunun altını çizen TBB Başkanı Topbaş, buna rağmen dünya nüfusunun %85'lik bir bölümünün bu hakka erişemediğini söyledi. Başkan Topbaş sözlerine şöyle devam etti: "Üstelik dünyanın demografik yapısı ve sağlık teknolojileri muazzam bir dönüşümden geçtiği halde farklı sağlık ve hastalık sorunlarıyla karşılaşıyoruz. Örneğin geniş ailelerin dağılması sonucu yaşlıların bakımları çok büyük bir sorun olarak karşımızda duruyor. Tüberküloz ve sıtma gibi hastalıklar hala sorun teşkil ederken bir yandan da HIV/AIDS gibi yeni hastalıklara karşı çaresiz kalıyoruz. Neredeyse her beş yılda bir bilançosu çok ağır olan yeni bir salgınla karşılaşıyoruz."

Teknolojinin ilerlemiş olmasına rağmen insanlığın hala birçok tıbbi rahatsızlığın ve sonrasında oluşan sosyal hastalıkların tedavisini çözmekten çok uzakta olduğunu anlatan Başkan, gençlerin sağlığını tehdit eden alkol, sigara ve madde

bağımlılığının dünya devletleri için büyük bir sorun olduğunu belirtti. Bebek ölümleriyle ilgili olarak verilen mücadelede henüz istenilen seviyenin yakalanamadığının altını çizen Başkan Topbaş, milyonlarca çocuğun da hala yetersiz beslenme ve açlık sıkıntısı çektiğini söyledi.

Kentlerde yaşayan vatandaşların bile birçoğunun sağlık hizmetlerine ve ilaç tedavisine erişiminin olmadığını belirten Topbaş, "Bir yandan kadın ve çocuklara karşı şiddet sürmeye devam ediyor. Kentsel yoksulluk sorunu kırsal kesimlerin sağlık problemlerini bile geride bırakarak birincil derecede önemli hale gelmiştir. Bu problemlerle başa çıkmak için sağlık hizmetlerine eşit ve adil erişim sağlanması en temel gerekliliktir. Aynı zamanda sağlıklı su ve hijyen, anne okur yazarlığı ve temel besin ihtiyaçları tedariki gibi konular da önemli birer başlık" dedi.

Başkan, konuşmasında yerel yönetimlerin sağlık alanındaki hizmetlerine de değindi: "Sağlık hizmetlerinin sunuş şekli ile finansman mekanizmaları ülkeden ülkeye değişim gösterse bile yerel yönetimlerin dünyanın birçok yerinde sağlık alanında, özellikle de koruyucu sağlık alanında öncülük yapıyorlar. Neredeyse tüm gelişmiş ülkelerde yerel yönetimler, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinde birinci sırada yer alıyorlar. Dünyadaki birçok devlet hastanesi de yerel yönetimler tarafından idare ediliyor."

BM'nin ortaya koyduğu "bin yıllık kalkınma hedeflerinin" hepsi doğrudan ya da dolaylı bir şekilde sağlıkla ilgili olduğunu kaydeden Başkan Topbaş, "Aşırı yoksulluk ve açlık durumunu ortadan kaldırmak, temel eğitimin verilmesi, cinsiyet eşitliğinin sağlanması, çocuk ölüm oranlarını düşürmek, anne sağlığını iyileştirmek, HIV/ AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla savaşmak, çevresel sürdürülebilirliği sağlamak, kalkınma için küresel ortaklık geliştirmek. Bunların hepsi insanlığın sağlığını koruma altına almayı hedefleyen süreçlerdir" şeklinde konuştu.

BELEDİYE BÜTÇESİNDEN SPOR KULÜPLERİNE YAPILAN YARDIMIN NİTELİĞİ

Zekeriya AYDIN
Sayıştay Uzman Denetçisi

■ Spor Kulüplerinin Statüsü

Öncelikle spor kulüplerinin statülerinin ne olduğu ile organları ve bunların oluşumu gibi özellik arz eden bazı durumların bilinmesine ihtiyaç vardır.¹

Spor kulüplerinin statüsü normal derneklerden farklıdır. Farklı olduğu içindir ki Dernekler Kanunu'nda ayrı madde olarak düzenlenmiştir.² Kurulan derneklerden spor faaliyetine yönelik olanlara spor kulübü, boş zamanları değerlendirme faaliyetine yönelik olanlarına gençlik kulübü ve her iki faaliyeti birlikte amaçlayanlar gençlik ve spor kulübü adı verilir. Unutulmamalıdır ki bu kulüplerin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne tutulacak kütüğe kayıt ve tescil edilmesi gerekir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne kayıt ve tescili yapılan kulüplerin genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurullarının teşkili zorunlu olup, kulüpler isterler ise başka organlar da oluşturabilirler. Burada dikkat edilmesi gereken zorunlu organların görev, yetki ve sorumluluklarının oluşturulan organlara devredilemeyeceğidir.

1) Bakınız 23.11.2004 tarih ve 25649 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5253 sayılı Dernekler Kanunu 08.07.2005 tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
2) 5253 sayılı Dernekler Kanunu Madde 14

Genel kurul, kulübün en yetkili karar organıdır. Genel kurulun kaç üyeden oluşacağı ve üyelerin belirlenme yöntemleri tüzüklerinde belirlenir.

Yönetim kurulu, beş asil ve beş yedek üyeden az olmamak üzere kulüp tüzüğünde belirtilen sayıda oluşur. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Ceza Kurulu, Genel Müdürlük Ceza Kurulu, il ceza kurulları ve Tahkim Kurulu ile özerk federasyonların ceza veya disiplin kurulları üyeleri, kulüplerin yönetim kurullarında görev alamazlar. Bu görevlere seçilenler kulüplerindeki görevlerinden ayrılmak zorundadır.

Denetim kurulu ise üç asil ve üç yedek üyeden az olmamak üzere kulüp tüzüğünde belirtilen sayıda oluşur. Kulüplerde iç denetim esastır. Genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırılabilir. Genel kurul, yönetim kurulu veya bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim yapılmış olması denetim kurulunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır.

Kulüpler tüzüklerinde yer almak ve genel kurul kararı ile kulüp merkezinin bulunduğu il dışında olmak üzere birer şube açabilir. Her şubede genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu veya denetçi bulunması zorunludur. Şube genel kurulları olağan toplantıları merkez genel kurul toplantısından en az iki ay önce bitirilmelidir.

Kulüplerin faaliyetlerini daha iyi bir şekilde yürütebilmelelerini sağlamak amacıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GENÇLİK VE SPOR
BAKANLIĞI

bütçesinden kulüplere yardım yapılabilir. Bütçedeki yardım ödeneği, spor malzemesi, araç ve gereç, tesis yapımı ile bakımı ve onarımı, tüzüklerindeki amaç doğrultusunda eğitim, bilim, kültür ve sanat faaliyetleri, sağlık hizmetleri, sigortalama ve sosyal güvenlik hizmetleri, kira ve benzeri zorunlu giderler için kullanılmak üzere il müdürlükleri aracılığıyla kulüplere aynı ve nakdi olarak aktarılabilir.

Spor kulüplerine merkezi yönetim bütçesinden imkanlar çerçevesinde yardım yapılmasının yanı sıra, belediyelerin yaptığı yardım ve destek azımsanmayacak seviyededir.

■ Belediye-Spor Kulüpleri İlişkisi

Belediye insanların isteklerini en kolay biçimde iletebildiği, iletilen isteklerin de bir şekilde çözüme ulaşabildiği kurumların ilk sıralarında gelmektedir. Belediyenin görev alanında olan veya olmayan birçok konunun çözümü belediyeden talep edilmekte, vatandaşın gelen talepler sorumluluk ve görev kapsamında olmamasına rağmen yerine getirilmek istenmekte, bazen de kanuna aykırı şekilde çözüm bulunmaktadır.

Bu bölümde belediye-spor ilişkisinde belediyeler tarafından bu amaçla yapılabilecekler irdelenecektir. Belediyelerin görev ve sorumluluğunun iki bölümden oluştuğu, bunların da yapılması / yaptırılması zorunlu olanlar ile ihtiyari olanlar olduğunu söyleyebiliriz.

Amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül vermek, Kanun'un belediyelerin yapmasını takdire bıraktığı hizmetlerdendir. Kanun'un gerekçesinde belediye-spor kulüpleri ilişkisine dair açıklayıcı hiçbir ifade bulunmamaktadır.⁴

Belediyelerce amatör spor kulüplerine yardım yapılıp yapılamayacağı, yapılması durumunda bu yardımın ne şekilde olması gerektiği konusunda ikili bir anlatım yapmak gerekecektir.

3) 5393 sayılı Belediye Kanunu Madde 14

4) Belediyelerin görev ve sorumluluklarını belirten 14 üncü maddenin genel gerekçesinde, "Mahalli idareler alanında çağdaş eğilimlerden biri yerel nitelikli görev ve hizmetler bakımından bu idarelerin genel yetkili olmaları, diğer etkinlik sağlamak amacıyla mahalli idare sayılarının azaltılmasıdır. Görev bölüşümü dendiği zaman merkezi idare ile mahalli idareler arasındaki görev bölüşümü ilk aklı gelen konu olmakla birlikte, mahalli idarelerin kendi aralarındaki görev bölüşümü de büyük önem taşımaktadır. Tasarıda bazı istisnalarla belediyelerin mahalli müşterek hizmetler bakımından kendi sınırları içinde genel yetkili olmaları öngörülmektedir. Genel yetkililik, kanunların yasaklamadığı veya başka bir kuruluşa vermediği bütün yerel hizmetler hakkında mahalli idarelerin görevli ve yetkili olmaları anlamına gelmektedir. Bu, ülkemizin kabul ettiği Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının ve Anayasanın 127 nci maddesinde mahalli idarelerin görev ve yetkilerinin belirlenmesinde ölçüt olarak belirtilen 'mahalli müşterek ihtiyaç' kavramının gerekli kıldığı bir ilkedir." denilmiştir. Madde gerekçesinde ise "Anayasanın 127 nci maddesine göre mahalli idarelerin görev ve yetki alanı mahalli müşterek ihtiyaçlardır. Anayasanın anılan maddesi ile Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 'Özerk Yerel Yönetimin Kapsamı' başlıklı 4 üncü maddesinde öngörülen ilkelere ve çağdaş mahalli idare vizyonuna uygun olarak belediyelerin görev ve sorumlulukları yeniden düzenlenmektedir. Maddede, belediyelerin zorunlu görev ve yetkilerinden birkaçı sayıldıktan sonra belediyenin ekonomik durumuna ve beldenin ihtiyaçlarına göre takdire dayalı olarak yapabileceği bazı hizmetlere de değinilmiştir. Maddenin takip eden fıkralarında ise kanunlarla açıkça başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen 'mahalli müşterek' nitelikteki her türlü görev ve hizmetin belediyelerce yapılması esas benimsenmiştir. Yeni kamu yönetimi anlayışında, mahalli idarelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahalli idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, mahalli hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı düzenleme yapılamaması esas benimsenerek merkezi hükümetin kanunlar dışındaki düzenlemelerle belediyelerin görevlerine müdahalesi önlenmektedir." ifadelerine yer verilmiştir.

■ 5393 ve 5216 sayılı Kanun'ların Yürürlüğe Girmesinden Önceki Durum

5393 sayılı Kanun yürürlüğe girene kadar belediyelerin spor kulüplerine yardımı 1580 sayılı Belediye Kanunu, Dernekler Kanunu ve Sayıştay kararları çerçevesinde yürütülmüştür.

1580 sayılı Kanun 1930 yılında yürürlüğe girmiştir. Kabul etmek gerekir ki Kanun'un düzenleme yapmadığı alanların olduğu göz önüne alındığında, kanunlar yorumlanarak ve yargı kararları çerçevesinde çözüm yoluna gidilmiştir. 1580 sayılı Belediye Kanunu'nda oyun ve spor yerleri yapmak belediyenin vazifeleri arasında sayılmıştır. Yürürlükten kalkan 2908 sayılı Dernekler Kanunu'nun Gençlik ve Spor Kulüpleri başlıklı 57'nci maddesinin 1'inci fıkrasına göre, kamu kurum ve kuruluşlarında, spor faaliyetlerini yönlendirmek ve boş zamanları değerlendirmek için bu kurum ve kuruluşlar bünyesinde dernekler kurulabileceği belirtilmiştir.

Yine aynı Kanun'un Derneklere Yapılacak Yardımın Şartları başlıklı 61'inci maddesi ise,

.... mahalli idarelerin ancak kamu yararına çalışan derneklere, kamu kurum ve kuruluşları 57'nci maddenin birinci fıkrasına göre kurulan amatör kulüplere yardım edebileceği düzenlenmiştir.

Görüleceği üzere spor kulüplerine yardım konusunda Belediye Kanunu'nda bir düzenleme olmakla birlikte o zaman yürürlükte olan Dernekler Kanunu'na göre belediyelerin bünyelerinde dernek kurabileceği ve bu şekilde kurulan kulüplere yardım edebileceği ifade edilmiştir. Dikkat edilmesi gereken burada amatör kulüplere yardım edileceğidir. Kanun'da geçen ifade "**yardım edebilmek**" tabiridir. Yardım, eşya veya malzeme alıp vermek şeklinde aynı olabileceği gibi; nakit para, çek verilmesi veya bankadan ödeme yapılması şeklinde de olabilir. Bu nedenledir ki 5393 ve 5216 sayılı Kanun'lar yürürlüğe girene kadar belediyelerin kendi bünyelerinde kurdukları amatör spor kulüplerine aynı ve nakdi yardımda bulunması mümkündür. Ancak profesyonel kulüplere yardım hiçbir şekilde mümkün değildir.

■ 5393 ve 5216 sayılı Kanun'ların Yürürlüğe Girmesinden Sonraki Durum

5216 sayılı Büyükşehir ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yer alan düzenlemelerden önceki durumu yukarıda belirttikten sonra yeni düzenlemelerde spor kulüplerine verilecek destek konusunu irdelemekte fayda vardır.

5393 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yeni bir yasal düzenleme yapıldığından, konunun çözümünde başvurulacak mevzuat söz konusu Kanun'un 14'üncü maddesi olacaktır. Belediyelerin spor kulüplerine yardımı konusunda önceki mevzuat ile 5393 sayılı Kanun farklıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin Görev ve Sorumlulukları başlıklı 14'üncü maddesinin b fıkrasında

*"..... Gerektiğinde, öğrencilere, **amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar**, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir"* şeklinde yer alan hüküm;

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlıklı 7'nci maddesinin 'm' fıkrasında

"... gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek" şeklindedir.

Belediyelerin sporla ilgili yapabilecekleri,

- 1-Amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak
- 2-Her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenlemek,
- 3-Yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül vermek, şeklinde sıralanmıştır. Bunlar zorunlu olmayıp belediyenin istediğinde yapabileceği hizmetlerdir.

Spora ve amatör spor kulüplerine destek vermenin, kanun koyucu tarafından belediyelere verilmiş olan mahalli, müşterek bir ihtiyacın karşılanması görevinin gereği olduğu anlaşılmaktadır. Kanun koyucu, amatör spor kulüplerine verilecek yardım veya desteği "gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak" şeklinde tanımlamış, bu tanımlamada verilecek desteğin nasıl olacağı hususunda herhangi bir düzenleme yapmamıştır.

Maddede belediyelerin sadece amatör spor kulüplerine malzeme vermesi ve gerekli desteği sağlaması öngörülmüştür. Kanun koyucu, amatör spor kulüplerine verilecek yardım

veya desteği “gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak” şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımlamada geçen gerekli desteği sağlamak tabirinin neyi içerdiği önemlidir.

Kimilerine göre gerekli desteği sağlamak tabirinin aynı veya nakdi olması önemli değildir. Desteğin nakdi de olabileceği belirtilmektedir. Kanaatime göre destek tabiri nakdi ödemeyi kapsamamaktadır. Buna ilişkin açıklamalarım şu şekildedir.

Maddedeki “**amatör spor kulüplerine malzeme verir**” den, belediyenin spor kulüplerinin ihtiyaç duyduğu malzemeleri kendi satın alma prosedüründe yaparak ilgili kulüplere vermesi anlaşılmaktadır. Spor malzemelerine örnek olarak top, ayakkabı, eşofman, forma vb. sayılabilir. “Gerekli destek” olarak sporcuların beslenme ve barınmasını sağlama, bir yere gittiklerinde konaklama ve oradaki giderlerini karşılama , onlara otobüs verme,

spor sahaları yapması sayılabilir. Tüm bunları belediye kendi bütçesinden alımını yaparak sağlayacaktır. Böylece harcama-nın kontrolü belediyede olacaktır. Nakdi ödemede harcama yetkisi belediyede olmadığı için denetimi de olamaz. Madde harcama yetkisinin belediyede olması için bu şekilde düzenlenmiştir. Bu sayılan destekleri yapmasına yasal olarak hiçbir engel bulunmamaktadır. Örneğin, belediyenin yaptığı futbol sahasının kullanımının kulübe verilmesi, sahanın bakımının belediyece yapılması, sporcuların kaldığı tesisin yapımı ve bu tesisin genel yönetim giderlerinin (elektrik, su, ısınma, yiyecek vb.) yine belediyece karşılanması bu kapsamdadır.

Nakdi ödeme olduğunda harcama yetkisi belediyeden çıkmakta, yapılan harcamalar konusunda belediye bilgi sahibi olamayabileceği gibi, harcamaların dış denetiminin yapılması da mümkün olamayacaktır. Yani kulüplerin yaptığı harcamaların denetimi Sayıştay tarafından yapılamayacaktır. Nakdi ödeme destek kapsamından çıkmakta, nakdi yardıma dönüşmektedir. Nakdi yardım ise gerekli destek kapsamında değildir.

Kanaatimce kanun koyucunun amacı belediyeler tarafından spor kulüplerine nakdi ödeme yapılmasını sağlamak olsa idi madde metnini “**amatör spor kulüplerine yardımda bulunur**” şeklinde veya bunu içerecek şekilde düzenlemesi gerekirdi.

Belediyelerin amatör kulüplerle ilgili harcamaları bütçelerinden yapabilme imkânı var iken kulübe nakdi ödemede bulunmasının en temel nedeni hesabını veremeyeceği bazı

harcamaları buradan rahatça yapabilmemesinden kaynaklanmaktadır.

Futbolu ele alırsak; Türkiye Futbol Federasyonu sitesinde Türkiye Futbol Federasyonu Amatör İşler Kurulunun Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile İlgili İç Talimat'ın tanımlar başlıklı 4'üncü maddesinde,

"Amatör futbolcu: Futbol faaliyetine katılması ile ilgili zorunlu giderler (konaklama, malzeme, sigorta, beslenme ve antrenman giderleri) dışında herhangi bir ücret almayan futbolcular "şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tanıma göre amatör futbolcu ya konaklama, malzeme, sigorta, beslenme ve antrenman giderleri dışında ödeme yapılamaz. Görüleceği gibi maddede sayılan giderlerin her birinin belediye bütçesinden karşılanmasında bir engel bulunmamaktadır.

Ancak kabul etmek gerekir ki böyle bir tanım olsa da gerçekte amatör futbolcu veya sporculara transfer parasının yanı sıra her ay para da verilmektedir. Bu durum realite ile mevzuatın uyuşmamasından kaynaklanmaktadır.

Belediye Kanunu'nun yasalaşma aşamasında belediyeler-spor ilişkisi çok tartışılmış, kimilerinin belediyenin gelirinin belli bir oranında spor kulüplerine bütçelerinden para verilmesi önerilmesine karşın bu görüş kabul edilmemiştir.

Bazı görüşler ve yine bazı Sayıştay kararlarında "gerekli desteği sağlamak" şeklindeki tanımlamanın nakdi ödemeyi kapsadığı ifade edilse de kanaatimce Yasama organının murat etmediği bir anlam çıkarmak doğru değildir.

■ Belediyelerin Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümlerine Göre Spor Kulüplerine Yardımda Bulunup Bulunamayacağı

Kanuni dayanak olmadan kamu kaynağının kullanılamaması, yardımda bulunulmaması veya menfaat sağlanmaması asıl olmakla birlikte genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabileceğine dair düzenleme 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 29'uncu maddesinde yer almıştır. Bu maddeye istinaden bu yardımların nasıl yapılacağına dair yönetmelik 2006/10656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla çıkarılmıştır.⁵

Bu bağlamda yapılacak yardım nakdi olacaktır. Bu yardımın yapılabilmesi için de,

- İdare bütçesine amaca yönelik ödenek konulmuş olmalı,
- Yardımlarda kamu yararı gözetilmeli, yardımlar öncelikle toplumun ihtiyaç ve sorunlarına çözüm sağlaması ile toplumsal gelişmeye katkıda bulunulmasına yönelik olmalı,
- Teşekkülün (dernek) yardımı yapacak idarenin görev alanına giren konularda faaliyet göstermesi,
- Teşekkül (dernek) ile yardım yapacak idare arasında protokol yapılmalı,
- Teşekkül (dernek) 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflardan olmamalı,
- Teşekkül (dernek) Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olmalı,
- Teşekkülün (dernek) üyelerine veya ortaklarına kazanç paylaşımı veya kâr dağıtımının bulunmaması gerekir.
- Verilen yardımlar kamu yararı gözetilerek verilmiş amacına uygun olarak kullanılmalı,
- Yardımanın amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığına ilişkin bilgi, belge ve kayıtların birer örneği ile faaliyet raporlarını, faaliyetin bitimini müteakip bir ay içinde veya devam eden faaliyetlerine ilişkin bilgi, belge ve raporlarını takip eden yılın ilk ayı içerisinde yardımı yapan idareye gönderilmeli,
- İdareler, yardım yapılan teşekküllerin isim listesini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacını, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanmalıdır.

5) 17.07.2006 tarih ve 26231 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık Ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik

Görüleceği üzere bu yönetmelik kapsamında idareler tarafından belirli sivil toplum örgütlerine yapılacak nakdi yardımın verilme ve kontrol edilme şartları düzenlenmiştir.

Şüphesiz spor kulüpleri de dernek statüsündedir. Ancak başlangıçta belirttiğimiz üzere derneklerden farklı maddede kuruluş şekli düzenlenmiştir. Dolayısıyla spor kulüplerine bu yönetmelik kapsamında nakdi ödemede bulunulamaz. Bazı görüşler bu yönetmelikte öngörülen şartlarda nakdi ödemede bulunabileceğini ifade etseler de kanaatime göre bu mümkün değildir. Şayet Belediye Kanunu'nda spor kulüplerine yardım ile ilgili özel düzenleme olmasa idi bu yönetmelik hükümlerine göre nakdi ödeme yapılabilirdi.

Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz;

1-Dernekler Kanunu'nda spor kulüpleri derneklerden farklı olarak ayrı bir maddede düzenlenmiştir.

2-Belediyeler; Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre spor kulüplerine nakdi ödemede bulunmamalıdır.

3-Belediyeler 5216 sayılı Kanun'un 7 ve 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesindeki esaslar dahilinde spor kulüplerine malzeme verebilir.

4-Kanun'daki "gerekli desteği sağlamak" tabiri nakdi ödemeyi içermektedir.

5-Profesyonel kulüplere veya profesyonel sporculara hiçbir şekilde malzeme verilmesi veya destek sağlanması söz konusu değildir. ⁶

6) Yasal olarak profesyonel kulüplere hiçbir şekilde malzeme verilmesi veya destek sağlanması mümkün olmamasına karşın Sayıştay Dairesi'nin kararında bunun olabileceği yönünde karar verilmiştir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi 2007 yılı hesabi Tutanak Madde 74.

MAHALLİ İDARELERDE MADDİ DURAN VARLIKLARIN MUHASEBELEŞTİRİLMELERİYLE İLGİLİ ÖNEMLİ BAZI HUSUSLAR

H.Bayram ÇOLAK
TTİÇ Denetim Başkan Yardımcısı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun uygulamaya başlamasıyla birlikte, kamu mali yapımızda önemli sayılabilecek düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden birisi de, kamu muhasebe sisteminde standart uygulama birlikteliğini sağlamaya yönelik çabalara hız verilmesidir. Kamu idarelerini özel birer kişilik olarak dikkate alıp devletin sahip olduğu her türlü değerleri kayıtlara yansıtmayı hedef alan yeni muhasebe uygulaması, maddi duran varlıklar konusunda da ayrıntılı düzenlemeler öngörmektedir.

Kamu mali yönetim ve kontrol sistemimizde yapılan önemli yasal düzenlemelerin başında 1927 tarihli 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun yerine kabul edilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun kabulü ve genel yönetim olarak adlandırılan merkezi yönetim, mahalli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarında uygulanmaya başlanması gelmektedir. Anılan Kanun'un 1050 sayılı Kanun'dan farklı olarak, çok geniş bir kapsamı içeren bir çerçevede genel yönetim olarak belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarında uygulanmaya başlanmasıyla birlikte, anılan idarelerde birtakım konularda standart ve ortak uygulamalar yapılmaya başlanmıştır. Bu uygulamalardan birisi de ortak bir çerçeve hesap planı ve tahakkuk esaslı muhasebenin hayata geçirilmesidir.

Bu kapsamda, Bakanlar Kurulu'nun 03/05/2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı kararıyla genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinin uymak zorunda oldukları Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği kabul edilmiş, devamında

da 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Sosyal Güvenlik Kurumları Muhasebe Yönetmeliği kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Genel yönetim olarak belirtilen idarelerde uygulamaya başlanan muhasebe yönetmeliklerinde zaman içerisinde ihtiyaçlar doğrultusunda değişiklikler yapılmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda 19 Eylül 2011 tarih ve 28051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de değişiklikler olmuştur.

Yazıda Mahalli İdarelere Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yapılan son değişiklikler de dikkate alınarak maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmesiyle ilgili önemli bazı hususlar hakkında kısaca bilgi verilecektir.

■ Maddi Duran Varlıkların Kapsamına Neler Girmektedir

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Hesap Planı başlıklı 45'inci maddesine göre maddi duran varlıklar aktif hesaplar içerisinde yer alan ve uzun vadeli kaynakların takip edildiği 25 hesap grubundan izlenmektedir. Anılan Yönetmelik hükmüne göre de 25 hesap grubunda yer alan ve takip edilen değerler şunlardır:

■ Maddi Duran Varlıklar

■ **Arazi ve Arsalar Hesabı:** Bu hesap yardımıyla kurumun (mahalli idare kapsamında yer alan idareler) her türlü arazi ve arsalarının izlenmesi için kullanılır.

■ **Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı:** Herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş kuruma ait her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapıların izlenmesi için kullanılır.

■ **Binalar Hesabı:** Her türlü binalar ile bunların ayrılmaz parçalarının izlenmesi için kullanılır.

■ **Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı:** Kurumların faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılır.

■ **Taşıtlar Hesabı:** Kurumlara ait taşıtların izlenmesi için kullanılır.

■ **Demirbaşlar Hesabı:** Kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılır.

■ **Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı:** Yukarıda belirtilen hesapların hiçbirinin kapsamına girmeyen özellikle kendi bölümlerinde tanımlanamayan diğer maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılır.

■ **Birlikmiş Amortismanlar Hesabı :** Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır.

■ **Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı:** Yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılınca kadar izlenmesi için kullanılır.

■ **Yatırım Avansları Hesabı:** Yurt içi veya dışından sözleşmeye dayanılarak edinilen maddi duran varlıklarla ilgili olarak verilen yatırım avanslarının izlenmesi için kullanılır.

■ Eylül 2011'de Yapılan Yönetmelik Değişiklikleri Neler Getirdi

■ Bağış Olarak Alınan Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmeleri

Aynı yardımların hem alınırken hem de nakde dönüştürülürken bütçe hesaplarıyla ilişkilendirilmesi mükerrer olarak kayıt altına alınması demektir. Bu da başta kesin hesap olmak üzere, bütçe gelirlerine ilişkin olarak üretilen diğer mali raporların da sağlıklı olarak üretilmemesine sebep olmaktadır. Belirtilen esasın hem 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, hem de Muhasebe Yönetmelikleri'nde yer alması nedeniyle 5018 sayılı Kanun'un 40'inci maddesi mükerrerliğe yer vermeyecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Bu çerçevede 5793 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 46'ncı maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 40'inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesindeki "bütçelerine" ibaresi madde metninden çıkarılarak, söz konusu fıkranın birinci cümlesi "**Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar gelir kaydedilir.**" şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Bu değişikliğin anlamı, bağış ve yardımların hesaplara alınmasında artık bütçe hesaplarının çalıştırılmasının mümkün olmamasıdır.

Aynı şekilde Kanun'daki bu düzenlemeye paralel olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de aşağıda belirtilen değişiklikler yapılmıştır:

- Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 17'nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "bütçeye" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır. Dolayısıyla yapılan her türlü bağış ve yardımların

1) Yönetmeliğin 17/2'nci maddesinin değişiklik öncesi hali: Yapılan her türlü bağış ve yardımlar bütçeye gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar ilgili mevzuatına göre değerlendirilmeye tabi tutulur ve kayıt altına alınır.

(bütçe hesaplarıyla ilişkilendirilmeksin) gelir kaydedilmesi, bütçe gelirleri hesabıyla birlikte gelir yansıtma hesabının çalıştırılmaması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan değişikliklere paralel olarak Yönetmeliğin ilgili maddelerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede yapılan düzenlemelerin sonucu olarak Yönetmeliğin 165'inci maddesinde yer alan bedelsiz olarak kuruma intikal eden arsa ve araziler (250- Arsa ve Araziler Hesabı), 167'nci maddesinde bedelsiz olarak kuruma intikal eden yeraltı ve yer üstü düzenleriyle ilgili değerler, 169'uncu maddesinde yer alan bedelsiz olarak kuruma intikal eden binalar (252- Binalar Hesabı) 171'inci maddesinde yer alan bedelsiz olarak kuruma intikal eden tesis, makine ve cihazlar, 171'inci maddesinde yer alan bedelsiz olarak kurumlara intikal eden taşıtlar, 175'inci maddesinde yer alan bedelsiz olarak intikal eden demirbaşlar, 177'nci maddesinde yer alan bedelsiz olarak kuruma intikal eden diğer maddi duran varlıkların hesaplara kaydında arsa ve araziler, binalar, taşıtlar ve demirbaş gibi değerlerin karşısında sadece 600- Gelirler Hesabı çalışacak, 805- Gelir Yansıtma Hesabı ile 800- Bütçe Gelirleri Hesabı kullanılmayacaktır.

Nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların ise eskiden olduğu gibi bütçe hesaplarıyla ilişkilendirilmesi uygulamasına (100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak, diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak) devam edilecektir.

Örnek 1:

Vatandaş A tarafından sağlık merkezi yapımı amacıyla Beykoz Belediyesine 125.000 TL değerinde arsa bağışlamıştır. Yapılan bağışla ilgili olarak Beykoz Belediyesi muhasebe biriminin yapması gereken kayıt aşağıdaki gibi olacaktır:

250- Arsa ve Araziler Hesabı	125.000	
600-Gelirler Hesabı		125.000

Örnekte de görüleceği üzere bağış olarak alınan arsa ve araziler, sadece 600- Gelirler Hesabıyla ilişkilendirilmiş, bütçeye gelir kaydını gerektiren bir durum söz konusu olmadığı için herhangi bir kayıt yapılmamıştır. Arsa ve arazilerin 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alınma işlemi arsa ve arazinin satışı nedeniyle gelir kaydedilmesi durumunda söz konusu olacaktır.

Örnek 2:

Vefat eden vatandaş B ye ait 450.000 TL tutarındaki bina vasiyeti üzerine il özel idaresine bağışlanmıştır. Yapılan bağışla ilgili olarak il özel idaresi muhasebe biriminin yapması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

250- Binalar Hesabı	450.000	
600-Gelirler Hesabı		450.000

Örnek 3:

İlçe belediyelerinde faaliyet gösteren A anonim şirketi tarafından belediye temizlik hizmetlerinde kullanılmak üzere değeri 50.000 TL olan kamyon belediyeye devredilmiştir.

Yapılan bağışla ilgili olarak Belediye muhasebe biriminin yapması gereken kayıt aşağıdaki gibi olacaktır:

252- Taşıtlar Hesabı	50.000	
600-Gelirler Hesabı		50.000

Örnek 4:

Belediye faaliyetlerinde kullanılmak üzere A şirketi tarafından 45.000 TL'lik demirbaş hibe edilmiştir.

Yapılan demirbaş bağışla ilgili olarak belediye muhasebe biriminin yapması gereken kayıt aşağıdaki gibi olacaktır:

255- Demirbaşlar Hesabı	45.000	
600-Gelirler Hesabı		45.000

Yukarıdaki örneklerde olduğu gibi daha önceki uygulamaların aksine, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe paralel olarak 600- Gelirler Hesabına kayıttan sonra yansıtma hesapları çalıştırılmamıştır.

■ Maddi Duran Varlıkların Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devri

Yönetmelikte yapılan diğer önemli bir değişiklik ise diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredilen değerlerde bütçe giderleri hesabının çalıştırılmasına son verilmesidir. Bu çerçevede Yönetmeliğin 165, 167, 169, 171, 173, 175 ve 177'nci maddelerinde yapılan değişikliklerle diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredilen arsa ve araziler, varlıklar, binalar, tesis, makine ve cihazlar, taşıtlar, demirbaşlar ve varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden ilgili hesaplara (250,252,253,254,255) alacak ve 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği açıklanarak 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydı işlemine son verilmiştir.

Örnek

Gölbaşı Belediyesi tarafından kampüs inşaatı yapımı amacıyla 250.000.- TL değerindeki arsa

bedelsiz olarak Ankara Üniversitesi'ne bağışlanmıştır. Bedelsiz bağışla ilgili olarak Gölbaşı Belediyesi muhasebe biriminin yapması gereken kayıt aşağıdaki gibi olacaktır:

630- Giderler Hesabı	250.000	
250-Arsa ve Araziler Hesabı		250.000

■ Belli Tutarın Altında Olan Demirbaş Alımlarının Muhasebeleştirilmeleri

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 313'üncü maddesinde "Değeri 402 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 01.01.2012'den itibaren 770 TL'yi aşmayan peştamallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri 01.01.2012'den itibaren 770 TL'yi aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşlar amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabilir. İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu had topluca dikkate alınır." hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla anılan madde gereği, satın alınan ve değeri 770 TL'yi aşmayan alet edevat ve demirbaşlar ilgili maddi duran varlıklar hesabı yerine doğrudan gider olarak yazılabilir.

Kanun'da yer alan bu hükme paralel bir düzenleme Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de yer almaktaydı. Ancak anılan Yönetmelik'te Eylül 2011'de yapılan değişiklik ile, tutarı ne olursa olsun satın alınan alet, edevat, mefruşat ve demirbaş gibi maddi duran

varlıkların giderleştirilmesi yerine ilgili maddi duran varlıkla ilişkilendirilmesi ilkesi benimsenmiştir. Bu çerçevede Yönetmeliğin 163'üncü maddesinin a bendinin son cümlesi olan "Değeri Maliye Bakanlığınca Genel Bütçe için belirlenen tutarı aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşlar maddi duran varlık hesaplarıyla ilişkilendirilmeden doğrudan doğruya gider yazılabilir." hükmü kaldırılmış, bu şekilde satın alınan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların ait oldukları maddi duran varlıklarla ilişkilendirilmesi ilkesi benimsenmiştir.

Örnek

Sincan Belediyesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nün ihtiyaçlarında kullanılmak üzere 300 TL'lik muhtelif demirbaş malzemesi satın alınmıştır.

AÇIKLAMA: Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, satın alınan tutar Vergi Usul Kanunu'nda öngörülen 770 TL'nin altında olmasına rağmen gider yazılmayıp ilgili olduğu demirbaşlar hesabına alınarak muhasebeleştirilecektir. Anılan işlemle ilgili olarak yapılması gereken kayıt aşağıdaki gibi olacaktır:

255- Demirbaşlar Hesabı	300	
103-Ödenecek Çek ve Gönderme Emirleri Hesabı		297.53
360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı (DV)		2.47

■ Maddi Duran Varlıkların Taksitli Satılması

Taksitli satılan maddi duran varlıkların izlenmesi için Diğer Alacaklar Hesabı (127- Diğer Alacaklar Hesabı ve 227- Diğer Alacaklar Hesabı) ihdas edilmiştir. Bu çerçevede Yönetmeliğin 84/1-a-2'nci maddesinde maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda 120- Gelirlerden Alacaklar Hesabına kaydı öngören hüküm ortadan kaldırılmıştır. Dolayısıyla maddi duran varlıkların taksitli satılması haline vade durumuna göre 127- Diğer Alacaklar Hesabı veya 227- Diğer Alacaklar Hesabı kullanılacaktır. Satış tarihi itibarıyla vade 1 yılın altında ise 127- Diğer Alacaklar Hesabı, vade 1 yılın üzeri ise 227- Diğer Alacaklar Hesabı çalıştırılarak alacaklar takip edilecektir. Dönem sonunda yapılan değerlendirmeye göre 227- Diğer Alacaklar Hesabına alınan tutarın vadesi 1 yılın altına inmiş ise bu takdirde 227- Diğer Alacaklar Hesapta yer alan tutarlar 1'li hesap grubuna (127- Diğer Alacaklar Hesabı) aktarılacaktır.

Örnek:

Belediyenin mülkiyetinde bulunan 400.000 TL'lik arsa yapılan ihale sonucu, yarısı içinde bulunulan yıl (2011) içerisinde, geriye kalan yarısı da 2 yıl sonra tahsil edilmek üzere vadeli olarak satılmıştır.

127- Diğer Alacaklar Hesabı	200.000	
227- Diğer Alacaklar Hesabı	200.000	
250-Arsa ve Araziler Hesabı		400.000

Satın alınan arsa ve arazinin yıl içerisinde tahsil edilmesi gereken tutar Aralık 2011'de vatandaş tarafından bankaya yatırılmıştır.

102- Banka Hesabı	200.000	
127-Diğer Alacaklar Hesabı		200.000
805- Gelir Yansıtma Hesabı	200.000	
800-Bütçe Gelirleri Hesabı		200.000

■ SONUÇ

Mahalli idarelerin uygulamakta olduğu Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde değişen ihtiyaçlar dikkate alınarak Eylül 2011 yılında önemli sayılabilecek değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmeleriyle ilgili konularda da önemli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıntıları yukarıda açıklanmaya çalışılan düzenlemeleri kısaca özetleyecek olursak aşağıdaki hususların önem taşıdığı görülecektir:

-Bağış ve hibe olarak alınan maddi duran varlıkların kayıtlara alınmasında artık yansıtma işlemlerinin yapılmaması, diğer bir ifadeyle alınan varlıkların 800- Bütçe Gelirleri Hesabı ile ilişkilendirilmemesi gerekmektedir.

-Bedelsiz olarak verilen maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmesinde 830- Bütçe Giderleri Hesabına alınma işlemine son verilmiştir.

-213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda öngörülen ve belli tutarın altında satın alınan alet, edevat ve demirbaşların maddi duran varlıklar hesabı yerine doğrudan gider yazılmasına imkan sağlayan düzenlemesi, mahalli idareler için ortadan kaldırılmıştır. Dolayısıyla 2012 yılı için anılan Kanun'da belirlenen 770 TL'nin altında olan satın almaların gider yazılmayıp, ait oldukları maddi duran varlık hesaplarıyla ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

ULAŞILABİLİRLİK

BÖLGESEL PAYLAŞIM TOPLANTILARININ 2. ETABI DEVAM EDİYOR

Birliğimizin Belediye Akademisi kapsamında, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile işbirliğinde gerçekleştirildiği Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Seminerleri tüm yurttan devam ediyor. Yerel yönetimlerin engellilere ilişkin 5378 sayılı Kanun'un gereklerini yerine getirmeleri amacıyla verilen eğitimler; yasal sürenin dolacağı gün olan 7 Temmuz 2012'ye az bir zaman kala, Mayıs ayı boyunca pek çok şehrimizde gerçekleştirildi. Mayıs ayında ulaşılabilirlik eğitimleri Ankara, Bursa, İstanbul, Van ve Samsun'da vali yardımcılar, il, ilçe ve belediye başkanları, belediye başkan yardımcılar, il müdürleri ve teknik personelin yoğun katılımıyla gerçekleşti. 7 Temmuz 2012 tarihine kadar diğer şehirlerde de Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantıları Birliğimiz tarafından düzenlenecektir.

Ankara: "Herkes Gibi, Herkesle Birlikte Ulaşılabilirlik"

9 Mayıs'ta Ankara'da gerçekleştirilen Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantısı'nın açılış konuşmalarını Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Müsteşarı Kenan Bozgeyik ve Türkiye Belediyeler Birliği İmar ve Şehircilik Müdürü Ayşe Ünal yaptı.

Ünal konuşmasında Türkiye Belediyeler Birliği'nin görevlerini ve faaliyetlerini açıklayıp, nazım imar planlarındaki yolların ulaşılabilir olarak imal edildiğini vurgulayarak uygulama imar planlarında ulaşılabilirliği göz önünde bulundurdıklarını belirtti. "Belediyelerin kanun ve standartlara uygun çalışmalarla

başladıkları zaman hiçbir şey için aslında geç olmadığını anlayacağız" şeklinde konuşan Ünal, özensiz imatlardan kaçınılması gerektiğini ifade etti.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Müsteşarı Kenan Bozgeyik ise konuşmasında, ulaşılabilirliğin yalnızca engelliler için değil yaşlı, çocuklu; toplumun her kesimi için çok önemli bir konu olduğunu ifade etti. Şehirciliğin tüm insanlara eşit ve her alanda birlikte yaşanabilir bir çevre oluşturulması ile anlamına ulaşabileceğini vurgulayan Bozgeyik, "Bu insanımız için bir lütuf değil, anayasal bir haktır" dedi. Bozgeyik, Bakanlık ve Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak her türlü soru, sorun ve destek taleplerinde yerel yönetimlerin yanında olacaklarını söyledi.

Bursa: "Toplantıların Faydalı Olacağına İnanıyorum"

Bursa'da 12 Mayıs'ta düzenlenen Ulaşılabilirlik Toplantısı, yerel yönetimlerin atanmış ve seçilmiş ilgili personelinin katılımıyla yapıldı. Açılış konuşmasını Bursa Vali Yardımcısı Mustafa Güney ile birlikte yapan TBB Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Keleş konuşmasında; belediyelere Kanun'la 7 Temmuz'a kadar süre tanındığını ve bu süre zarfında bütün belediyelerin çalışmalarını tamamlaması gerektiğini belirterek "Temmuz ayı itibarıyla belediyelere verilen süre sona ermektedir. Henüz yeterli bir çalışma yapılmamıştır. Bu toplantının, bu eğitimin belediyelerimizin çalışmalarını tamamlamaları konusunda faydalı olacağına inanıyorum" şeklinde konuştu.

İstanbul: 14 Mayıs'ta Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantısı Yapıldı

14 Mayıs 2012'de İstanbul'da TBB Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Keleş ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda kent yaşamında özürliülerin karşılaştığı problemler, toplu taşıma hizmetlerinde karşılaşılan sorunlar ve Ulaşılabilirlik Mevzuatı gibi konular ele alındı.

"Van'da Oluşturulacak Yeni Yaşam Alanlarında Özürli Vatandaşların İhtiyaçları Gözetilmeli"

Van Vali Yardımcısı Mehmet Yüzer, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Özürli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bakanlık Müşaviri Ayhan Metin, TBB İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü Halil İbrahim Azak, Van Belediye Başkan Yardımcısı Mehmet Selim Bozyiğit ve Görmeyenler Kültür ve Birleşme Derneği Van Şubesi Başkanı Osman İnci'nin açılış konuşmalarını yaptığı toplantı; Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki vali yardımcılar ile bölge yerel yönetim temsilcileri ve teknik personelinin katılımıyla 26 Mayıs'ta düzenlendi.

Birliğimiz İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü Sayın Halil İbrahim Azak açılış konuşmasında; toplantının amacının özürliülerle ilgili farkındalık oluşturmak, tüm kamu kurum ve kuruluşlarına yapacakları çalışma-

larda yön göstermek ve uygulamalarda kamu kurum ve kuruluşları arasında ortak bir dil oluşturmak olduğunu söyledi.

Van Vali Yardımcısı Sayın Mehmet Yüzer ise toplumun en zayıf bireylere önem verdiği ölçüde değerli hale geleceğini vurgulayarak; Van'da oluşturulacak yeni yaşam alanlarının özürli vatandaşların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak inşa edilmesi gerektiğini belirtti.

Van Belediye Başkan Yardımcısı Mehmet Selim Bozyiğit, "Ulaşılabilirlik, herkesin rahatça hizmet alabilmesi noktasında önem arz ediyor. Van'da 2009'dan beri vatandaşlarımızın binalarda yatay ve dikey ulaşımında engelli vatandaşlarımızın binaları rahat kullanabilmeleri için ruhsat verirken rampalara özellikle dikkat ediyoruz. Yeniden inşa edilen Van'da ulaşılabilirlikle ilgili neler yapılabileceği konusunun tartışılacağı bu toplantının hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum" dedi.

Samsun: "Amacımız Kamu Kurumlarına Yasal Yükümlülüklerini Hatırlatmaktır"

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Özürli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bakanlık Müşaviri Ayhan Metin ve Türkiye Belediyeler Birliği Yüksek Şehir Plancısı Ahmet Sertan Çağlar'ın açılış konuşmalarını yaptığı Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantıları'nın Karadeniz ayağı 28 Mayıs'ta Samsun'da yapıldı.

TBB Yüksek Şehir Plancısı Ahmet Sertan Çağlar açılışta yaptığı konuşmada; Türkiye Belediyeler Birliğinin görevleriyle kamu kurumları ile ortaklaşa yürütülen çalışmalar hakkında verdiği bilgilerin ardından kamu kurumlarıyla işbirliğine büyük önem verdiklerini söyledi. Çağlar "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile ülkemizin çeşitli yerlerinde gerçekleştirdiğimiz Ulaşılabilirlik bölgesel Paylaşım Toplantıları'nda amacımız; kamu kurumlarına yasal yükümlülüklerini hatırlatmaktır" dedi.

Özürli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bakanlık Müşaviri Ayhan Metin ise konuşmasında "Toplantılarımız yöneticilere bir hatırlatma, detaylarla ilgili bilgi verme ekseninde devam ediyor. Çevreye yönelik, kente yönelik bir vizyon yerleştirme amacını taşıyoruz" dedi.

İDARİ YARGI KARARLARININ UYGULANMA(MA)SI VE HUKUKİ SORUMLULUK

Ufuk ÜNLÜ

Başbakanlık Müfettişi / Başbakanlık Teftiş Kurulu

Mahkemelerce verilen idari yargı kararlarının uygulanması Anayasal bir zorunluluktur. Bu zorunluluk idarenin hukuka uygun hareket etmesini sağlar. Geçerli bir neden olmaksızın idari yargı kararlarına uymama hem idare hem de idare adına işlem yapan kamu görevlisi açısından hukuki ve cezai sorumluluk gerektirir. İdarenin ve kamu görevlilerinin sorumluluğu ile idari yargı kararlarının uygulanmaması halinde açılacak tazminat davalarında hasım olarak belirleneceklerle ilişkin mevcut düzenlemeler çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır.

İdari yargı mercilerince verilen kararların idare tarafından uygulanması zorunluluğu vardır. Bu zorunluluk hukuk devleti anlayışının bir gereğidir. Yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduklarının Anayasal ve yasal düzenlemelerle hükme bağlanmasına rağmen uygulama ve pratikte bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır. Hukuki ve fiili imkânsızlıkların yanı sıra idarenin direnç göstererek kararı uygulamadığı durumlarda sorunun nasıl çözülebileceği tartışılır hale gelmiştir.

İdari yargı kararlarından farklı olarak, adli yargı kararlarının infazı, devletin icra ve infaz kurumlarının ve devlet gücü kullanarak infaz edileceğinden, bazı istisnai durumlar dışında uygulanmama problemi ile karşılaşmaz. Kişi para cezasına çarptırılmış ve ödemiyorsa icra dairelerinde zorla ödetilir, mallarına haciz konur. Hapis cezası söz konusu ise derhal hapis-haneye gönderilir.

İdari yargı kararlarının yerine getirilmemesi veya geç yerine getirilmesi halinde idarenin ve kamu görevlilerinin mali ve cezai sorumlulukları ortaya çıkar. Sorumluluk nedeniyle idare ya da kamu görevlisi maddi ve manevi tazminata mahkûm edilir. Kamu görevlisinin kişisel kusurundan dolayı sorumluluğu Türk Ceza

Kanunu kapsamında Görevi Kötüye Kullanma suçunu oluşturur.

İdari yargı kararlarının uygulanması, başka bir ifadeyle yerine getirilmesi, yerine getirilmemesini de incelemeyi gerektirir. Bu çalışmada, ilgili mevzuat kapsamında, idari yargı kararlarının türlerine göre uygulanması ile kararların uygulanmaması halinde idarenin ve kamu görevlisinin sorumluluğuna değinilecektir. Konuya ilişkin açılacak tazminat davaları ve İdari Yargılama Usulü Kanunu madde 28/4'ün Anayasa'ya aykırılığı hakkında yapılan değerlendirmelerle birlikte çalışma son bulacaktır.

■ İdari Yargı Kararlarının Uygulanması

■ İptal Kararlarının Uygulanması

İptal davası, hukuka aykırı bir idari işlemin idari yargı yerlerince iptal edilmesini sağlayan bir dava türüdür. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde, iptal davaları; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı, iptalleri için, menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

İptal kararı üzerine, ilke olarak, yönetimin kendiliğinden harekete geçerek, iptal kararını yerine getirmesi gerekir¹. Bu husus, İYUK 28'inci maddenin 1'inci fıkrasında, *"Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez. Ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edilir"* hükmüyle belirtilmiştir. Nitekim Anayasa'nın 138/4'teki düzenlemesinde yasa ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organ-

lar ile idarenin mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesi- ni geciktiremeyeceği ifade edilmiştir.

İptal edilen işlem neticesinde yargı kararlarının yerine getirilmesinde farklılık arz eden durumların incelenmesi gerekmektedir.

■ Doğrudan ve Kendiliğinden Sonuç Doğuran İptal Kararları

Bazı iptal kararları, idarenin hareketlenerek yeni bir işlem tesisine gerek bırakılmaksızın kendiliğinden ve doğrudan sonuç doğurur. Örneğin tüzük ve yönetmelik iptali davalarında yargı yerinin bu düzenleyici işlemleri iptali halinde, o tüzük veya yönetmelik hükümleri kendiliğinden ortadan kalır³. Dolayısıyla idarenin pasif kalması kararın uygulanması için yeterli olur. "Bu tanzimi tasarruf iptal kararları ile kendiliğinden, direkt ve otomatik olarak ilga etmiş olur."⁴

Kimi durumlarda bireysel işlemlerin iptali de kendiliğinden sonuç doğurur. Örneğin Kamulaştırma kararları, işten el çektirme ya da Devlet Memurları Kanununa (DMK) göre görevden uzaklaştırma kararları kendiliğinden sonuç doğurur. İptal kararının yerine getirilmesi için yönetimin herhangi bir işlem yapmasına gerek yoktur⁵.

■ Aynı Nitelikteki Karar Alınmasını Engellemeyen İptal Kararları

Kimi durumlarda iptal kararı üzerine yönetim, aynı sonucu sağlayan yeni bir karar alabilir. Eğer idari işlem, yetki, biçim gibi noktalardan iptal edilmiş ise, yönetim bu gibi hukuka aykırılık durumlarını gidererek, aynı sonucu doğuran yeni bir karar alabilir⁶. Bu noktada alınan yeni kararın yürürlük tarihi tartışmalara neden olabilir.

İptal olunan işlem, sakat olmadan yapılabilme koşullarını sonradan kazanmış ise örneğin sonradan çıkan bir kanun bu işlemin yapılabilme olanağını açmışsa, işlem yenidir. Geçmişte yapılmış sakatlığın etkisi olmaz, yenilenmesinden başlayarak geçerli olur. İptal olunan işlem sakat olmadan yapılabilme koşullarını yapıldığı sırada da taşıyor idi ise, yeni işlem görünüşte yenidir ancak ilk işlemin yapıldığı tarihten başlayarak geçerli olur, yani geri yürür⁷.

3) GÖZÜBÜYÜK / TAN a.g.e. s:956.

4) SARICA, Ragıp (1966), "Danıştay Kararlarının Yerine Getirilmesi, Danıştay Kararları ve Yürütmenin Durdurulması", Türk Hukuk Kurumu Yayınları, s:23.

5) GÖZÜBÜYÜK, a.g.e. s:251.

6) GÖZÜBÜYÜK, a.g.e. s:251.

7) ULER, Yıldırım (1970), İdari Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları, A.Ü.H.F.Y. No:281, Sevinç Matbaası, Ankara, s:98.

1) GÖZÜBÜYÜK, Şeref / TAN Turgut, (2010), "İdari Yargılama Hukuku", Turhan Kitabevi, Güncelleştirilmiş 4. Baskı, Ankara, s:313.

2) GÖZÜBÜYÜK, Şeref (2003), "Yönetmelik Yargısı" Turhan Kitabevi, Güncelleştirilmiş 18. Baskı, Ankara, s:256.

■ Tersine İşlem Yapılmasını Gerektiren İptal Kararları

İdarenin yargı kararı üzerine eski işlemin mahiyet itibarıyla aynısını yeniden tesis edemeyeceği hallerde, iptal kararının gerekçesine ve kararlarla gidilen amaca uygun yeni bir işlem yapması ve bu yolla yargı kararını yerine getirmesi gerekir. Haliyle bu yeni işlemin iptal edilen işlemin aksi yönde bir işlem olması lazımdır⁸.

Örnek olarak idareye yapı izni verilmesi için yapılan başvurunun reddine ilişkin kararın iptal edilmesi üzerine, idarenin, yapı izni verme doğrultusunda karar alması gerekir.

■ Hukuksal Durumlarda Değişiklik Yapılmasını Gerektiren İptal Kararları

Kimi durumlarda, idarenin iptal kararını yerine getirebilmesi için, iptal edilen kararlarla ilgili olanların hukuksal durumunda değişiklik yapılması gerekebilir. İptal kararlarının yerine getirilmesinde karşılaşılan en büyük güçlük bu gibi durumlarda olur. Gerçekten öyle iptal kararları vardır ki idarenin bunları yerine getirebilmesi için bir takım hazırlıklar yapıp bu kararlarla ilgisi olanların hukuki durumlarını değiştirecek işlemler tesis etmesi veya bu işlemlerle birlikte iptal kararının doğrultusundaki idari işlemi oluşturmaları gerekir⁹.

Söz konusu durumun en yaygın örneği, emekliye sevk edilen memurun, emekliliğe

sevk işlemini iptal ettirmesi üzerine, kişinin aynı görevine atanmaması ve sonuçta eş değer bir göreve atanmasıyla sorunun çözümü yoluna gidilmesidir.

■ Yerine Getirilmesi İmkânsız Olan İptal Kararları

Hukuki imkânsızlık iptal kararının uygulanmasını başka bir hukuki durumun engellenmesi halidir. Fiili imkânsızlık ise maddi alandaki engeller nedeniyle iptal kararının uygulanamamasıdır¹⁰. Bazı hallerde hukuki ve maddi imkânsızlıkların bulunması halinde iptal kararlarının yerine getirilmesi mümkün olmayabilir.

İmkânsızlık halinin oluşumu, dava konusu işlemin tesis tarihinden sonraki zaman diliminde gerçekleşmektedir. İşlem sonrasında iptal kararının uygulanmasını imkânsız kılan bir durum ortaya çıkmaktadır¹¹. Memuriyete ilişkin işlemlerin iptali (emeklilik, kurumlar arası nakil v.b.) hukuki imkânsızlığa örnek olarak gösterilebilirken, alınan yıkım kararının iptali ise maddi imkânsızlığa örnek olarak gösterilebilir.

Öğretide de fiili ve hukuki imkânsızlık varsa uygulamanın hoş görülebileceği kabul edilmektedir¹².

■ Yürütmenin Durdurulması Kararlarının Uygulanması

“Yürütmenin durdurulması” başlıklı İYUK madde 28’e göre, Danıştay da veya idari mahkemelerde dava açılması dava edilen idari işlemin yürütülmesini durdurmaz. Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.

Yürütmenin durdurulması kararlarının, diğer yargı kararları gibi yönetim tarafından yerine getirilmesi yasal bir zorunluluktur. Bu konuda yönetime herhangi bir takdir yetkisi tanınmamıştır¹³.

Yürütmenin durdurulması kararlarının yürütülmesi durdurulan işlemin uygulanmasını askıya aldığı ve bu işlemin tesisinden önceki hukuki durumunun geri gelmesini sağladığı konusunda bugün hem öğretide ve hem de yargısal içtihatlar da hemen hemen görüş birliği vardır. Dolayısıyla yürütmenin durdurulması kararlarının Anayasanın 138’inci maddesinin son fıkrası ve 2577 sayılı Kanun’un 28’inci maddesinin 1’inci fıkrası uyarınca uygulamak mecburiyetinde olan idarenin, yürütmenin durdurulması kararı üzerine, işlemin uygulanmasını durdurarak askıya alması ve işlemin tesisinden önceki hukuki durumun geri gelmesini sağlayıcı işlem ve eylemler yapması gerekir¹⁴.

Yürütmenin durdurulması kararı üzerine, eski durumun geri gelmesi, kimi durumlarda kendiliğinden, kimi durumlarda da yönetimin alacağı yeni bir karar ile olur. Örneğin kapatma kararının iptali için açılan davada, yürütmenin durdurulması kararı verildiğinde, yönetimin ay-

8) GÖZÜBÜYÜK / TAN a.g.e. s:955.

9) KAPLAN, Ceylan Şahin (2008), “İdari Yargı Kararlarının Uygulanması” Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Bolu, s:44.

10) ULER, a.g.e. s:99.

11) ALTAY, Evren (2004), “İdari Yargı Kararlarının Uygulanmamasından Doğan Uyuşmazlıklar”, Turhan Kitabevi Ankara, s:195.

12) ULER, a.g.e. s:99.

13) GÖZÜBÜYÜK, a.g.e. s:459.

14) GÜNDAY, Metin (2000), “Yürütmenin Durdurulması Kararı ve Uygulamada Karşılaşılan Bazı Sorunlar”, İdari Yargı Sempozyumu, Ankara, www.danistay.gov.tr/sempozyumlar.

rica kapatılan yerin yeniden açılmasına karar vermesine gerek yoktur. Kısaca belirtmek gerekirse, yürütmenin durdurulması kararı verilmesi üzerine, eski durum geriye gelir¹⁵.

Bu noktada belirtmek gerekir ki, aşağıda metni yer alan Danıştay 1'inci Dairesi'nin verdiği bir danışma kararı, yürütmenin durdurulması üzerine görevine döndürülen kamu görevlisine, görev yapmadığı döneme ilişkin özlük haklarının ödenmesi kararı ve kararda kullanılan karşı oyun hukuka uygunluğu üzerinde görüş birliği sağlanamayan bir karar olarak bilinmektedir.

"2709 Sayılı T.C. Anayasanın 12'nci ve 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27'nci maddeleri hükümlerine göre, yürütmenin durdurulması kararı, 'idari işlemin uygulanması halinde telefisi güç ya da imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması' koşullarının birlikte gerçekleşmesi halinde verilebilmektedir. Böyle olduğuna göre, yürütmenin durdurulması kararının verilmiş olması, bu kararın verilmesi aşamasında dava konusu işlemin hukuka açıkça aykırılığının idari yargı yerince saptandığını ortaya koyar. Bu nitelikteki bir işlemle ve kendi kusur ve iradesi dışında görevinden ayrılmak durumunda kalan ilgiliye bu nedenle görev yapmadığı süreye ilişkin aylık ve özlük haklarının ödenmemesi, düşünülmemek gerekir.

Bir iptal davasında verilmiş bulunan yürütmenin durdurulması kararlarının, henüz ortada iptal kararı bulunmadığı halde, iptali istenen işlemi ve ona bağlı işlemleri durduran ve geriye yürüyen sonuçlar doğuran, başka bir anlatımla, işlemin tesis edildiği tarihten önceki hukuki durumun geçerliliğini sağlayan kararlardan olduğu ve bu özellikleri nedeniyle iptal kararıyla aynı nitelikte olan kararlardan bulunduğu yolundaki idare hukuku ilkesi göz önüne alınacak olursa, bunun bu yönden de zorunluluk halini aldığı ortaya çıkar.

Bu durumda haklarında tesis edilen göreve son verme, görevden çekilmiş sayılma ya da benzeri işlemlerin yürütmenin durdurulması kararıyla durdurulması üzerine, görevine döndürülen memurlara fiilen görev yapmadıkları döneme ait özlük haklarının ödenmesi gerektiği mütalaa kılındı.

Karşı Oy: Yürütmenin durdurulması kararının, iptali istenen işlemi ve ona bağlı işlemleri durduran ve işlemin tesis edildiği tarihten önceki hukuki durumun geçerliliğini sağlayan nitelikte olduğu kuşkusuzdur. Ancak bu karar söz konusu hukuki durumun sağlanmasına kadar geçen süre için ilgiliye bir tazminat ya da yoksun kaldığı maaş ve diğer haklarının ödenmesine olanak vermez. Şöyle ki bu dönem için uğranılan zararın tazmini, ancak işlemin hukuka aykırılığı saptanarak iptali halinde söz konusu olabilir.

Gerçekten yürütmenin durdurulması kararıyla doğduğu kabul edilen zarar, işlem nedeniyle açılacak tazminat davasının konusunu oluşturan zararlar zaman ve mekan itibarıyla aynıdır. Bu itibarla, 2577 sayılı Yargılama Usulü Kanunu'nun 12'nci 'maddesine göre,

*işlem nedeniyle açılacak tazminat davası sonunda verilecek hükümle ya da iptal kararı üzerine davaya gerek kalmadan doğrudan giderilecek olan zararın, açılan iptal davasında verilen yürütmenin durdurulması kararı uyarınca da idarece başka bir karar gerek kalmadan karşılanmasına, yürütmenin durdurulması kararının işlemin iptali anlamında olmaması nedeniyle, olanak bulunmamaktadır."*¹⁶

■ Tam Yargı Kararlarının Uygulanması

İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenler tarafından açılan davalar tam yargı davalarıdır. Tam yargı davaları, ilke olarak adalet mahkemelerinde görülmekte olan edim davalarına benzerler. Bu dava türleri ile idare hukuku alanında ihlal edilmiş bir hakkın yerine getirilmesi ya da uğranılan zararın giderilmesi istenir¹⁷. Bu davalarda verilen kararlarla zarara uğrayan kişiye uğradığı zarara karşılık belli bir paranın verilmesi (ödenmesi) hüküm altına alınır¹⁸.

Tam yargı davasında idari yargı yeri, hakkın ne olduğunu söyler ve davalının ne yapması gerektiğini kararında belirtir. Yönetimi bir şey yapmaya, yapmamaya veya belli bir parayı ödemeye mahkûm eder. Tam yargı davasında aynen tazmin yolu kabul edilmemiştir. İdare hukukunda aynen tazmin yolunun kabul edilmemesinin nedeni, idarenin elindeki araçların kamu hizmetine özgülenmesi dolayısıyla bu araçların aynen tazmin için kullanılamamasıdır¹⁹.

Tam yargı davası ile elde edilen kararın, yönetim tarafından kendiliğinden yerine getirilmemesi

16) Danıştay 1.Daire, 21.06.1983, E.:1983/116, K.:1983/144 <http://www.danistay.gov.tr/kerisim/container.jsp>

17) GÖZÜBÜYÜK / TAN a.g.e. s:692.

18) KARAVELİOĞLU, Celal / KARAVELİOĞLU, Erdem Cemil (2009), "Açıklama ve Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usulü Kanunu", Karavelioğlu Hukuk Yayınevi, 7. Baskı, Ankara, s:966.

19) ULER, a.g.e. s:100.

15) GÖZÜBÜYÜK, a.g.e. s:460.

durumunda, ilgilinin icra dairesine başvurması gerekir. İcra dairesi, haciz yolu dışında kalan, diğer olanakları yönetime karşı uygular. Bilindiği gibi, devlet malları haczolunmaz. Bu yol, istisnai olarak bazı kamu kuruluşlarının haczedilen mallarına uygulanabilir²⁰.

Devlet borcunun tazminiyle ilgili olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Yasası'nın 34'üncü maddesinde *"kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeyle bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir"* hükmü yer almıştır.

■ İdari Yargı Kararlarının Uygulanmasında İdarenin Hukuki Sorumluluğu

■ İdarenin Sorumluluğuna İlişkin Anayasal Hükümler

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 138'inci maddesinin son fıkrasında, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda oldukları, bu organlar ve idarenin mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyecekleri ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyecekleri hükme bağlanmıştır.

olup, bu hüküm hukuk devleti ilkesi ve hukuka bağlı idare anlayışının anayasal ifadesi olarak kabul edilmiştir²¹.

Anayasa'nın "Yargı yolu" başlıklı 125'inci maddesine göre, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. Ayrıca anılan maddenin son fıkrasında idarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Bu maddede, idarenin sorumluluğu ifade edilmiştir ancak sorumluluğun türü yani kusura dayanan sorumluluk mu kusursuz sorumluluk mu olduğu yönünde açık bir hüküm konmamıştır. Buradaki sorumluluk idarenin eylem ve işlemlerinden kaynaklanmakta olup hem kusurlu hem de kusursuz sorumluluk ilkelerini kapsayacak biçimdedir²².

İdarenin kendi eylem ve işlemlerinden kaynaklanmayan fakat "sosyal risk ilkesi" uyarınca ve mevcut zararın idarenin faaliyet alanına ilişkin olması kaydıyla idarenin tazminle yükümlü tutulması sonucunu doğuran "nedensellik bağına dayanmayan kusursuz sorumluluk" halinin de söz konusu madde kapsamında değerlendirilmektedir²³.

Bununla birlikte, idarenin kusur sorumluluğu Anayasa'nın 129/5 maddesinin konusunu oluşturmaktadır. Söz konusu maddeye göre, memur-

20) ONAR, Sıddık Sami (1966) "İdare Hukukunun Umumi Esasları", 3 Cilt, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, s:1999

21) Danıştay 1.Dairesi 05.10.1984, E: 1984/221, K: 1984/218 <http://www.danistay.gov.tr/kerisim/container.jsp>

22) ERDEM, Jülide Gül (2005), "İptal Kararlarının Uygulanmaması ve Bundan Doğan Tazminat Davaları" Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Ankara, s:65.

23) KAPLAN, a.g.t. s:26.

lar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir. Bahsedilen düzenlemenin benzeri şekilde Anayasa'nın "temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında, kişinin, resmi görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zararın, kanuna göre, devletçe tazmin edileceği, devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklı olduğu ifade edilmiştir. Her iki düzenlemede görevlilerin neden olduğu zararların idare tarafından karşılanacağı ve rücu mekanizmasının işletileceği belirtilmiştir.

■ İdarenin Sorumluluğuna İlişkin Yasal Hükümler

■ Devlet Memurları Kanunu

14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişilerin uğradıkları zararlar" başlıklı 13'üncü maddesine göre, "kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar... Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır."

Devlet Memurları Kanunu'nun 13'üncü maddesi, hem memur için hem de idare edilenler için bir güvence getirmektedir. Şöyle ki; bir yandan memur idare edilenlerin dava açma tehdidinden belli ölçüde uzaklaştırılırken, öte yandan idare edilenler de uğradıkları zararların giderilmesi bakımından karşılarında memura göre ödeme gücü çok fazla olan idareyi bulmaktadırlar²⁴. Bu yönüyle söz konusu düzenleme Anayasa'nın 129/5 maddesiyle paralel hükümler içermektedir ve tarihlerden de anlaşılacağı üzere, Anayasa'dan daha önce yürürlüğe girmesi nedeniyle 129/5'teki düzenlemeye uyumluluk arz etmektedir.

■ İdari Yargılama Usulü Kanunu

06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinde idari dava türleri belirtilirken, idari eylem

ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan ihlal edilenlerin tam yargı davası açabilecekleri hükme bağlanarak idarenin hukuki sorumluluğu ortaya konulmuştur. İdarenin sorumluluğu, kendi işlem ve eylemlerinin hukuka aykırılığından, bir başka deyişle idari işlem veya eylem şeklinde karşımıza çıkan hizmet kusuru veya görev kusurundan kaynaklanmaktadır²⁵.

İdari yargı kararlarının sonuçlarına ilişkin hükümler içeren 28'inci madde şöyledir;

"1. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez. Ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında, bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edilir.

2. Tam yargı davaları hakkındaki kararlardan belli bir miktarı içerenler genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

3. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir.

4. Mahkeme kararlarının (otuz) gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir.

5. Vergi uyuşmazlıklarına ilişkin mahkeme kararlarının idareye tebliğinden sonra bu kararlara göre tespit edilecek vergi, resim, harçlar ve benzeri mali yükümler ile zam ve cezaların miktarı ilgili idarece mükellefe bildirilir.

6. Tazminat ve vergi davalarında kararın idareye tebliğinden itibaren infazın gecikmesi sebebiyle idarece kanuni gecikme faizi ödenir."

28'inci madde, idari yargı kararlarıyla ilgili olarak iki infaz yöntemi öngörmüştür. Maddede, açıkça ifade edilmiş olunmamakla birlikte, infaz yöntemiyle ilgili olarak getirilen farklılık, İYUK'un 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasında yapılan iptal ve tam yargı davaları ayırımıyla uyumaktadır. Madde, bu dava türü ayırımına uygun olarak, 1, 3, 4 ve 5'inci fıkralarındaki düzenlemelerini iptal; 2'nci fıkrasındaki düzenlemesini ise tam yargı davalarında verilen kararların infazına ayırmıştır. Mad-

24) GÜNDAY, Metin (2003), "İdare Hukuku", İmaj Yayınevi, 7. Bası, Ankara, s:546.

25) KAPLAN, a.g.t. s:36.

denin son fıkrası ise, bir tam yargı davası olan tazminat davası ile iptal davası tanımına giren vergi mevzuatının uygulanmasından doğan idari davalarda verilen kararların geç infaz edilmesi sebebiyle idarenin gecikme faizi ödeme yükümlülüğünü düzenlemektedir²⁶.

■ İdari Yargı Kararlarının Uygulanmasında Kamu Görevlisinin Sorumluluğu

Kamu görevlisinin yargı kararlarının uygulanmasındaki sorumluluğu Anayasa'nın 40, 129/5, DMK'nın 13 ve İYUK'un 28/4'üncü maddelerinde kendine yer bulmuştur. Gerek Anayasa'nın 40 ve 129/5'inci gerekse DMK'nın 13'üncü maddeleri birbirine paralel ifadeler içermektedir. Yapılan işlemler nedeniyle uğranılan zararların devlet tarafından tazmin edileceği, başka bir ifadeyle davanın idare aleyhine açılacağı ve sonrasında idarenin sorumlu olan görevliye rücu hakkı saklı olduğu belirtilmiştir.

Gözübüyük ve Tan'a göre Anayasa'nın 129/5'inci maddesi memurlar için bir "güvence sistemi" öngörmüş²⁷, Günday'a göre ise DMK'nın 13'üncü maddesinin öngördüğü sistem "teminat sistemi" olarak adlandırılmıştır²⁸.

Yönetimin kamu görevlisinin kişisel kusurundan dolayı sorumlu olabilmesi için kamu görevlisinin verdiği zarar görevi ile ilgili olmalı ve yetkisini kullanmasından doğmalıdır. Başka bir deyişle kamu görevlisinin kişisel kusurunun görevine yabancı olmaması ya da bir suç düzeyine ulaşmaması gerekir²⁹.

Anayasa Mahkemesinin bir kararında, kişisel kusuru, *"kamu görevlilerinin açıkça ve kolayca hizmetten ayrılabilen tasarruf ve hatalarının kötü niyet ve maksatla ilgiliye zarar vermek veya kamu yararı dışında özel çıkarlar sağlamak için bilerek yani kasten yapılan işlem ve eylemleriyle, bağışlanamayacak ölçüde ağır kusur teşkil eden, açık şekilde hukuka aykırı fiil ve muameleler"* şeklinde tanımlanmıştır³⁰.

Bazı durumlarda kişisel kusurla kamu hizmetinin kuruluşundaki ve işleyişindeki bozukluk olan hizmet kusuru iç içe geçmiş olabilir. Kamu görevlisinin kişisel hırs, nefret, kin ve benzeri duygularını tatmin etmek amacıyla yaptığı eylem ve işlemlerin, kişisel sorumluluğunda olduğunun araştırılmasına gerek olmamakla birlikte³¹, bu durumlarda, kamu görevlisi üzerinde gereken gözetim ve denetimi yapmayan idarenin de sorumluluğu bulunabilir³².

Öte yandan, İYUK 28/4'teki düzenleme, mahkeme kararlarının otuz gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi durumunda ilgilinin, idare aleyhine dava açabileceği gibi kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açabilmesine imkân tanımaktadır. Söz konusu düzenleme, kamu görevlisi aleyhine tazminat davası açabilmesini mümkün kılarak, Anayasa ve DMK'nın ilgili hükümlerinden farklı bir yol izlemiştir. Yani, İYUK, idare ve kamu görevlisi arasında özel hukuktaki müteselsil sorumluluğa benzer bir ilişkinin varlığını benimsemiştir³³. Bu yönüyle söz konusu hükmün Anayasa'ya uygunluğu tartışmalı bir konudur.

■ Yargı Kararlarının Uygulanmaması Halinde Açılacak Tazminat Davaları ve İYUK 28/4'ün Anayasa'ya Uygunluğu

Mahkeme kararlarının yerine getirilmemesi ya da geç yerine getirilmesi, öncelikle idarelerin ve kamu görevlilerinin mali sorumluluğunu doğurur. Bu tür bir davranış idare için hizmet kusuru; kamu görevlisi için de kişisel kusur kapsamındadır. Doğru sorumluluk sonucu idare ya da kamu görevlisi maddi ve manevi tazminata mahkûm edilir³⁴. Kamu görevlisi kendi kusuru nedeniyle sorumluyken, idare, kamu görevlisinin görev kusurundan dolayı sorumludur³⁵.

Kararın uygulanmamasından ya da geç uygulanmasından zarar gören kişi, uğradığı zararın tazminini idareden istiyorsa idari yargıda; kamu görevlisinden istiyorsa adli yargıda dava açabilir. Bu konuda zarar görenin yargı yerini seçim hakkı vardır³⁶.

Danıştay, idare aleyhine açılan bir tazminat davasında şu kararı vermiştir;

"Dava, Danıştay Dördüncü Dairesince yükümlü şirketin düzeltme isteminin kabulü suretiyle yükümlü şirkete salınan kurumlar, gelir ve mali denge vergilerini kaldıran Dördüncü Daire kararının idarece uygulanmamasının yükümlüye bildirilmesi üzerine açılmıştır.

26) CANDAN, Turgut (1991), "İdari Yargı Kararlarının Uygulanması I", Maliye Postası Dergisi, S. 253, s:43.

27) GÖZÜBÜYÜK / TAN a.g.e. s:682.

28) GÜNDAY a.g.e. s:328.

29) AYÇİÇEK, Halil İbrahim (2002), "İdari Yargı Kararlarının Yerine Getirilmesi", Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s:70.

30) Anayasa Mahkemesi, 25.03.1975, E:1974/42, K:1975/62 <http://www.anayasa.gov.tr>

31) GÖZÜBÜYÜK / TAN a.g.e. s:684

32) GÜNDAY a.g.e. s:327.

33) ERDEM a.g.t. s:83.

34) KARAVELİOĞLU a.g.e. s:935.

35) ERDEM a.g.t. s:83.

36) KARAVELİOĞLU a.g.e. s:936.

Danıştay Dördüncü Dairesince yükümlü şirketin düzeltme isteminin kabulüne ilişkin 02.04.1982 günlü ve E:1982/549, K:1982/865 sayılı karar kesin nitelikte olup, idarenin bu karar üzerine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 25'inci maddesinin 1 numaralı fıkrasına göre, en geç altmış gün içinde işlem tesis etmesi gerekir. İctihadın birleştirilmesi istemleri, istem yönünde bir içtihadın birleştirilmesi kararının çıkacağını göstermediği gibi, bu kararlar ancak daha sonraki tarihlerde tesis edilecek idari işlemler ve verilecek yargı kararları için bağlayıcı niteliktedir. Ayrıca içtihadın birleştirilmesi kararlarının daha önceki tarihlerde verilmiş ve kesinleşmiş Danıştay kararlarını etkilemesi de söz konusu değildir. Bu sebepten içtihadın birleştirilmesi isteminde bulunduğu gerekçesiyle idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci

maddesine göre infazı gereken Danıştay kararının infaz edilmesi kanuna uygun görülmemiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle yükümlü tazminat isteminin kabulü ile yükümlüce ödenen ve Danıştay kararı ile kaldırılan verginin tutarı olan... liranın (02.04.1982 tarihinden itibaren işlenmiş ve işleyecek kanuni faizi ile birlikte) davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verildi.”³⁷

37) Danıştay 4.Dairesi 10.01.1984, E: 1983/868, K: 1984/96 <http://www.danistay.gov.tr/kerim/container.jsp>

Kararın uygulanmamasından ya da geç uygulanmasından zarar gören kişinin seçimli haklarından bir diğeri ise kamu görevlisi aleyhine adli yargıda açabileceği tazminat davasıdır. (Bu noktada belirtmek gerekir ki; yargı kararlarını yerine getirmeme kamu görevlisi açısından 5237 sayılı TCK'ya göre "Görevi Kötüye Kullanma"³⁸ suçunu oluşturur.)

Adli yargıda açılacak tazminat davasının şartı, kamu görevlisinin idari yargı kararını kasıtlı olarak yerine getirmemesidir. Kamu görevlilerinin kişisel kusuru yalnızca olumsuz duyguların etkisi altında kalarak yaptıkları işlem ve eylemlerde söz konusu olmaz; idari yargı kararlarını (olumsuz duyguların etkisinde kalmaksızın) yerine getirmemeleri veya geç yerine getirmeleri halinde söz konusu olur³⁹.

İYUK 28/4 uyarınca, mahkeme kararını yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine dava açılmasının, Anayasa'nın 129'uncu maddesine aykırılık teşkil edip etmediği tartışmalı bir konudur. Anayasa'nın 129/5'inci maddesine göre, memurların ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan dolayı tazminat davalarının ancak idare aleyhine açılabilmesi belirtilmişken, İYUK 28/4'te mahkeme kararlarını kasten yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilmesi öngörülmüştür.

Gözübüyük'e göre⁴⁰, Anayasa'nın "memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, ...

38) Görevi kötüye kullanma
Madde 257- (1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmaktan ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) İrtikâp suçunu oluşturmadığı takdirde, görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

39) KARAVELİOĞLU a.g.e. s:999.

40) GÖZÜBÜYÜK, a.g.e. s:260-263.

ancak idare aleyhine açılabilir" ifadesini mutlak bir kural olarak uygulamak yanlış olur ve kamu görevlilerince mahkeme kararlarının kasten yerine getirilmemesi durumunun Türk Ceza Kanunu'na göre görevi kötüye kullanma suçunu meydana getirmesi nedeniyle Anayasa ile uyum içerisinde olmadığını söylemek yanlış olur. Günday'a göre⁴¹, 2577 sayılı Kanun'un 28/4 fıkrası Anayasa'ya aykırıdır. Anayasanın "...tazminat davaları... ancak idare aleyhine açılabilir" ifadesi oldukça nettir ve mahkeme kararlarını yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine tazminat davası açılabilmesi hükmü ile çelişmektedir. 2001 yılı Anayasa değişikliğine kadar anılan maddenin Anayasa'ya aykırılığını ileri sürmek Anayasa'nın Geçici 15'inci maddesinin "bu dönem içinde çıkarılan kanunlar, kanun hükmünde kararnameleler ile 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkında Kanun uyarınca alınan karar ve tasarrufların Anayasaya aykırılığı iddia edilemez" fıkrası nedeniyle mümkün değilken, 17.10.2001 tarih ve 24556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile Geçici 15'inci maddenin son fıkrası madde metninden çıkarılmış ve böylece Anayasa'ya aykırılık iddiası yönünde herhangi bir engel kalmamıştır. Nitekim 07.05.2010 tarih ve 5982 sayılı Kanun ile Geçici 15'inci madde tümüyle mülga olmuştur.

Yargı kararları İYUK 28/4'ün Anayasa'ya aykırı olmadığı yönündedir. Kamu görevlilerine karşı açılan tazminat davalarında kamu görevlisinin hizmet kusurundan ayrılabilen kişisel kast veya kusurunun olup olmadığının araştırılması ve kişisel kast ve kusuru varsa davanın kabulüne, yoksa reddi yoluna gidilmesine ilişkin bir Yargıtay kararında⁴²; kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken (görevlerini yaparken) kusurları sonucu şahıslara zarar vermelerinden kaynaklanan ve zarar gören şahısların kamu görevlileri aleyhine adli yargıda tazminat davası açılmasında, kişisel kast veya kusur varsa davanın husumet yönünden reddedilemeyeceği kararını vermiştir. Dolayısıyla kamu görevlisinin görevini yerine getirirken kişisel kusurundan kaynaklanan tazminat davaları kamu görevlisine karşı adli yargıda açılabilir.

Buna karşın, söz konusu Yargıtay kararında kullanılan ve oldukça dikkat çekici ifadeler içeren Karşı Oy'da;

"Anayasa'nın 129/5 maddesi ile 657 sayılı DMK'nın 13'üncü maddesinin düzenlediği, 'memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevlerini yaparken, yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan dolayı zarar gören kişilerin açacaktan tazminat davaları kamu görevlisi aleyhine değil ancak idare aleyhine açılır' hükmünün açık, net ve amir olması, bu düzenlemeler gereğince kamu görevlilerinden dolayı zarar gören kişilerin ancak idare aleyhine idari yargıda dava açabileceği, kamu görevlisi aleyhine adli yargıda dava açılmasının ve açılacak bu davalarda kamu görevlisinin kişisel kast veya kusurunun araştırılmasının mümkün olmama-

sı, yargının görevi yasa hükümlerini uygulamak olup yürürlükteki yasa hükümlerine aykırı yorum ve uygulama yapılamayacağı, idari yargının görevine giren davaların kamu düzenine aykırı sonuç doğuracak şekilde adli yargıda görülemeyeceği, kamu görevlileri hakkında adli yargıda kişiler tarafından açılan tazminat davalarının kast ve kusur araştırması yapılmaksızın husumet yönünden reddine karar verilmesi gerektiği kanaat ve düşüncesinde olduğumdan sayın çoğunluk görüşlerine katılmıyorum" denilmektedir.

■ Sonuç

Yargı organlarınca verilen kararların uygulanması zorunluluğu, idarenin hukuka uygun hareket etmesini sağlamada en etkili yoldur. 5235 sayılı "Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun" da Cumhuriyet Başsavcılığı'nın görevleri arasında, kesinleşen mahkeme kararlarının yerine getirilmesi ile ilgili işlemleri yapmak ve izlemek yer almıştır. Bu açıdan adli yargı kararlarının uygulanmaması problemi çok sık karşılaşılan bir durum değildir. İdari yargı kararlarında ise bu tür kararların doğası gereği uygulamada sorunlar yaşanmaktadır. Hukuki ve fiili imkânsızlıklar nedeniyle yerine getirilmesi imkânsız kararların yanı sıra hukuksal durumlarda değişiklik yapılmasını gerektiren ve nihayet idarenin uygulamada direnç gösterdiği kararlar nedeniyle birtakım sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Sorunların çözümüne yönelik olarak yasa koyucu, gerek anayasal gerekse yasal düzeyde mali ve cezai sorumluluklar düzenlemiştir. Hizmet kusuru yahut kişisel kusurlar nedeniyle hakları ihlal edilen kişiler için tazmin yolu öngörülmüştür. Ayrıca yargı kararını kasten yerine getirmeyen kamu görevlisine TCK bağlamında cezai yaptırım uygulama yolu da açıktır.

41) GÜNDAY, a.g.e. s:327.

42) Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, 28.03.2006, E:2005/1946, K:2006/3385, <http://emsal.yargitay.gov.tr>

Anayasa'nın ilgili maddesine göre, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir. İYUK 28/4 fıkrası ise mahkeme kararlarının otuz gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde idare aleyhine dava açılabilirliği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilirliği belirtilerek ve Anayasa'nın ilgili hükmünde farklı olarak alternatifli bir yol öngörmüştür.

Kanımızca, idarenin ekonomik gücünü arkasına alıp keyfi davranan bakanlara karşı tazminat davası açılması hakkaniyete uygun bir davranış olarak gözükmektedir, kişisel kusura sebebiyet veren sıradan bir kamu görevlisi aleyhine tazminat davası açmak, ekonomik gücü olmayan ve ileride karşılaşacağı işlemleri düşünen memurun hareket alanını ve inisiyatif alma yetisini kısıtlamak anlamına gelir. Nitekim Anayasa'daki düzenleme zarar gören kişilerin aleyhine olmadığı gibi, zararların giderilmesi yönünde büyük bir teminat teşkil etmektedir.

Kaldı ki, uygulamada yargı kararını uygulamayan görevlinin belirlenemediği yolunda mahkeme kararlarına rastlanmaktadır. Hal böyle iken, İYUK 28/4 gereğince, zarar gören kişiler idare aleyhine idari yargıda, kamu görevlileri aleyhine ise adli yargıda dava açmak zorunda kalacaklarından bu durumda zarar gören kişiler yönünden, hem zaman açısından hem de ekonomik yönden külfetli olacağı gibi, kamu görevlisi aleyhine adli yargıda açılan tazminat davası sonucunda kamu görevlisinin hükmedilen tazminatı karşılayacak mali gücünün olmaması halinde alacağını tahsil edeme riski ile de karşılaşacaklardır.

Kişisel bir kusurun bulunması idarenin sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır. Sosyal bir hukuk devletinde ekonomik olarak güçlü olan devlet, vatandaşa verdiği zararı üstlenmelidir. Bu nedenle Anayasa'nın 129/5 maddesi ihdas edilmiştir. Söz konusu madde hükmü açık ve net bir hükümdür. Kanunlar, işaret ettiği bütün

konularda uygulanır. Yargının görevi de yasama organı tarafından oluşturulan kanunları uygulamaktır. Dolayısıyla kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak ilgili personel aleyhine değil, idare aleyhine dava açılmalıdır. İdarenin sonradan personele rücu hakkı saklıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, İYUK 28/4 maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etmek yanlış bir ifade olmaz.

Kaynakça

1. ALTAY, Evren (2004), "İdari Yargı Kararlarının Uygulanmamasından Doğan Uyuşmazlıklar", Turhan Kitabevi Ankara.
2. AYÇİÇEK, Halil İbrahim (2002), "İdari Yargı Kararlarının Yerine Getirilmesi", Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
3. CANDAN, Turgut (1991), "İdari Yargı Kararlarının Uygulanması I", Maliye Postası Dergisi, S. 253.
4. ERDEM, Jülide Gül (2005), "İptal Kararlarının Uygulanmaması ve Bundan Doğan Tazminat Davaları" Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
5. GÖZÜBÜYÜK, Şeref (2003), "Yönetmelik Yargı" Turhan Kitabevi, Güncelleştirilmiş 18. Baskı, Ankara.
6. GÖZÜBÜYÜK, Şeref / TAN Turgut, (2010), "İdari Yargılama Hukuku", Turhan Kitabevi, Güncelleştirilmiş 4. Baskı, Ankara.
7. GÜNDAĞ, Metin (2000), "Yürütmenin Durdurulması Kararı ve Uygulamada Karşılaşılan Bazı Sorunlar", İdari Yargı Sempozyumu, Ankara, www.danistay.gov.tr/sempozyumlar.
8. GÜNDAĞ, Metin (2003) "İdare Hukuku", İmaj Yayınevi, 7. Baskı, Ankara.
9. KAPLAN, Ceylan Şahin (2008), "İdari Yargı Kararlarının Uygulanması" Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
10. KARAVELİOĞLU, Celal / KARAVELİOĞLU, Erdem Cemil (2009), "Açıklama ve Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usulü Kanunu", Karavelioğlu Hukuk Yayınevi, 7. Baskı, Ankara.
11. ONAR, Sıddık Sami (1966) "İdare Hukukunun Umumi Esasları", 3 Cilt, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul.
12. SARICA, Ragıp (1966), "Danıştay Kararlarının Yerine Getirilmesi, Danıştay Kararları ve Yürütmenin Durdurulması", Türk Hukuk Kurumu Yayınları.
13. ULER, Yıldırım (1970), "İdari Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları", Sevinç Matbaası, A.Ü.H.F.Y. No:281, Ankara.

BİRLİĞİMİZ, AB İLE YEREL YÖNETİMLERİMİZ ARASINDA KÖPRÜ GÖREVİNİ ÜSTLENİYOR

Malatya Belediyesini ziyaret eden Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Avrupa Birliği uyum sürecinde yerel yönetimlerin önemini vurgularken; yapılan çalışmalarda Türkiye Belediyeler

Birliğin katkılarını da anlattı. Yerel yönetimlerin AB ile ilgili konularda gerekli bilgiye ve kapasiteye sahip olmalarını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalarda Birliğimizin önemli bir aracı olduğunu belirtti.

Bakan Bağış; “Türkiye’nin AB süreci yerelde başlar diye biz bir slogan benimsedik. Bugün 81 ilimizde de AB’den sorumlu vali yardımcılarımız var. Kaymakamlarımız göreve atanmadan önce AB ile ilgili, AB fonları ile ilgili, AB standartları ile ilgili eğitim alıyorlar. Türkiye’nin her yerinde Türkiye Belediyeler Birliği aracılığı ile belediyelerimizle önemli işbirlikleri başlattık.”

Birliğimiz; belediyelerimize öncülük etme misyonu kapsamında Avrupa Birliğine üye ülkelerin belediyeleriyle, Türkiye’deki belediyelerimiz arasında köprü kurarak karşılıklı etkileşim ve gelişim sağlanmasını amaçlamaktadır. TBB; “kardeş şehir” ilişkilerinin gelişmesine verdiği önemin yanı sıra, yabancı yerel yönetim birlikleriyle de işbirlikleri yapmaktadır.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Güncel Yayınlarımız

*Birliğimizin yayınları
ücretsiz olup belediyelerimize
biret adet gönderilmektedir.*

*Kitaplarımız dijital ortamda
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlarımız
bölümünde yer almaktadır.*

MEDENİYETLER İTTİFAKI VE GİRİŞİMİN YEREL YÖNÜ

Hayati ÜNLÜ

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
Araştırma Görevlisi

Medeniyetler İttifakı, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve İspanya Hükümet Başkanı Jose Luis Rodriguez Zapatero'nun öncülüğüyle başlatılan bir Birleşmiş Milletler projesidir. Medeniyetler İttifakı girişimi, farklı kültürler ve bölgelere mensup milletler ve topluluklar arasında anlayışı ve işbirliğine dayalı ilişkileri geliştirmeyi ve kutuplaşma ve her türlü aşırılık ile mücadele etmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda Medeniyetler İttifakı girişimi, dünyanın yeni barış projesi olarak da isimlendirilmektedir.

Bu kadar büyük bir iddia sahibi olan ve yeni bir dünya düzeni kurmayı hedefleyen Medeniyetler İttifakı projesinin eş başkanlarından biri de Türkiye'dir. Türkiye bin yıldan daha fazla farklı dinlerin, farklı kültürlerin ve farklı etnik grupların barış içerisinde bir arada yaşama geleneğine Osmanlı mirası ile sahip olmasından dolayıdır ki, çeşitliliği kucaklayan bir hoşgörü kültürüne sahiptir. Türkiye'nin sahip olduğu tarihten gelen bu kültürel mirası ve eşsiz jeopolitik konumu sayesinde kültürler arası diyaloga öncülük etmek için büyük bir avantaja sahip olduğu görülmektedir. Öte yandan Türkiye gerek Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun dış politika dümenine geçtiği günden bu yana geliştirmiş olduğu dış politika vizyonu ile gerekse de ülke içerisinde gerçekleştirmiş olduğu açılımlarla (demokratikleşme, yasal reformlar vb.) var olan tüm problemleri-

ni çözmek isteyerek uluslararası düzlemde de büyük dikkat çekmektedir. Hem ülke içerisinde hem de uluslararası arenada bu kadar aktif olan Türkiye, Medeniyetler İttifakı'nda da kendisine yer bulmuş ve girişimin bekası için hem ulusal hem de uluslararası seviyede her türlü çabanın içerisinde yer almıştır.

Medeniyetler İttifakı gibi küresel barış iddiasına sahip bir girişimin küresel hedeflerinin tabana yayılmadan ve yerel anlam kazanmadan kalıcı olamayacağı düşüncelerinin artması, Medeniyetler İttifakı'nda kentlerin ve yerel yönetimlerin önemlerini de ortaya çıkarmıştır. Kent Güvenliği, Kent Diplomasisi gibi kavramlarla uluslararası politikanın merkezine sokulan kentler ve yerel yönetimler, küresel bir yerel yönetimler teşkilatı olan UCLG'nin kurulmasıyla ve UCLG'nin Medeniyetler İttifakı ile ortak çalışarak uluslararası yerel politikalarda söz sahibi olmasıyla Medeniyetler İttifakı'nın ge-

leceği için kilit aktörler konumuna yükselmişlerdir. Bu doğrultuda çalışmada ilk önce Medeniyetler İttifakı girişiminin ortaya çıkışı, gelişimi ve temel amaçları incelenecek. Akabinde kentlerin ve yerel yönetimlerin Medeniyetler İttifakı içerisindeki rolleri araştırılacak ve Medeniyetler İttifakı'nın Türkiye ve yerel yönetimler için önemine ulaşılmaya çalışılacaktır.

■ Medeniyetler İttifakı'nın Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

11 Eylül 2001 tarihi, bu tarihte ABD'ye karşı gerçekleştirilen terörist saldırılardan sonra ve bu saldırıların ardından da terörist saldırıların İngiltere, İspanya, Türkiye ve Mısır gibi ülkelerde de devam etmesiyle birlikte Dünya'daki barışı sağlamanın temel parametrelerini yeniden şekillendirmeyi zorunlu kılmıştır. 11 Eylül saldırılarına maruz kalan ABD, dünyada bundan böyle barışın sağlanabilmesinin tek yolunun "terörizm" belasından kurtulmak olduğu açıkça deklare etmiş ve bu doğrultuda tüm dünyanın ona yardımcı olmasını talep etmiştir.¹

Bu görüşün karşısında barışın nasıl sağlanacağı konusunda bazı fikirler ortaya atılmışsa da en önemli alternatif seçim sonrası dönemde İspanya'dan gelecekti. İspanya'da seçim yoluyla değişen ve hükümete gelen yeni iktidar, terör konusunda ABD ve eski hükümete göre çok radikal düşüncelere sahip olacaktı. Eski Aznar yönetimindeki İspanya, uluslararası barış ve güvenliği tehdit eden Saddam rejimine karşı aktif bir rol üstlenmiş, kitle imha silahları ve terörizm tehdidine karşı ABD ile birlikte savaşılmaya İspanya'nın hazır olduğu vurgulanmıştı. Bu doğrultuda Aznar Hükümeti İspanyol askeri birliklerini Irak'a göndermişti.² Ancak Madrid'te El-Kaide tarafından düzenlenen ve 191 kişinin hayatını kaybettiği terör saldırılarından üç gün sonra İspanya'da düzenlenen genel seçimlerde Sosyalist Parti lideri Jose Luis Rodriguez Zapatero ABD Başkanı George W. Bush'un teröre karşı savaş fikrini destekleyen Jose Maria Aznar'ı yenerek genel seçimlerde zaferini ilan etmiştir. Bu zafer terörle dünya çapındaki mücadelenin farklılaşması açısından önemli gelişmelerin başlangıcını teşkil etmekteydi.

Zapatero iktidarı ele geçirir geçirmez ilk iş olarak, Savunma Bakanı Jose Bono'ya askerlerin evlerine en kısa sürede dönebilmesi için ne gerekiyorsa yapılsın emrini verdi ve terörle mücadelede izlenecek olan yeni yöntemin ise Medeniyetler İttifakı olduğunu deklare etti. Zapatero'ya göre, terörizm, uluslararası hukuk ve insan haklarının zıddına giden neo-muhafazakâr stra-

teji sayesinde zayıflamamış, aksine daha da artmıştı. Artık kaba kuvvetin terörizmi ortadan kaldırma yolu olamayacağı belirtilmiş ve İslami, Yahudi ve Hristiyan kültürlerinin kaynaşması ile yaratılan ve zenginleşen bir ülke olarak İspanya'nın tarihinin de yardımıyla teröre karşı savaşımın en iyi yolunun yeni bir medeniyetler ittifakı olacağı söylenmiştir. Zapatero'nun bu önerileri, ilk etapta hemen Latin Amerika ülkeleri ve Arap Ligi tarafından kabul edilmiştir.³

Bu doğrultuda Medeniyetler İttifakı girişimi 21 Eylül 2004 tarihinde 59. BM Genel Kurulu'nda BM Genel Sekreterliğine bir öneri olarak İspanya Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero tarafından sunulmuştur. Bu öneri Aralık ayında düzenlenecek olan Arap Ligi öncesinde İspanya Dışişleri Bakanı Miguel Angel Moratinos'un yapmış olduğu hitap ile başlatılmıştır. Daha sonra ise 9 Mart 2005'te önceki BM Genel Sekreteri Cofi Annan öncülüğünde BM'nin desteği de sağlanmış ve 14 Temmuz tarihinde ise sorunların çözümüne itici güç oluşturmak için bir 'Yüksek Düzeyli Grup' oluşturulmuştur.⁴

Bu kapsamda önceki BM Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından kurulan 'Yüksek Düzeyli Grup'tan bugünkü toplum ve kültürlerin kökenlerinin araştırılması ve bu hedef doğrultusunda eylem planına tavsiyelerde bulunulması istenmiştir. Nitekim bu Yüksek Düzeyli Grup da 13 Kasım 2006'da Medeniyetler İttifakı uygulama aşamaları için pratik analizleri ve tavsiyeleri içeren bir rapor yayınlamıştır.⁵

28 Ocak 2006 tarihinde ise Başbakan Erdoğan tarafından temsil edilen Türk Hükümeti, İspanya ve BM'nin yanında projeyi birlikte yürütmek için girişime katıldı. Bu katılım, sembolik olarak çok değerli olduğu gibi güçlü siyasal bir önem de arz etmekteydi. Nitekim süreç bu şekilde işlerken 19 devlet ve İslam Konferansı Örgütü ve Arap Ligi gibi uluslararası organizasyonlarda projeye desteklerini açıklamışlardı. Cofi Annan sonrası BM Genel Sekreterliği'ne gelen Ban Ki-

1) Todd A. Davis, *Global War on Terror*, Xlibris Cooperation, 2008, p.1.

2) Koussay Boulaich, "The Alliance of Civilisations: a global project or a key aspect for the European Foreign Policy?", University of Aalborg, Denmark, August 2007, <http://www.ccis.aau.dk/GetAsset.action?contentId=2158460&assetId=2361376> (10:40 12/03/2012).

3) Paddy Woodworth, "Spain's 'Second Transition' Reforming Zeal and Dire Omens", *World Policy Journal*, Fall 2005, p.75.

4) Kristina Kausch and Isaias Barrenada, "Alliance of Civilizations International Security and Cosmopolitan Democracy", FRIDE Working Paper, October 2005, <http://www.fride.org/publication/136/alliance-of-civilizations-international-security-and-cosmopolitan-democracy>. (08:40 13/03/2012).

5) Alliance of Civilization Implementation Plan 2007-2009, http://www.unaoc.org/repository/implementation_plan.pdf. (11:40 10/04/2012).

Moon da Portekiz'in önceki Başbakanı Sampaio'yu İttifakın BM Özel Temsilciliği'ne üst düzey temsilci olarak atayarak BM'nin ve uluslararası toplumun bu Türk-İspanyol girişimine desteğinin devam ettiğini gösteriyordu.⁶ Onun önderliğinde Medeniyetler İttifakı sekreteryası, çeşitli ulus ve toplumların karşılıklı kültürel ilişkilerini arttırmak, ortak çabaları güçlendirmek için devletler, bölgesel ve uluslararası organizasyonlar, sivil toplum örgütleri, vakıflar ve özel sektörler ile birlikte çalışmaya başlamışlardır.

■ Medeniyetler İttifakı'nın Temel Prensipleri

Medeniyetler İttifakı girişiminin ortaya çıkışını ve gelişim sürecini inceledikten sonra, diğer önemli bir konu da girişimin niçin ortaya çıktığı ve hangi amaca hizmet ettiğidir. Ortaya çıkış sürecinde de rahatlıkla görüldüğü gibi, 2000'li yılların başından bu yana İslam ve Batı toplumları arasında korku ve yanlış anlaşılma, aynı dönemlerde meydana gelen şiddetli terör saldırılarıyla belirgin olmaya başlamıştı ve uluslararası politikada durum bir çıkmaza doğru sürüklenmekteydi. İlk olarak 11 Eylül

saldırıları tüm dünyayı şok etmiş ve ardından gelen İngiltere, İspanya, Türkiye ve Mısır saldırıları bu şoku ikiye katlamıştı. Karşı karşıya kalınan terörizm her zamankinden farklıydı, daha etkin ve daha çok masum insanı hedef almaktaydı. Düzenlenen tüm saldırılar aşırıcı grup El-Kaide tarafından düzenlenmekte, bazen amaç Türkiye gibi Müslüman bir ülke olsa da Batı dünyasında tüm dünyadaki Müslümanlara karşı şüpheli yaklaşımlar artmıştı.

Politik çevreler dünyanın Medeniyetler Çatışması çağına girip girmediğini tartışırken, dünyanın ise güvenlik ve diyalog ihtiyacını karşılamak gerekmekteydi. Bu noktadaki ihtiyacı karşılamayı hedefleyerek ortaya çıkan Medeniyetler İttifakı, çatışmaya karşı diyalogu teklif ederek, kültürel farklılıkların bir tehlike değil, bir zenginlik olduğu mesajını vermektedir. Bu noktada girişimin dünyaya göndermiş olduğu çağrı doğru algılanmış ve birçok siyasi lider girişime destek vererek, çeşitli etnik ve dini gruplar arasında her bir grubun değerlerine ve inançlarına saygı ve tolerans gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu noktada bir BM inisiyatifi olarak Medeniyetler İttifakı, yine de sadece Batılı ve Müslüman toplumlar arasındaki önceliği vurgulayan bir anlayışın aksine, bir evrensel perspektif tarafından desteklenen küresel bir amaca sahiptir ve dünyanın farklı yerlerinde bulunan, farklı din ve kültürel geçmişlere sahip uluslar ve insanlar arası anlayış ve işbirliği ilişkilerini geliştirmeyi en önemli amacı saymaktadır. Çünkü kültürel çoğulculuk, günümüzün tam bir modern fenomenidir.⁷ Bu nedenle, girişimde tüm uluslar ve kültürler arasında diyalog kültürünü ve saygıyı geliştirme çerçevesi sunan ilkeler rehber alınmıştır. Bu doğrultuda çok kültürlü farklılıkların kabulünde kültürel diyalog, önemli bir anahtar teşkil etmektedir. Bu, modern dünyanın heterojenliğe ve karmaşıklığa uyum sağlayamayacağı görüşüne karşı, tolerans ve anlayış geliştirmenin önemine vurgu yapacak bir eylem olarak görülmektedir.

Medeniyetler İttifakı Projesi'nin en önemli yönü olan farklı din, kültür ve siyasal kimlikler ile insanlığın konsensüsünü sağlamak ve onların farklılıklarını koruyarak ortak amaçlara ulaşmak için birlikte çaba sarf etmenin mümkün olduğunu gösterme isteği, 11 Eylül sonrası özellikle ortaya çıkan bir ahlaki zemin ihtiyacını doğrudan veya dolaylı olarak karşılamaktadır. Çünkü ortak bir ahlaki zemin bir diyalog çerçevesinde bugünkü problemlerin çözülmesi için bir ön koşulu temsil etmektedir. Her insan kültürel ve coğrafi farklılıklardan dolayı değişik değerlere sahip olabileceğinden dolayı, Medeniyetler İttifakı'nın medeniyet ve kültür konularına odaklanmadan önce hedeflerine ulaşabilmek için ahlaki prensipleri merkezine alması gerektiği genel anlamda kabul edilmektedir. Bu bağlamda İttifakın final amacı, farklılık sahibi olan toplumlar arasında barışı sağlamayı kolaylaştıracak koşullar olarak ahlakın yaygınlaştırılması ve küresel bir ahlaki çerçeve oluşturabilmek için bütün dünyada ahlakın önceliğinin kabul edilmesidir. Farklı toplumlar farklı tanımlamalarda bulunsa da, adalet ve barış gibi ileri insani değerleri destekleyen tüm kültür ve din-

6) Koussay Boulouch, a.g.e., pp.2.

7) Howard Handelman, Üçüncü Dünyanın Meydan Okuyan İlerleyişi, ter. Kerim Kaya, Saadet Yıldız, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2004, ss.141.

lerde bu değerlere sahip çıkan bireyler, gruplar ve düşünceler bulunduğundan dolayı, böyle bir ahlaki kod da örtük olarak da olsa mevcuttur. Bu nedenle bu tarz bir küresel ahlakın yaygınlaştırılmasına öncelik verilmeli ve dünya olaylarının gidişatı üzerinde derin bir etki bırakmak için de onun fikri ve kurumsal sonuçları transfer edilmelidir. Nitekim küresel ahlakın somutlaştırıldığı İnsan Hakları Evrensel Deklerasyonu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi ulusal ve uluslararası belgeler de bir örnek niteliği taşımaktadır. Sonuç olarak Medeniyetler İttifakı'nda, tüm dünyayı kapsayan bir ahlak anlayışıyla coğrafi, dini ve kültürel farklılığa sahip insanlar arasında adalet, barış, insan hakları, ötekine saygı, demokrasi gibi değerler üzerinde ortak bir dil oluşturmak amaçlanmaktadır.⁸

Bu temel zemin üzerine inşa edilen Medeniyetler İttifakı çalışmalarının hedefine ulaşması için ise güçlü siyasal bir desteğin gerekli olduğu ortadır. BM inisiyatifinde Türkiye ve İspanya gibi iki devletin öncülüğünde başlatılan bir girişim olarak Medeniyetler İttifakı'nın siyasal işbirliği olmaksızın başarıya ulaşması mümkün görünmemektedir. Bunun için İttifak'ın önemli amaçlarından biri de girişimin misyonunu, vizyonunu ve amaçlarını paylaşan devletlerden, uluslararası örgütlerden, sivil toplum ve özel sektör kuruluşlardan oluşan bir ittifak sistemi geliştirmek ve onların BM sistemi ile etkileşimini ve koordinasyonunu güçlendirmektir. Bu kapsamda girişim, siyasal düzeyde tüm bu aktörlerin bünyesinde bulunan Medeniyet İttifakı'nın amaçlarını ilerletmede etkili olabilecek siyasi, dini, medyatik ve sivil grup ve kişiliklerle diyalog ve iletişim kurmayı kolaylaştırmayı

ve ittifakın amaçları doğrultusunda bu grup ve kişilerle ortak işbirliği alanlarında projeler yapmayı amaçlamaktadır. Bu açıdan girişimin öncelikli faaliyet alanları da *medya, eğitim, gençlik ve göç* olarak belirlenmiştir.⁹

Günümüz dünyasında medya insan ve toplum hayatının her noktasında çok etkin olduğu için etkin bir role sahiptir. Teknoloji çağında yaşıyor olmamızdan dolayı, dünyanın öbür ucunda ne yaşandığını bile rahatlıkla takip edebilmekteyiz. Fakat kimi durumlar medya tarafından hazırlanan bilgi bizlere yanlış sunulmakta ve gerçeği yansıtmamaktadır. Örneğin medyanın önemli bir kolu olarak sinemadaki filmler, herhangi bir konuda bir ön yargı oluşturabileceğinden dolayı insan hayatında çok etkilidir. Bu açıdan filmlerin son derece gerçeği yansıtmaması ve misyon sahibi olması gerekmektedir. Medya sayesinde farklı dinler ve toplum üzerinde yanlış anlamalar ve ön yargılar oluşabilmektedir. İttifak bu doğrultuda kültürler arası diyalog politikasını yaymak için medyayla çalışmayı hedeflemektedir.¹⁰

Eğitim de İttifak'ın önem verdiği diğer önemli konulardan biridir. Eğitim bir şey öğrenmenin en etkili yolu olmakla beraber, eğitim yoluyla diğer kültür, din ve toplumları öğrenmek mümkün olabilmektedir. Eğer insanlar eğitim dönemleri boyunca medeniyetler, kültürler, dinler üzerinde düzgün bir eğitim alma fırsatına ulaşırlarsa, diğer medeniyetler üzerindeki yanlış algı, şüpheyle yaklaşma gibi özelliklerinden kurtulabileceklerdir. Dolayısıyla her ülkenin hükümetine bu konuda büyük sorumluluk düşmektedir ve gerek derslerde gerek kitaplarda verilen bilgiler

8) Bekir Berat Özipek and Kudret Bülbül, "From The Dialogue to Alliance of Civilizations: A Collective Initiative For Universal Peace", SETA Foundation for Political, Economic, Social Research, Ankara, February 2007, ss.60.

9) Alliance of Civilizations, High Level Group Report, November 2006, ss.31-36.

10) Alliance of Civilizations for Media, http://www.unaoc.org/repository/thematic_media.pdf, 2006.

gerçeği yansıtmalıdır. Ayrıca Medeniyetler İttifakı insanların birbirlerini daha iyi tanıyıp kaynaşmaları için eğitimde AB'nin ERASMUS politikasında olduğu gibi kültürel diyalogu arttıracak politikaları uygulamanın önemini de vurgulamaktadır.¹¹

Medeniyetler İttifakı için üçüncü önemli alan gençlik politikalarıdır. Ülkelerin gençlik politikaları bugünün gençlerinin gelecekte kendi ülkelerinin liderleri ve uluslararası organizasyonların yürütücüleri olacak olmalarından dolayıdır ki çok önemlidir. Bu nedenle genç insanlar uluslararası politika hakkın yeterli bilgiye sahip olmalı ve bu çerçevede de kültürler arası diyalog politikalarının önemine de vakıf olmaları gerekmektedir. Gençleri geleceğe hazırlamak büyük önem arz etmekteyken, bu konuda Medeniyetler İttifakı gençlik örgütleriyle çalışmayı amaçlamaktadır. Çünkü genç insanları uluslararası kültürel diyalogun farkına vardıkları takdirde, gelecekte gerek ülkeler arası gerek dinler arası ilişkiler daha istikrarlı olacaktır.¹²

Son olarak Medeniyetler İttifakı'nın öncelikli faaliyet alanı arasına koyduğu konu göç konusudur. Girişim için göçmen nüfuslarının başarılı bir şekilde entegre edilmelerine dikkat edilmelidir. Başarılı bir entegrasyon politikası ile küresel bağlamda kültürlerarası ilişkiler ve toplumlar arası uyum rahatlıkla sağlanabilmektedir. Örneğin günümüzde Batı dünyası toprakları içerisinde birçok Müslüman yaşamaktadır ve bu ülkelerde zaman zaman göçmenlerin başarısız entegrasyon politikaları yüzünde kimi sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu problemlerin çözülmesi Medeniyetler İttifakı projesinin önceliklerindendir.¹³

■ Medeniyetler İttifakı'nın Yerel Yönü

Küreselden bölgesele, ulusaldan yerele her türlü iddiaya sahip Medeniyetler İttifakı girişiminin, nihai hedeflerinin gerçekleşmesi için nasıl siyasal destek temel şart olarak gerekiyorsa; aynı şekilde siyasal destek söz konusu olunca da yerelde var olan siyasi ve idari yönetimlerin katkıları da girişim için hayati önem taşımaktadır. Kültürel çeşitliliği ve çoğulculuğu en önemli öncelikleri arasına koyan girişim, çeşitliliğin ve bir arada yaşama olgusunun yerelden başlanarak daha sağlam zemine oturtulacağının farkındadır ve önce modernleşmenin ortaya çıkardığı mekânlar

olarak kentlerin bu ilerlemeden nasibini alması gerektiği görüşündedir. Bu doğrultuda kentlerde var olan kültürel farklılıkların beraberce bir arada yaşamalarını önemseyen Medeniyetler İttifakı, "Kent Güvenliği"ne büyük önem vermiş ve güvenli kentlerin inşa edilerek farklı kültürlerin çatışmadan, özgürce aynı mekânları paylaşmaları için çaba harcama fikrine büyük destek vermiştir.

Buna ek olarak Medeniyetler İttifakı, sadece güvenli kentler oluşturma fikri ile yetinmemiş ve kentlerin muhtemel eksiklikleri veya kapasitelerini göz önünde bulundurarak büyük düşünceleri için de kafa yormuştur. Girişime göre, kent yönetimleri ve diğer yereldeki yönetimler de artık siyasal arenada daha fazla yer almalı ve yeni dünya düzeninde daha fazla katkı sağlamalıdır. Bu doğrultuda da Medeniyetler İttifakı, kentlerin eksiklerini gidermeleri, var olan kapasitelerini arttırmaları ve potansiyellerini hareket geçirmeleri için kentler arası işbirliğine dolayısıyla da "Kent Diplomasisi"ne büyük önem vermişlerdir. Kent Diplomasisi yoluyla kentlerin ve yerel yönetimlerin, küresel meselelerde daha fazla rol oynayabileceği iddia edilmiş ve bu sebeple Kent Diplomasisini teşvik etmenin yolları aranmıştır.

■ Kültürel Çeşitlilik ve Kent Güvenliği

Medeniyetler İttifakı girişimindeki kentleşme ve göç sorunsalıyla ilişkili olarak, bilmekteyiz ki kültürel çeşitlilik daha doğrusu kültürel çeşitlilik sonucunda ortaya çıkan kültürel çatışma modern dönemde kentlerin en önemli problemlerinden biridir. Özellikle ekonomik nedenlerle kentlere doğru yapılan büyük göçler, kentlerde büyük bir göçmen kitlesi yaratmış ve göçmenlerin de aynı grup ve toplumlardan olmaması kentlerdeki homojenliğin yok olmasına neden olmuştur. Aşırı göçle yaşanan hızlı kentleşme ile de toplumda karşılıklı ilişkilerin gelişmesi söz konusu olmamış, kültürel çatışmalar yaşanmış ve toplumun sosyal denetim gücü yok olmuştur. Birbirleriyle kaynaşmaktan yoksun yığın göçmen kitleleri, yalnızlaşma ve yabancılaşma gibi hislere kapılarak ileride aşırıcılığa kadar uzanabilecek olan bazı eğilimlere doğru yönelmişlerdir. Dünyada var olan mal ve bilgi akışının hızının yanında, dünyanın her bir noktasına yerleşebilen göçmenler, göç algılamalarını değiştirerek kimliğe ve mülkiyete tehdit olarak anlaşılmalarına neden olmuş ve göç kavramı, güvenlik ile ilişkili olarak gruplar arası şüphe ve düşmanlıklara liderlik etmiştir. Bunun sonucunda da başta kentlerde olmak üzere dünyanın

11) Alliance of Civilizations for Education, http://www.unaoc.org/repository/thematic_education.pdf, 2006.

12) Alliance of Civilizations for Youth, http://www.unaoc.org/repository/thematic_youth.pdf, 2006.

13) Alliance of Civilizations for Migration, http://www.unaoc.org/repository/thematic_migration.pdf, 2006.

her bir noktasında kültürel çatışmalar yüzünden oralarda yaşayan yerel sakinlerin huzuru ve refahı her an kaçabilmektedir.

Medeniyetler İttifakı girişimi bu sebepten dolayıdır ki, göç sorununa karşı entegrasyonu slogan edinecek, yerelden tüm dünyaya çatışmanın aksine göçmenler ve yerliler arasında armonik ve barışçıl bir şekilde yaşayabilmeyi teşvik etmektedir. Bu entegrasyon anlayışı, sosyal uyumu ve kültürlerarası ilişkileri geliştirmede ve popüler göç algılamalarının tehditten fırsata değişiminde temel kritik nokta olarak göze çarpmaktadır. Çünkü iyi entegre edilmiş kentler, kültürel çeşitlilik noktasında eşsiz bir konuma sahiptirler ve kültürlerarası anlayış geliştirmede ve farklı popülasyonlar arası işbirliğini arttırmada dünyadaki mevcut diğer bütün kentlere en iyi örneği teşkil etmektedirler.¹⁴ Kent güvenliğini en ileri düzeyde tatbik edebilmiş kentler, sadece kendi kentlilerinin huzur ve refahlarını garantiye almış kentler değil, aynı zamanda kendi ülkelerinin de sosyal ve kültürel konularına her türlü katkı sağlayabilen ve bütün dünya politika yapımcılarının da dikkatini çeken kentler olarak ön plana çıkacaklardır.

Peki Medeniyetler İttifakı girişimi, bu entegrasyon yöntemi ile kapsayıcı toplumları nasıl inşa etmeyi planlamaktadır? Burada tabii ki girişim tek başına bütün kentlerin güvenliğini tek başına sağlayacak değildir. Kent güvenliği, emniyet ve güvenlik güçlerinin yanında kentte var olan birçok kurum ve kuruluşun sorumluluğu ile olabilecek bir şeyken, aktörler arası işbirliğini geliştirmenin yanında daha önceden uygulanmış iyi örneklerin araştırılıp öğrenilmesi ve en uygun örneğin uygulanması için Medeniyetler İttifakı girişimi her türlü desteği sağlamaktadır. Bütün bu destek ve yardımların amacı, kentlerde var olan kültürel farklılıkları bir tehdit olarak algılamaktan ziyade, onların zenginliklerinin keşfedilmesine yardımcı olmaktır.

■ Kent Diplomasisini Teşvik Etmek

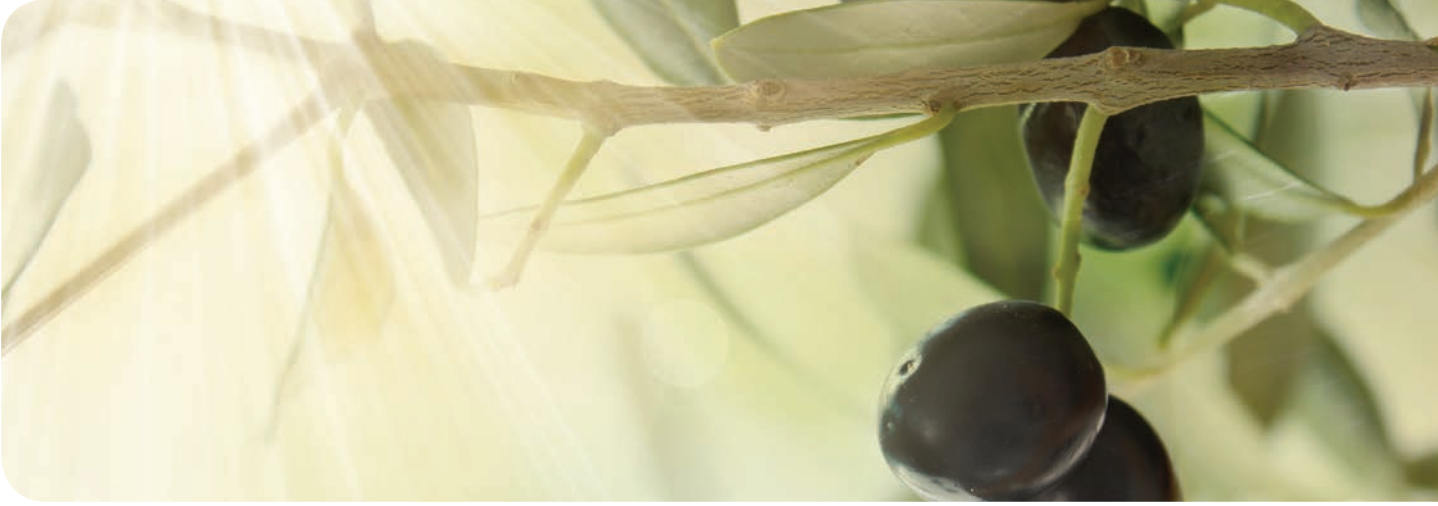
Medeniyetler İttifakı girişimi yukarıda da anlattığımız gibi, farklı kültürler arası köprüler inşa etmeyi, diyalog ve anlayış geliştirmeyi, artan gerilimleri ve kutuplaşmaları önlemeyi, çatışma ve aşırılık kaynaklarını engellemeyi, kısaca dünyaya barışı getirmeyi arzulayan bir girişimdir. Bu sebepten dolayıdır ki girişim, kentlere ve kent yönetimlerine çatışmayı önleyen ve barış inşa eden bir karakter yüklemiştir. Peki, kentler barışı nasıl inşa edecek? Dünyanın her geçen gün daha büyük bir çıkmaz içerisine girdiği, çatışmaların

katlanarak arttığı günümüzde bu çatışmaları nasıl önleyecek? Devletlerin egemenliği üzerine kurulu bir dünya düzeninde bunu nasıl yapacak?

Her şeyden önce bilinmektedir ki, dünya nüfusunun büyük bir çoğunluğu kentlerde ikamet etmektedir. Kentler, farklı kültür ve toplumlardan oluşan grupların bir arada bulundukları ve bahsedilen çatışmaların üzerinde yaşandığı mekânlardır. Modern kentlerin bu çok kültürlü yapıları birçok zorluğu bünyesinde barındırdığı gibi, var olan gerilimlerin ve çatışmaların da temel sebebini oluşturmaktadır. O halde kentler, kültürleri ve toplumları küresel anlamda bölen yerel seviyedeki fay hatlarını teşkil etmektedirler. Bu nedenden dolayıdır ki yerel yönetimler, farklı kültürler ve toplumlar arasında yaşanan gerilim ve çatışmaları ortadan kaldıracı anahtar oyuncular. Zaten Medeniyetler İttifakı girişimi de yerel topluluklar üzerindeki küresel trendlerin etkisine odaklanmış ve bu doğrultuda kentlerin kültürlerarası anlayış için gerekli olan koşulları oluşturabilecek kilit rollerine atıfta bulunmuştur. Tüm bu sebeplerle de Medeniyetler İttifakı'nın, kentlerin ve yerel güçlerin yardımı olmaksızın tam bir ittifak olamayacağı ortadadır.

Kentlerin Medeniyetler İttifakı girişimi için sahip oldukları önemlerini vurguladıktan sonra, gelelim onların çatışma durumlarını nasıl etkileyeceklerine. Her şeyden önce söylenmesi gereken Medeniyetler İttifakı girişiminin amacı, ne çatışma bölgelerine bir müdahalede bulunmak ne de BM Sözleşmesinde yer alan ve uluslararası toplum tarafından kurulan siyasal diyalog ve sözleşme kanallarının yerini almaktır. Yani Medeniyetler İttifakı tek başına devam eden bir savaşta çatışmanın çözümü için bir araç değildir. Medeniyetler İttifakı daha ziyade çatışmalarda hem bir önleyici role hem de bir iyileştirici role sahiptir. İttifak önleyici bir araç olarak, çatışmaların müdahale edilemeyecek duruma gelmeden potansiyel çatışma koşullarını, gerilimi ve çatışmayı arttıran durumları ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Yine iyileştirici ve barışı sağlamlaştırmaya bir araç olarak, toplumlar arası diyalogu ve uzlaşmayı teşvik etmeyi ve ortak saygı anlayışını inşa

14) Medeniyetler İttifakı'nın entegrasyon politikası hakkında daha geniş bilgi için bkz. <http://www.unaoc.org/ibis/>.

etmeyi amaçlamaktadır.¹⁵ Medeniyetler İttifakı her iki amaçta da kentlerin ve yerel yönetimlerin anahtar rollerine vurgu yaparak, barış süreçlerine bir şekilde dâhil edilmelerinin altını ısrarla çizmiştir. Yani Medeniyetler İttifakı, terorde çatışmayı ortadan kaldıracabilecek bütün kavramların “Kent Diplomasisi” yoluyla pratik edilmesinin mümkün olduğunu iddia etmiştir.

Kent diplomasisi kavramı bu şekilde politikanın gündemini yakın zamanda daha fazla işgal edeceğe benzemekteyken, aslında bugüne kadar dünyanın birçok ayrı noktasında benzer uygulamalara şahit olunmuştur. Örneğin Chicago ve Amman kentleri yakın zaman öncesinde benzer çabalar içerisine girerek güzel bir yerel diplomasi örneği sergilemişlerdir. İki şehir de kültür, eğitim ve gençlik gibi kimi konularda anlaşmalar imzalayarak birbirlerinin tecrübelerinden yararlanmışlar ve kültürel çeşitliliğin gelişmesine katkıda bulunmuşlardır. Yine Amsterdam’da kentin farklı toplumlarını bir arada tutmak için benzer çabalar sergilenmiştir. Bu doğrultuda aşırı eğilimlere karşı diyalogu kolaylaştırma ve kültürel entegrasyonu arttırmak için eğitim, istihdam ve barınma gibi kimi alanlarda düzenlemelere gidilmiştir.¹⁶

■ Medeniyetler İttifakı’nın Türkiye ve Yerel Yönetimler İçin Önemi

Medeniyetler İttifakı’nın Türkiye için neden bu kadar önemli olduğunu anlayabilmemiz için, niçin Türkiye’nin projeye eş başkan yapıldığının her şeyden önce iyi bir analizinin yapılması gerekmektedir. Soğuk Savaş sonrası dönemde

bölgede Irak’ın Kuveyt’i işgali ve Balkan Krizi gibi birçok yeni problemler ortaya çıkmışken, Türkiye kendi istikrarını korumayı temel amacı olarak görmüştü. Türkiye bu rolü gayet iyi oynadığından dolayı, Batı dünyası Türkiye için “istikrar adası”, İslam ve Batı dünyası arasında “köprü ülke” gibi benzetmelerde bulunmuştur. 11 Eylül sonrası dönemde ise kendi pozisyonunu ve konumunu yeniden tanımlayan Türkiye, uluslararası politikadaki manevra kabiliyetini de arttırdı.

Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu tarafından yeniden tanımlanan Türkiye’nin stratejik konumu, coğrafi ve kültürel yönleriyle bütün bölgede Türkiye’yi “model ülke” seviyesine yükseltmiştir. Davutoğlu’na göre, Türkiye sahip olduğu eşsiz konumu, tarihsel ve kültürel bağlarıyla artık bir “merkez ülke”dir.¹⁷ Türkiye’nin bu özelliğine ek olarak, demokrasisini ve demokratik kurumlarını güçlendirmek için yapmış olduğu yasal ve siyasal reformlar ülkeyi Medeniyetler İttifakı’nın bir anda tarafı konumuna yükseltmiştir.

Türkiye’nin yeni dönemdeki bu çok boyutlu dış politika anlayışı, Medeniyetler İttifakı ile birlikte değerlendirildiğinde, girişimin yeni aktif dış politikayla aynı çizgide olduğu rahatlıkla görülebilir. Türk Dış Politikası 2002’den beri Medeniyetler İttifakı’nın küresel barış ve istikrar söylemine uygun olarak hem kendi bölgesinde hem de tüm dünyada aktif bir şekilde dünya barışına katkı sağlamıştır. Bir diğer anlamda Türkiye’nin yeni dış politika doktrini olarak adlandırılan Medeniyetler İttifakı projesi, hem Türkiye’nin uluslararası siyasal konumunu güçlendirerek dış politikanın normalleşmesini hem de dünya siyasetinde barışçıl bir dil geliştirerek dış politikada uluslararası meşruiyetin artmasını sağlamıştır.

15) Jorge Sampaio, “City Diplomacy: Local Governments Building Peace”, Second World Congress of United Cities and Local Government, South Korea, 2007, <http://www.unaoc.org/repository/speech1.pdf> (10:45 10/04/2012).

16) Dion van den Berg, “City Diplomacy Campaigns in Netherlands”, ed.Arne Musch, City Diplomacy, VNG International, Hague, 2008, p.75.

17) Ahmet Davutoğlu, “Turkish Foreign Policy Vision: An Assessment of 2007”, Insight Turkey, 2008.

Medeniyetler İttifakı girişiminin yerel yönüne baktığımız zaman da, gerek Kent Güvenliği gerekse de Kent Diplomasisi gibi kavramları yerel yönetimlere kazandırarak kentlerin ve yerel yönetimlerin kendi sınırları içerisinde kurtularak küresel düşüncelerine öncülük ettiği söylenebilir. Kentler ve yerel yönetimler, Medeniyetler İttifakı'nın ilerlemesi ve başarıya ulaşabilmesi için önemli ve stratejik bir role sahip olmuşlardır. Bu durum Medeniyetler İttifakı Yüksek Temsilciler Grubu tarafından da dile getirilmiş, evrensel hedeflerin yerele taşınabilmesi ve yerel sonuçların üretilebilmesi için yerelde var olan güçlerin önemi vurgulanmıştır.

Değinilmesi gereken bir diğer nokta da Medeniyetler İttifakı'nın yerelde ortaya çıkan gereksinimlerinin çoğunun Birleşik Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG) tarafından karşılandığıdır. Medeniyetler İttifakı'nın bütün faaliyetleri, küresel bir yerel yönetimler örgütü olan UCLG ile ortak yapılarak, yerel yönetimlerin dünyaya egemen olan bütün tartışmaların içerisine dâhil olarak etkinliklerini arttırmalarına neden olmuştur. UCLG Başkanlığına, Medeniyetler İttifakı'nın ev sahiplerinden İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın getirilmesi ise küreselleşen yerel yönetimlerin dünya üzerindeki politikalarında Türkiye'nin ne kadar etkin bir güce sahip olduğunu göstermiştir.

■ Sonuç

Türkiye'nin Medeniyetler İttifakı projesine girişi, hem ülkenin coğrafi konumunun ve kültürel mirasının hem de siyasi ve güvenlik çıkarları etrafında gelişen Türk Dış Politikasının doğal bir uzantısı ve hatta stratejik bir aracı olarak şekillenmiştir. Türkiye güvenlik ve istikrarı için dünyanın her yerinde daha aktif bir tutum içerisine girmiş ve dönemin konjonktürüne uygun olarak uluslararası boyut taşıyan tüm platformlarda yer almaya çalışmıştır. Türkiye ortaya koyduğu bu çabayla çevresine ve diğer bölgelerdeki ülkelere daha fazla yaklaşmış ve onların desteğini almıştır.

Medeniyetler İttifakı, Türkiye'nin dış politikasında kullandığı ve yumuşak gücünü arttırdığı bir araç olmasının yanında, aynı zamanda Türkiye'nin geleceği ve dünya barışının sağlanması için kentlerin ve yerel yönetimlerin önemlerini de gün yüzüne çıkarmış oldu. Kentler, Medeniyetler İttifakı temel amaçlarının gerçekleşmesinin yanında, girişimin temel faaliyet bileşenleri olan eğitim, göç, medya ve gençlik konularında başarılı sonuçlar elde edebilmenin temel araçları haline gelmişlerdir. Kentler böylece yeni dönemde gerek bünyelerinde bulunan kültürel farklılıkların entegrasyonunda gösterecekleri başarı ile gerekse de diplomasinin yeni aktörleri olarak barış yolunda gösterecekleri aktif çabalarıyla çap büyütme süreci içerisine girmişlerdir.

UCLG'nin bütün kentleri ve yerel yönetimleri temsil eden küresel bir örgüt olmasıyla da, kentler ve yerel yönetimler uluslararası düzlemde tüm dünyayı etkileyebilecek eylem yapma kapasitelerini arttırmışlardır.

Medeniyetler İttifakı'nda kentlerin ve yerel yönetimlerin bu şekilde yükselen değerler olarak ortaya çıkması şüphesiz en çok Türkiye'nin çıkarına olacaktır. Kendi coğrafi sınırları içerisinde küresel amaçlara hizmet edebilecek ve stratejik öneme sahip birçok kente sahip olan Türkiye, bu coğrafi aktörlerin daha fazla etkin rol oynamaları sayesinde arzu ettiği dış politikasını daha sağlam bir zemine oturtabilecek. Dış politikada eksenin kaydığı ve sürdürülebilirliğin olmadığı eleştirilerine, kentlerin diplomasini kullanarak kuracak oldukları kalıcı sosyo-ekonomik ve kültürel ilişkiler en güzel cevabı teşkil edebilecektir. Ayrıca Medeniyetler İttifakı'nın yerel meselelerinde en büyük söz sahibi olan UCLG'nin Başkanlığının Türkiye'ye verilme Türkiye'nin hem Medeniyetler İttifakı girişimindeki güçlü konumunu hem de kentler ve yerel yönetimler arası ilişkilerde ne kadar söz sahibi olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu noktada Türkiye'nin yapması gereken kentlerine ve yerel yönetimlerine daha büyük misyonlar yükleyerek küresel düşüncelerine öncülük etmektir.

Kaynakça

- Alliance of Civilizations, High Level Group Report, November 2006.*
- Alliance of Civilizations Implementation Plan 2007–2009.*
- Berg, Dion van den; "City Diplomacy Campaigns in Netherlands", ed. Arne Musch, *City Diplomacy*, VNG International, Hague, 2008.
- Boulaich, Koussay; "The Alliance of Civilizations: a global project or a key aspect for the European Foreign Policy?", University of Aalborg, Denmark, August 2007.
- Davis, Todd A.; *Global War on Terror*, Xlibris Cooperation, 2008.
- Davutoğlu, Ahmet; "Turkish Foreign Policy Vision: An Assessment of 2007", *Insight Turkey*, 2008.
- Handelman, Howard; *Üçüncü Dünyanın Meydan Okuyan İlerleyişi*, ter. Kerim Kaya, Saadet Yıldız, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2004.
- Kausch, Kristina; Isaias Barrenada, "Alliance of Civilizations, International Security and Cosmopolitan Democracy", FRIDE Working Paper, October 2005.
- Özipek, Bekir Berat; Bülbül, Kudret; "From The Dialogue to Alliance of Civilizations: A Collective Initiative For Universal Peace", SETA Foundation for Political, Economic, Social Research, Ankara, February 2007.
- Woodworth, Paddy; "Spain's 'Second Transition' Reforming Zeal and Dire Omens", *World Policy Journal*, Fall 2005.

TARİHİ PINARBAŞI HAMAMI ASLINA DÖNECEK

İzmir Büyükşehir Belediyesi, metruk durumdaki tarihi Pınarbaşı Hamamı'nı Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden 30 yıllığına kiralarak restorasyon çalışmalarına başladı. 500 yıllık yapı, orijinal işlevine uygun şekilde kullanılacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, yıllardır atıl durumda olan, yıkılmaya yüz tutmuş Pınarbaşı Hamamı'nı kente kazandırıyor. Vakıflar Bölge Müdürlüğü ile 30 yıllığına "restorasyon karşılığı kiralama" sözleşmesi imzalayan Büyükşehir Belediyesi, 443 metrekaarelik arazi içinde yer alan tarihi hamamın restorasyon çalışmalarında sonra geldi. "Eski işlevine uygun olarak" hizmete açılacak olan tarihi Hamam, çalışmaların başladığı Ocak 2011'den bu yana büyük ölçüde yenilendi.

15. Yüzyıl'dan kalan tarihi yapıyı orijinal işlevi olan hamam kullanımına uygun şekilde restore eden Büyükşehir Belediyesi, Hamam'ı eski haline döndürmek için gerekli sağlamlaştırma ve düzenleme çalışmalarını gerçekleştirdi. Tarihi yapıdaki mevcut eski sistem temizlenip korunarak yeni ısıtma sistemiyle kullanılabilir hale getirilmesi çalışmalarında ise sona gelindi.

Osmanlı'dan Günümüze

Pınarbaşı Hamamı, Anadolu'da bulunan Osmanlı hamamları içinde değerlendirildiğinde, tek mekanlı hamamlar grubunda yer alıyor. Tarihi hamamda yapılan sondaj çalışmalarında, o dönemde uygulanan özel yapı malzemelerine rastlanılan tarihi hamam, "soyunmalık", "ılıklik", "usturalık", "sıcaklık", "su deposu", "külhan" ve "odunluk" mekanlarından oluşuyor.

Çalışmalar kapsamında Hamam'ın Doğu cephesine, zaman içinde yıkılan "soyunmalık" bölümü projeler çerçevesinde tekrar yapıldı. Pınarbaşı Hamamı'ndaki çalışmaların önümüzdeki ay tamamlanması hedefleniyor.

TÜRKÇE OLİMPİYATLARI'NA KARAMAN'DAN BÜYÜK İLGI

Uluslararası 10. Türkçe Olimpiyatları Karaman İl Etkinliği, 25 ülkeden 62 öğrencinin katılımıyla gerçekleşti.

Kemal Kaynaş Stadyumu'nu dolduran 25 bin Karamanlı; Tunus, Tacikistan, Azerbaycan, Güney Afrika, Endonezya, Moğolistan, Mısır, Fas, Bosna-Hersek, Bangladeş, Makedonya ve Slovenya'dan gelen 62 öğrencinin seslendirdiği şiir, şarkı ve halk oyunları gösterileri ile muhteşem bir gece yaşadı.

Gecede konuşan Karaman Belediye Başkanı Kâmil Uğurlu, Türkçe Olimpiyatları'nın Dünya'da ki en önemli barış projelerinden biri olduğuna dikkat çekerek, "Her yaş ve çizgide, her iklim ve ülkede bizi buluşturan güzel Türkçemizle gurur duyuyoruz" dedi.

Sunuculuğunu İlker Gültekin ve Mozambikli Shakira İsofo'nun yaptığı Türkçe Olimpiyatları'na; Karaman Valisi Süleyman Kahraman, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı AK Parti Karaman Milletvekili Lütfi Elvan, Belediye Başkanı Kâmil Uğurlu, Protokol Üyeleri ile kasaba ve köylerden gelen vatandaşlar katıldı.

Türkçe'nin çocuklarının seslendirdiği "İnsanlık El Ele, Bir Beyaz Mendil, Gülüm Benim, İkimiz Bir Fidanın Güller Açan Dalıyız, Kara Değil mi? Göçmen Kızı, Antep'in Hamamları, Zahidem" adlı parçalarla farklı bir gecenin yaşandığı Karaman'da, Güney Afrikalı, Endonezyalı, Tanzanyalı ve Azerbaycanlı öğrencilerin İç Anadolu yöresine ait halk oyunları da ilgiyle izlendi.

Muhteşem gece tüm öğrencilerin ve protokolün söylediği "Yeni Bir Dünya" isimli olimpiyat şarkısı ve havai fişek gösterisi ile sona erdi.

“ÇALIŞTIRMAYALIM, OKUTALIM!”

Ümraniye Belediyesi tarafından hazırlanan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı himayesinde yürütülen “Çalıştırmayalım, Okutalım” Projesi ile, Türkiye’deki çocuk işçiler sorununa el atılıyor.

Proje ile çocuk işçiler meselesinin ülke gündemine etkili şekilde taşınarak güçlü bir kamuoyu tesis edilmesi, bireysel ve kurumsal farkındalık yaratılması amaçlanıyor.

Proje kapsamında İstanbul’daki pilot ilçe seçilen Ümraniye’de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ‘Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimi’ kurulacak. 50 bin iş yeri ve 14 sanayi sitesi barındıran ilçede, proje kapsamında çocuk işçiliği istatistik çalışması da başlatılacak.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Deklarasyonu ile ise Türkiye’de istihdam sağlayan iş dünyasının önemli aktörlerinin konuya duyarlılık göstermesi ve konunun tarafı haline getirilmesi hedefleniyor.

Projenin kamuoyuna tanıtılması için düzenlenen törene AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, Ümraniye Belediye Başkanı Hasan Can ve çok sayıda davetli katıldı. Törende konuşan Başkan Hasan Can; “Çocuk işçiliğinin araştırılması konusunda bir farkındalık oluşturmak ve toplumun bu konudaki duyarlılığını arttırmak amacıyla, bu projeyi hayata geçirmeye karar verdik. Projenin en iyi şekilde gerçekleştirilebilmesi için birçok kurum ve kuruluş tecrübelerini bizimle paylaştı. Geleceğe daha iyi hazırlanabilmeleri için çocuklarımıza destek oldular” dedi.

13. MERKEZEFENDİ GELENEKSEL TIP FESTİVALİ

İstanbul’un mesir macunu şenliği olarak da bilinen ve bu yıl 13’üncüsü düzenlenen “Merkeze Efendi Geleneksel Tıp Festivali”ne Zeytinburnu Belediyesi ev sahipliği yaptı.

Zeytinburnu Merkeze Efendi Külliyesi’ nin yanında düzenlenen etkinliğe, Vali Hüseyin Avni Mutlu, Denizli Belediye Başkanı Osman Zolan ve çok sayıda davetli katıldı.

Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın festivali son iki yıldır Denizli Belediyesi ile birlikte icra ettiklerini kaydederek, İstanbul’un, Osmanlı coğrafyasının bir özeti olduğunu söyledi.

13 yıl önce Merkez Efendi’den ilham alarak, geleneksel tıpla ilgili bir çalışma başlattıklarını hatırlatan Aydın, Türkiye’nin bitki zenginliği itibarıyla Avrupa’nın ve dünyanın en zengin ülkesi olduğunu kaydetti.

Avrupa’da, Türkiye de dahil toplam 7 bin bitki türü olduğunu belirten Aydın, “Bunun yarısından fazlası Türkiye’de. Ama maalesef bundan yeterince yararlanamıyoruz. Merkez Efendi’den ilham alarak, onun yaklaşık 400 yıl önce yaptıklarını dikkate alarak, Merkeze Efendi Mahallesi İstanbul’un en önemli şifa merkezi olsun, geleneksel tıp ve şifalı bitkiler konusunda Türkiye’nin merkezi Zeytinburnu olsun istedik” şeklinde konuştu.

Vali Mutlu da İstanbul’un kendileri için bir gurur şehri olduğunu, bu şehirde pek çok gönül sultanının bulunduğunu söyledi. Vali Mutlu, “Bu şehirde Aziz Mahmut Hüdayi, Sümbül Efendi, Merkeze Efendi, Eyüp Sultan, Yahya Efendi ve pek çok gönül sultanımız var” dedi.

Konuşmaların ardından vatandaşlara mesir macununun dağıtıldığı festivalin ilk ayağı geçtiğimiz ay Denizli’de yapıldı. Belgesel gösterimi, çocuk programları, söyleşi, sema gösterisi ve tasavvuf müziği konserlerin yer aldığı etkinlik kapsamında tamamlayıcı ve alternatif tıp uzmanlarının katılımıyla “tarihten günümüze tıp ve tedavi yöntemleri”, “bitkilerin faydaları” ile ilgili seminerler de düzenlendi.

SEYDİŞEHİR KAPALI PAZAR YERİ

Seydişehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen proje ile Seydişehir, en büyük ve kapsamlı Pazar yerine kavuştu.

14.000 m²'lik Sebze Pazarı alanı yeniden düzenlen, alt ve üst yapı çalışmalarının yanı sıra, üzeri çelik konstrüksiyon ile kapatılan kapalı Pazar yeri sağlıklı koşullarda alışveriş imkânı sağlamanın ötesinde sosyal kültürel etkinlikler ile spor yapma imkânlarını da bir arada sunuyor.

AB Standartlarına Uygun Balık Hali

386 esnafa yer tahsis edilen Kapalı Pazar Yerinde, balık hali kısmında ise 7 adet 60 m²'lik AB standartlarına uygun balık dükkanı yapıldı. Balık Pazarının ön kısmında ayrı drenaj kanalları yapılarak, krom nikel tezgahlar ile kaplanıp korkuluklar yapıldı. Ayrıca dükkanların iç kısımları anti-bakteriyel malzeme ile kaplanarak, soğuk hava deposu ve balık temizleme bölümleri oluşturuldu.

Çelik kolonlar üzerine oturtularak, çatısı çelik konstrüksiyon ile kapatılan Sebze Pazarı'nda peynircilerin bulunduğu kısma ise poliüretan püskürtme yapıldı. Araçların rahat giriş çıkışlarına olanak sağlayan ayrı girişler yapılarak ve tavan yüksekliği (4,5-6 metre) bırakıldı.

Akşam kullanımına olanak sağlayan ışıklandırma sistemi ile yeni ses sistemi de kurularak 100'ün üzerinde çöp bidonu ve uyarıcı levhalar konarak rahat ve sağlıklı alışveriş imkânı sağlandı.

İLKADIM YARDIMDA BİR NUMARA

İlkadım Belediyesi Sosyal Yardım Müdürlüğü'ne bağlı Kadın Koordinasyon Merkezi ihtiyaç sahibi üç aileyi eşya sahibi yaptı.

Ailelerden ikisinin Fatih Mahallesi Gümüştepe Sokak'taki evleri baştan aşağıya eşya ile donatıldı. Reşadiye ve Cedit Mahalleleri'nde de eşya bağışı yapan Kadın Koordinasyon Merkezi ihtiyaç sahiplerine umut oldu.

İlyasköy Mahallesi'nde oturan vatandaşları 100.Yıl Bulvarı üzerinde bulunan Kadın Koordinasyon Merkezi'nde ağırlayan Gönüllü Başkan Lütfiye Demirtaş ve ekibi mahalleliye aparatif yemek ikramında bulundu. Mahallelinin dilek ve isteklerini dinleyen Bayan Demirtaş, İlyasköy Mahallesi sakinlerine kapılarının her zaman açık olduğunu söyledi. Ardından koordinasyon merkezine ait Hayır Çarşısı'nı gezen mahalle sakinleri davetten dolayı İlkadım Kadın Koordinasyon merkezi Fahri Başkanı Lütfiye Demirtaş'a teşekkür ettiler.

ÇUBUK HİDİRELLEZ İLE ŞENLENDİ

Çubuk Belediyesi ve Ankaralılar Derneği'nin ortaklaşa düzenlediği Hıdırellez Şenlikleri, halkın geniş katılımıyla krater göle sahip Karagöl'de yapıldı. Her yaştan vatandaşın katıldığı şenlik, renkli görüntülere sahne oldu.

Dağıtılan yumurtaların ve balonların renklendirdiği şenlikte çeşitli yarışmalar da düzenlenirken gençler ve çocuklar müzik eşliğinde eğlendi. Şenlikte, kaşıktaki yumurta taşıma, yumurta tokuşturma, turşu yeme ve çuval yarışları yapılırken, dereceye girenler çeyrek altın ile ödüllendirildi. Küçük büyük herkesin yumurta boyayıp, bir birleriyle tokuşturduğu şenliğe, halk büyük bir ilgi gösterdi. Bazı aileler piknik alanlarında tatil gününün tadını çıkarttı.

Hıdırellez ateşinin yakılmasıyla başlayan ve Ankara Seğmen Ekibinin de gösteri sunduğu şenlikte, Ankara havaları eşliğinde oyunlar oynandı, halaylar çekilerek baharın gelişi kutlandı.

ADALAR'DA AĞLAR, TEMİZ DENİZ İÇİN ATILDI

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) ve Adalar Belediyesi işbirliğiyle başlatılan, "Mutlu Balıklar" projesinin tanıtımı 3 Haziran'da Büyükkada'da yapıldı. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) ve Adalar Belediyesi'nin destek verdiği proje sayesinde, denizlerin balıkçılar tarafından atıklardan temizlenmesi ve geri dönüşüme kazandırılması hedefleniyor.

Av yasağı ile birlikte uygulamaya geçirilen proje kapsamında, balıkçıların özel bir ağ ile deniz yüzeyini metal, cam, plastik gibi çeşitli atıklardan temizlemesi, toplanan bu atıkların geri dönüşüm ile tekrar ekonomiye kazandırılması ve av yasağı sırasında yapılacak bu çalışmalar ile balıkçıların da ek gelir sahibi olması sağlanacak.

"Mutlu Balıklar" projesinin açılış töreni; Waste Free Oceans hareketi için Fransız balıkçı Thomazeau tarafından geliştirilen özel ağın bağlandığı teknenin iskeleden hareketi ile başladı. Bu ağ, deniz yüzeyindeki atıkları temizlerken balıklara zarar vermeyecek şekilde tasarlandı. Ağı Türkiye'ye getiren Fransız balıkçı Thomazeau etkinlik öncesi Türk balıkçılara ağın kullanımı konusunda eğitim de verdi. Bir grup balıkçının da eşlik ettiği "Mutlu Balıklar" teknesinin Büyükkada açıklarında deniz yüzeyinde topladığı atıklar sahile getirildi ve geri dönüşüme gönderilmek üzere bir vinç ile çöp konteynerine yüklendi.

Projenin tanıtımı temizlik etkinliğinin ardından Adalar Belediyesi önünde yapılan bir törenle yapıldı.

Adalar Belediye Başkanı Dr. Mustafa Farsakoğlu törende yaptığı konuşmada; "Adalar Belediyesi olarak çevre ile ilgili projeleri her zaman desteklediklerini ifade etti. Adalar'ın Türkiye ve dünyadaki konumu, özellikleri ve değerleri ile benzersiz bir yere sahip olduğunu belirtti." Adalar'da Çevre Devrimi'ni sürdürdüklerini belirten Başkan Farsakoğlu; Mutlu Balıklar projesine Büyükkada'da başlanmasından duyduğu memnuniyeti de dile getirdi.

Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Muhammet Balta ise "Hava, su ve toprağı korumakla mükellefiz" diyerek başladığı konuşmasını "Gelecek nesillere doğal güzelliklerimizin resmini değil asıllarını bırakmak için çaba harcamalıyız" sözleriyle sürdürdü.

İlk temizlik çalışmaları Marmara Denizi'nde Adalar ve çevresinde başlatılan Mutlu Balıklar projesiyle, ilerleyen dönemde, kirlilik oranı yüksek tüm kıyılara ulaşılması ve atıklardan arındırılmış temiz denizler yaratılması hedefleniyor.

GENÇLER FOTOĞRAFLA TANIŞIYOR

Bursa Kent Konseyi Fotoğraf İmece Topluluğu Çalışma Grubu tarafından "Griye Veda Renklere Merhaba" Projesi kapsamında Has Asansör Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde renkli bir fotoğraf sergisi açıldı.

Bursa Kent Konseyi Fotoğraf İmece Topluluğu Çalışma Grubu tarafından okulların duvarlarını süslerken öğrencileri de fotoğraf sanatıyla tanıştırmak amacıyla "Griye Veda, Renklere Merhaba" projesi kapsamında hazırlanan fotoğraf sergisi, bu kez Has Asansör Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde izlenime açıldı. Sergiye Yıldırım İlçe Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Gençel, Bursa Kent Konseyi Genel Sekreteri Enes Battal Keskin, Bursa Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi ve Yıldırım Kent Konseyi Başkanı Arif Çelenk, Has Asansör Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Zafer Dede, Necatibey Kız Teknik ve Meslek Lisesi Müdürü Süheyla Dilber, Bursa Adile Naşit Anaokulu Müdürü Fatma Şimşek, Fotoğraf İmece Topluluğu Çalışma Grubu üyeleri ve Bursa Asansör Sanayicileri Derneği yöneticileri katıldı.

Örnek proje Yıldırım İlçe Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Gençel, okullarda sosyal sorumluluk faaliyetleri yürütülmesinin çok önemli olduğunu söyledi. Fotoğraf sergisini gezen öğrencilerin ileride iyi bir

fotoğrafçı olacaklarını dile getiren Gençel, serginin açılmasında emeği geçenlere teşekkür etti.

Bursa Kent Konseyi Genel Sekreteri Enes Battal Keskin, proje kapsamında 32 okulun duvarlarını fotoğraflarla süslediklerini söyledi. 'Griye Veda, Renklere Merhaba'nın örnek bir sosyal sorumluluk projesi olduğunu dile getiren Keskin, okullarla birlikte kamu kurumlarının da duvarlarının süslediğini belirtti. Bursa Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi Arif Çelenk ise Bursa FotoFest kapsamında düzenlenen ulusal ve uluslararası yarışmalara katılan fotoğrafların okullara bağışlandığını belirtti.

BELEDİYELERDE KATI ATIK YÖNETİMİ

Ladin YILDIRAN

İzmir Büyükşehir Belediyesi Lojistik Uzmanı

Kentlerde atık miktarı günden güne artan popülasyonla birlikte tüketim de artmakta, aynı zamanda tüketim alışkanlıkları değişmektedir. Tüm bunlar çıkan atık miktarını da etkilemektedir. Bu sebeple katı atık depolama alanı belirlemek, atık yönetiminin sorumlu olan yerel yönetimler için oldukça önemli ve güncel bir problemidir. Bu yazıda katı atık düzenli depolama tesisi için yer seçim problemlerinde kullanılan ve kullanılması faydalı olan yöntemler üzerinde durulacaktır.

Katı atık yönetimi son yıllarda oldukça önemsenen ve çözülmesi şart haline gelmiş bir problemidir. Katı atık depolama alanı da dahil olmak üzere yer seçimi problemlerinde kullanılan yöntemlerden biri "Coğrafi Bilgi Sistemle-

ri (CBS)" ve "Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP)"dir. Bir diğer üzerinde durulan yöntem ise "Matematiksel Modelleme"dir. Belediyeler, ekonomik açıdan en uygun olanı, sosyal açıdan en az rahatsız edici olanı ve gelecekte tesis ömrünü tamamladığında yapılacak yeni tesis için en uygun yeri seçmelidir. Yapılması düşünülen tüm tesisler için çok yönlü bakış açısını içeren birkaç disiplinden uzmanla bir arada çalışılan projeler olması ve analitik yöntemlerle planlanması önemlidir.

■ Katı Atık Yönetimi ve Belediyeler İçin Önemi

Katı atık yönetimi son yıllarda oldukça önemsenen ve çözülmesi şart haline gelmiş bir problemidir. Konunun problem olmaktan kurtarılıp çözüm getirilmesi; hem çevresel açıdan hem de çözüldüğü zaman birçok olumlu geri dönüş sağlanabildiği için ekonomik bakımdan önemlidir. Nüfus arttıkça çıkan atık miktarının artması, sosyo-ekonomik yapının farklılığı ve tüketim alışkanlıklarının değişmesi ile çıkan atık miktarının ve cinsinin etkilenmesi atık yönetiminin karmaşıklığını arttırıp aynı zamanda gelecek planlamasını da içermesi gerekliliğini doğurmaktadır.

Atık yönetimi genellikle sadece çevresel etkileri ve kısıtları göz önünde bulundurularak yapılmaktadır. Yerel yönetimler söz konusuysa bu çalışmada bir çok faktör hesaplanmalı ve herkesi memnun etmede optimal olan bir çözüm aranmalıdır. Bu konuda gelişmiş olan şehirler daha dezavantajlı durumdadır.

Çünkü hem uygun yer sıkıntısı daha fazladır, hem de yönetilmesi gereken süreç daha kalabalık ve daha karmaşık bir yapıdadır.

■ Kullanılması Gereken Metodlar

Bu çalışmada yapılması planlanan katı atık depolama alanı için yer seçiminde izlenmesi gereken yollardan bahsedilecek ve konunun çözümde kullanılabilecek metotlardan bahsedilecektir.

Her çalışmada olduğu gibi bu konuda da ilk yapılması gereken şey literatür taraması ve benzer problemlerde uygulanan çözüm yöntemleri ve bu yöntemlerin içerisinde kullanılan her kriterin incelenip, her birinin hem olumlu hem olumsuz etkilerine bakılmasıdır. Bu çalışmada özellikle üzerinde durulan üç yöntem vardır. Bunlardan ikisi, sıklıkla katı atık depolama alanı da dahil olmak üzere yer seçimi problemlerinde kullanılan yöntemlerden biri olan “Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)” ve “Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP)”dir. Ancak bir diğer üzerinde durulan yöntem ise “Matematiksel Modelleme”dir. Bu yöntem konuya lojistik disiplin altında bakışın getirmiş olduğu bir farklılıktır. Bu metot ve içeriği ile ilgili konular hakkında yazının ilerleyen kısımlarında daha detaylı bilgi verilecektir. Bu üç modelin bir arada kullanımı oldukça önemlidir. Bu sayede konuya çok yönlü bakış açısı getirilmiş olup her yöntemin olumlu yanlarından faydalanılabilmektedir.

■ Benzer Çalışmalarda Kullanılan Kriterler

Öncelikle literatür taramasından çıkan sonuçları özetleyecek olursak; birçok araştırmacı konuya çevresel kriterlerle bakmıştır. Özellikle en çok göz önünde bulundurulmuş kriterler şöyle sıralanabilir: Yeraltı ve yer üstü suları, sulak araziler, tarım arazileri, koruma bölgeleri, orman arazileri, arazi kullanım durumu ve eğimdir. Elbette tüm bunlar bir depolama alanı için kaçınılmaz olarak dikkate alınması gereken unsurlardır. Ancak şu nokta gözden geçirilmemelidir. Eğer optimum karar vermek istiyorsak ve bu kadar uzun ömürlü bir tesisten söz ediyorsak, önemli olan sadece çevresel unsurlar değildir. Belediyeler, ekonomik açıdan en uygun olanı, sosyal açıdan en az rahatsız edici olanı ve gelecekte tesis ömrünü tamamladığında yapılacak yeni tesis için en uygun yeri seçmelidir. Elbette ilk bakılacak olan çevresel faktörler

sonrasında çıkan alternatifler arasında bu saydıklarımıza en yakın olanına bakılmalıdır.

Çevresel kriterlerin dışında bakılabilecek faktörleri şöyle sıralayabiliriz:

■ Popülasyon

Depolama alanının yapılacağı bölgenin çevre halkını rahatsız etmeyecek uzaklıkta seçmek, genelde bu tarz istenmeyen tesis yer seçimi problemlerinde ilk üzerinde durulan konu olmaktadır [1]. Ancak şunu da unutmamalıyız ki yeni nesil tesisler artık eskisi kadar çevreyi rahatsız etmemektedir. Bu demek değildir ki çok işlek bir caddenin ortasında yer alan bir tesis yapılmalıdır. Yapılması gereken şey hem çevreyi rahatsız etmeyecek kadar izole, ama aynı zamanda nüfus açısından ekonomiklik sağlayacak kadar da yoğun ilçelere yakın yerlere

öncelik verilmeli. Çünkü bilindiği üzere çıkan atık miktarı nüfusla yakın bir ilişki içerisinde- dir. Mevcut Yasa'da yerleşim bölgelerine 250 metre uzaklık yeterli görülmektedir. Ancak yine de eski kanunda belirtilen 1000 metre araştırmacılar tarafından daha fazla tercih edilmektedir. Bu kriterler önce daha sıkı senaryo analizi şeklinde belirlenip, sonradan gevşetilerek diğer senaryolara bakılabilir.

■ Sosyo-Ekonomik Yapı

Daha önce de söylediğimiz gibi literatür araştırmaları göstermektedir ki çevresel faktörler sosyo- ekonomik faktörlerden oldukça fazla önemsenmektedir [2]. Ancak sosyo ekonomik yapı çıkan çöpün hem miktarını hem de cinsini etkilemektedir. Ortalama ömrü 20-25 yıl olan bir tesisi ve nüfus olarak yoğun bir kenti düşündüğümüzde bu kriterin ne kadar etkili olacağını tahmin edebiliriz. Ancak bu ve bunun gibi faktörler sayısal haritalar-

la verileri güç bulunabilir olduklarından ve GIS tabanlı hesaplama yapılması zor olduğundan AHP gibi karar verme metodlarıyla kullanılmalıdır.

■ Mevcut Yollara Olan Uzaklık veya Yakınlık

Bu kriter genelde literatürde rastlanan bir kriterdir ancak genelde mevcut yollara olan uzaklık incelenmiştir. Ancak bizim bu çalışmada baktığımız farklılık mevcut yollara yakınlığın da oldukça önemli olduğudur. Yine kanunların veya literatürde kabul edilmiş uzaklıklar göz önünde bulundurulduktan sonra, tesis hizmete açıldıktan sonra, tüm yetkili olunan ilçelerden toplanacak atıklar için kullanılacak yolların uzunluğu, kalitesi ve ne kadar şehir merkezinden geçtiği oldukça önemlidir. Verimlilik esaslılığın öneminin arttığı günümüzde uzunluk ve yol kalitesi belediyeler üzerinde oldukça önemli bir maliyet unsuru oluşturacağından, bakılması zorunlu kriterler haline gelmektedir. Ancak şehir merkezinden geçen yollar, katı atık transfer merkezlerinden veya doğrudan taşınacak olan büyük merkezlerden depo alanına giden araçların gürültü, koku ve görüntü kirliliği yaşatması açısından önemlidir. Bu kriterle tüm bu koşullarda bakabilmek için matematik-

sel modelleme kullanmak kaçınılmazdır. Bizim bu çalışmada önerdiğimiz yöntem ise; alternatifler belirlendikten sonra yol uzunluklarını, şehir merkezinden geçen yolları ve otoban ya da daha küçük ölçekli yol olup olmadığını matematiksel modelle belli maliyet kat sayıları vererek hesaplamaktır. Tüm bu hesaplama bir de ilçelerin nüfus verilerini hem şimdi hem 10 yıl sonra hem de tesisin son yılları olacak olan 20 yıl sonrasına göre hesaplayarak bunun için öngörülen nüfus projeksiyon yöntemleri bulunmaktadır- maliyeti bu popülasyona göre hesaplamak doğru olacaktır. Bu bize alternatiflerin maliyet açısından ne gibi sonuçları olacağını tahmin etmekte oldukça faydalı olacaktır.

■ Gelişmiş Bölgelere olan Mesafe

Gelişmiş veya gelişmekte olan bölgelere olan mesafe katı atık depolama tesisi araştırmalarında genelde uzak olması istenen bir durum gibi gözlenmiştir. Literatürdeki örneklerle bakıldığında GIS'in buffer aracı kullanılarak bu bölgelere belirli mesafede uzaklığın

hesaba katıldığı sıkça gözlenmektedir. Ancak ekonomiklik açısından nadir de olsa maksimum uzaklık belirlenen çalışmalarda olmuştur. Bizim de önerimiz, gelişen bölgelerin alternatifler belirlendikten sonra daha yüksek bir puanla hesaba katılmasıdır.

■ Sonuç

Yazıda anlatılan kriterler genişletilebilir. Bunlar, çalışma sırasında eklenmesi fayda yaratacağı düşünülen kriterlerden sadece birkaçıdır. Amaç, geleneksel olarak çokça incelenmiş olan çevresel ve ekonomikliği belirleyen kriterlere lojistik ve demografik kriterleri de ekleyebilmektir. Elbette işin içine demografik kriterler girdiğinde, karar verme metotları sayısal veya dijital yöntemlerden çıkıp, daha çok uzman görüşüne bağlı metotlara dönmektedir. Bu sebeple biz de GIS'ten bulunacak olan alternatif bölgeleri matematiksel modellemeyle nüfus, yollar ve lojistik kriterler göz önünde bulundurularak ekonomiklik açısından değerlendirdikten sonra tüm kriterleri puanlama ve bu puanlara göre alternatifleri skora alma yöntemlerini içeren ve birçok uzman görüşünün bu puanlamada etkili olduğu AHP yöntemini önermekteyiz.

Probleme bakış açısının ve kullanılması önerilen yöntemlerin özeti bu şekildedir. Daha ay-

rıntılı çalışma yöntemleri örnek incelemesi, sonuçları ile birlikte literatürde bulunabilir. Günümüzde belediyelerin yapacağı yatırımlarda esas almak zorunda olduğu verimlilik ve faydalılık esaslarına göre bu tarzda yapılması düşünülen tüm tesisler için çok yönlü bakış açısını içeren birkaç disiplinden uzmanla bir arada çalışılan projeler olması ve analitik yöntemlerle planlanması önemlidir.

Kaynakça

1. Sheu J.B., Chou Y.H., Hu C.C., (2005), "An Integrated Logistics Operational Model For Green-Supply Chain Management", *Transportation Research Part E*, Volume.41, Pp.287-313
2. Şener Ş., Et. Al., (2010), "Combining Ahp With Gis For Landfill Site Selection: A Case Study In The Lake Beyşehir Catchment Area (Konya, Turkey)", *Waste Management*, Issue.30, Pp.237-2046
3. Guqin W., Et. Al., (2009), "Landfill Site Selection Using Spatial Information Technologies And Ahp: A Case Study In Beijing, China", *Journal Of Environmental Management*, Volume.90, Pp.2414-2424
4. Kanat G., (2010), "Municipal Solid-Waste Management In Istanbul", *Waste Management*, Volume.30, Pp.1737-1745
5. Lin H.Y., Kao J.J., (1998), "A Vector-Based Spatial Model For Landfill Siting", *Journal Of Hazardous Materials*, Volume.58, Pp.3-14
6. [6] Zamorano M. Et. Al., (2008), "Evaluation Of A Municipal Landfill Site In Southern Spain With Gis-Aided Methodology", *Journal Of Hazardous Materials*, Volume.160, Pp.473-481
7. Moeinaddini M. Et. Al., (2010), "Siting Msw Landfill Using Weighted Linear Combination And Analytical Hierarchy Process (Ahp) Methodology In Gis Environment (Case Study: Karaj)", *Waste Management*, Volume.30, Pp.912-920
8. Yıldırım L., (2011), "Optimal Location Of Waste Landfill Site For İzmir", *İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir*

TBB BELEDİYE AKADEMİSİ EĞİTİMLERİ DEVAM EDİYOR

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından belediyelerin atanmış ve seçilmiş görevlilerine yönelik olarak verilen eğitimler Mayıs ayında da tüm hızıyla devam etti.

■ Muhasebe Yetkilisi Sınavı Eğitimi Yapıldı

Birliğimizin Mayıs ayı Belediye Akademisi etkinlikleri kapsamında belediyelerimizin muhasebe yetkilisi sınavına katılacak olan memur personeline yönelik olarak düzenlenen "Muhasebe Yetkilisi Sınavı Eğitimi" Ankara'da tamamlandı. Eğitimin açılış konuşması Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen tarafından gerçekleştirildi.

Muhasebe, mali yönetim, bütçe ve mevzuat konularının işleneceği eğitimin ilk gününde İçişleri Bakanlığı İç Denetçisi Tahir Tekin, Kamu Mali Yönetim Sistemi ve 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu konularında bilgiler verdi.

8-11 Mayıs 2012 tarihleri arasında dört gün süreyle yapılan eğitim kapsamında TBB Mali Hizmetler Müdürü Yüksel Koçak Genel Muhasebe ve Belediye Muhasebesi; Sayıştay Denetçisi Fikret İrmak Sayıştay Kanunu; İçişleri Bakanlığı İç Denetçisi Tahir Tekin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği; Ankara İl Özel İdaresi Genel Sekreter Yardımcısı (İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü) Sebaattin Karakaya, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve İlgili Yönetmelikler ve TBB Hukuk İşleri Müdürü Zeliha Mercimek Anayasa ve Devlet Teşkilatı başlıklı seminerleri verdi.

Etkinliğin son gününde ise TBB İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü H.İbrahim Azak Temel Belediyecilik, TBB Yazı İşleri Müdürü Mahmut Çolak ise İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku seminerleri ile katılımcıları bilgilendirdi.

■ Birliğimizin İtfaiye Eğitimleri Kocaeli'nde Devam Ediyor

Birliğimiz ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı işbirliğinde 2010 yılından bu yana her ay yapılan "İtfaiye Eğitimi", 2012 yılında da devam ediyor. Eğitim; Kocaeli'nde simülasyon merkezinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı'ndan uzmanlar tarafından itfaiye personelinin niteliklerini arttırmak amacıyla veriliyor.

2 yıldır düzenlenen eğitimler farklı şehirlerden itfaiye personeline yönelik olarak gerçekleştiriliyor. Tam teçhizatla yüksek ısı yayan alevler içerisinde, flashover simülatorü ve duman simülatoründe yapılan eğitimle uzman itfaiye personeli yetiştirilmesi hedefleniyor. Flashover konteynirinde; oluşturulan yüksek ısı ve yarım yanma özelliği gösteren yoğun dumanın, oksijenin kontrollü bir şekilde verilmesiyle ani parlama ile tutuşturulması sağlanıyor. İtfaiyeciler, konteynirde oluşturulan 750 derece ısıda gerçek bir yangın ortamını gören ekip; duman simülatorüne girip, parfin sıvısı yakılarak elde edilen suni duman içinde eğitime devam ediyor. Görüş açısının sıfıra indirildiği simülatorde müdahale ekibine kapalı ve yoğun duman barındıran ortamlarda ilerleme teknikleri gösteriliyor. Dumanlı simülatorde ise yaralı arama kurtarma çalışmaları ile dar alanda çalışma yöntemleri anlatılıyor.

Eğitimlerin sonunda katılımcı itfaiye erlerine sertifika verilerek uzmanlıkları tescillenirken, Türkiye'nin tüm şehirlerinde belediye personeli olarak çalışan nitelikli itfaiye erleri yetiştirme hedefine Türkiye Belediyeler Birliği ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bir adım daha yaklaşıyor.

MAYIS AYI LOBİ FAALİYETLERİMİZ

Türkiye Belediyeler Birliği ülkemizdeki *bütün belediyeleri (2950) temsil etmek üzere 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20'nci maddesi hükmüne göre ulusal düzeyde kurulmuş tek yerel yönetim birliğidir. Belediyelerin tamamının doğal üye olduğu Birliğimizin görevleri arasında; belediyelerin menfaatlerini korumak, belediyelerle ilgili yasa hazırlıklarında görüş bildirmek de yer almaktadır.*

Bu kapsamda Birliğimizce belediyelerle ilgili mevzuat hazırlıklarında görüş ve öneriler hazırlanarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmekte ve bu amaçla yapılan toplantılara katılım sağlanmakta, gerek yazılı gerekse sözlü olarak görüş verilerek parlamentoda belediyelerimizin sesi olunmaktadır.

Mayıs 2012 döneminde belediyelerimizi ilgilendiren gelişmeler şöyledir:

■ ÇOGEP Komitesi Toplantıları Başladı

Çocuk ve gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerinin sağlanması, toplumsal açıdan korunmalarına ilişkin tedbirlerin yaşama geçirilmesi, bu kapsamda ken-

dilerine sosyal ve eğitim desteği sağlanarak topluma faydalı bireyler yetiştirilmesine katkıda bulunulması, kente göçle uyum sorunu yaşayan veya diğer dezavantajlı toplum kesimlerinin şehir yaşamına dâhil edilmesini amaçlayan Güvenli Hayat ve Güvenli Gelecek İçin Çocuk ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Programı (ÇOGEP) kapsamında 7 Bakanlık, TOBB ve Birliğimiz arasında işbirliği ve koordinasyon protokolü imzalanmış, program 2012 yılında 17 ilde uygulanmaya başlanmıştır.

Program kapsamındaki aktivitelerin takibini yapmak, kurum ve kuruluşların rol ve sorumluluklarını değerlendirmek amacıyla oluşturulan komitenin ilk toplantısı 23/05/2012 tarihinde Birliğimizin de katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

■ KDV Genel Tebliği'ne İlişkin Yazı

14/04/2012 tarih ve 28264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 117 Seri Nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde; KDV tevkiyat uygulamasına ve bu uygulamadan ve bu uygulamadan doğan iade taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslara dair açıklamalara yer verilmiştir.

Tebliğin “Kısmi Tevkifat uygulaması” na ilişkin bölümünde kısmi tevkifatın mahiyeti ve kısmi tevkifat uygulaması kapsamında KDV tevkifatı yapmak üzere sorumlu tutulabilecekler belirlenmiş, ancak belediyeler sayılmamıştır. Bu nedenle belediyelerimize duyurulmak üzere Tebliğin kısmi tevkifata ilişkin hükümleri karşısında belediyelerimizin hareket tarzının ne olması gerektiğine ilişkin yazımız Maliye Bakanlığına iletilmiştir. Bakanlıkça verilen görüş, Birlik internet sitesinde yayımlanmıştır.

■ Kıdem Tazminatına İlişkin Yazı

Belediyelerimizden Birliğimize ulaşan yakınmalarda 4857 sayılı İş Kanunu’na istinaden işçi olarak çalışırken, mahalli idareler seçimleri sonucu göreve gelenlerin mevcut Kanun hükmüne göre istifa etmiş olmaları nedeniyle kıdem tazminatı alamamaları sonucu mağduriyet yaşandığı iletilmiş, bu kapsamda mevzuat değişikliği talebimiz bir yazı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilmiştir.

■ 2559 sayılı Kanun Kapsamında Para Cezalarına İlişkin Yazı

Belediyelerimizden gelen yakınmalarda, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nun 6’ncı maddesinin uygulanmasında sorunlar yaşandığı, cezaların bir misli artırılarak katlanması neticesinde ortaya çıkan rakamları tahsil etmenin güçlüğü ve mahkemelere yapılan itirazlar sonucu kararın bozulması halinde bu durumun, sonra verilen tüm cezaları da etkilediği dikkate alınarak maddede işyeri kapatma, ruhsat iptali gibi diğer yaptırımların da öngörülmesinin uygun olacağı dile getirilmektedir.

Bu çerçevede madde hükmünün gözden geçirilerek, 5236 sayılı Kanun’daki düzenlemelere paralel olarak para

cezalarının her seferinde bir misli arttırılmaksızın kabahatin ağırlığı, faalin kusuru ve ekonomik durumuna göre verilebilmesine imkân tanıyacak ve 5236 sayılı Kanun'da sayılan işyerinin kapatılması, meslek ve sanatın yerine getirilmemesi, ruhsatın geri alınması gibi alternatif ve caydırıcılığı yüksek diğer müeyyideleri ihtiva edecek biçimde yeniden düzenlenmesinin sorunun çözümüne katkı sağlayacağı değerlendirilmesini içeren yazımız İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

■ Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı Yasalaştı

Afet riski bulunan alanlarda kentsel dönüşümün sağlanmasına ilişkin kanun tasarısının TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülmesi sırasında Birliğimizce hazırla-

nan görüş ve öneriler Komisyonla paylaşılmıştır.

Afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemele-re dair usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun 31/05/2012 tarih ve 28309 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

Sorularınızı www.tbb.gov.tr adresinde yayınlanan web sitemizin sağ alt köşesinde bulunan "Soru Cevap Formu"nu online doldurarak Birliğimize iletebilirsiniz.

SGK MEVZUATI

SORU

Nuran ÇAYNAK / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü / Mezitli Belediyesi / MERSİN

21 yıllık memurumuz 10 ay hapis cezası olarak tutuklanmıştır. SGK bildirimi nasıl yapılacaktır?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

Mülga 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun "Emekli Keseneğine Esas Tutulacak Aylık, Ücret ve Ödenekler" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre; görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan kanunları gereğince tam veya eksik aylığa müstahak bulunanların emeklilik keseneğine esas aylık ücretlerinin yarısı tutarında emeklilik keseneği alınır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "kanunları gereğince görevden uzaklaştırılanlar, tutuklananlar veya görevine son verilenlerin sigortalılıkları ve primleri" başlıklı 45'inci maddesinde ise, 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan (devlet memurları) görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan, kanunları gereğince eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının yarısı üzerinden prim alınır. Prime esas kazançların yarısı üzerinden prim alınanların prim ödeme gün sayısı bu sürelerin yarısı olarak hesap edilir. Buna göre, hapis cezası olarak tutuklanan memurunuzun SGK bildirimi, emeklilik keseneğine esas aylık ücretinin yarısı tutarında emeklilik keseneği şeklinde yapılarak, aylık prim ve hizmet belgesinin gönderilmesi sırasında, DURUM KODU olarak "herhangi bir sebepten açığa alınarak emekli keseneğine esas aylıklarından ½ oranında kesenek alınan iştirakçiler için (A) kodu yazılacaktır.

SORU

Rağibe BENGÜL / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü / Çukurova Belediyesi / ADANA

Belediyemizde 4857 Sayılı İş Kanunu'na tabi iken 14/02/2012 tarihinde emekli olan bir personelimiz işçi özlüğe bir dilekçe ile başvurarak: "İşyeri şahsi dosyasında askerlik hizmetini yedek subay olarak yaptığını belirtir bir belgenin olduğunu ve askerlik borçlanma süresi dışında kalan 12 aylık yedek subay askerlik hizmetinin kıdem süresine eklenerek kıdem tazminatının" yeniden hesaplanmasını ve tarafına ödenmesini talep etmektedir. Bu şekil bir kıdem tazminatı hesabı nasıl yapılır?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

Bilindiği üzere, mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun yürürlükte bulunan 14'üncü maddesi "kıdem tazminatı"nı düzenlemektedir. Madde hükmüne göre, İş Kanunu'na tabi işçilerin hizmet akdinin muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla, feshedilmesi halinde kıdem tazminatı ödenmektedir. Maddede geçen muvazzaf askerli hizmeti, 1111 sayılı Askerlik Kanunu gereğince askerlik çağına giren erkeklerin

yapmakla yükümlü bulunduğu zorunlu askerlik ödevidir. Muvazzaf askerlik, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 31'inci maddesinde belirtilen manevra, tatbikat vb. nedenlerle gidilen askerlikten farklıdır. Bir vatandaşlık ödevi olan muvazzaf askerlik hizmeti yapmaya gidecek işçinin bunu gerekçe göstererek iş sözleşmesini feshetmesi durumunda, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14/I-2 maddesi gereğince kendisine kıdem tazminatı ödenir. Muvazzaf askerlik hizmeti nedeniyle kıdem tazminatına hak kazanmada askerliğin yedek subay, kısa veya uzun dönem er veya bedelli şeklinde yapılmasında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Yargıtay 9'uncu Hukuk Dairesinin 09.06.1983 tarihli 1983/3488 Esas, 1983/5183 Karar sayılı kararında, askerliğini 4 ay kısa dönem olarak yapanlar da "muvazzaf askerlik" sayılarak kıdem tazminatına hak kazanılacağı belirtilmiştir.

İşçinin kıdem süresi belirlenirken ilke olarak askerlikte geçen sürelerin veya borçlanılarak hizmetten sayılan askerlik görevlerinin kıdem süresine ilave edilmemesi gerekmektedir. Ancak 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinin "T.C. Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanunu'na veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan işçiye, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir." hükmü ile borçlanılan askerlik hizmetinin de kıdemde dikkate alınmasına olanak veren bir istisna getirilmiştir. Buna göre hizmet birleştirilmesi yapılarak son kamu kurumunca kıdem tazminatı ödenmesinde askerlik süresinin kıdeme dâhil edilebilmesi için;

- Muvazzaf askerlik görevinin er olarak silâh altında veya yedek subay okulunda geçen süreleri,
- 5510 sayılı Kanun'da öngörüldüğü şartlarla borçlanmış ve borçlarını ödemiş olmaları,
- Yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanması,
- İşçinin kamu kesiminde çalışması,

gerekmektedir.

Sonuç olarak, muvazzaf askerlik hizmetinin yedek subay, kısa veya uzun dönem er veya bedelli şeklinde yapılmasında herhangi bir fark bulunmadığından bu nedenle iş sözleşmesinin emeklilik nedeniyle feshi halinde kıdem tazminatına hak kazanılacaktır.

SORU

İlknur AKTAŞ / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdür V./ Edirne Belediyesi / EDİRNE

Memurumuz için emekliye sevk onayı vereceğiz. Ancak memurumuzun 18 yaş altı SSK hizmetleri bulunmaktadır. Bu hizmetleri sayıldığında emekliliği hak etmektedir. 18 yaş altı hizmetleri 1978 ile 09.07.1981-1982 arasında geçmiştir. Bu hizmetleri dikkate alınacak mı?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi" başlıklı 38'inci maddesine göre;

(1) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; sigortalının, mülga 02/06/1949 tarihli ve 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanunu'na, mülga 04/02/1957 tarihli ve 6900 sayılı Malûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Hakkında Kanun'a, 17/07/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na, 02/09/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'na, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu'na, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'na ve 08/06/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklara veya bu Kanuna tâbi olarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edilir. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır.

(2) Bu Kanun'un uygulanmasında 18 yaşından önce malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Bu tarihten önceki süreler için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dâhil edilir.

5510 sayılı Kanun'un "506 Sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri" başlıklı Geçici 6'ncı maddesine göre;

(1) 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanun'a göre 01/04/1981 tarihinden önce malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında, bu Kanun'un 38'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki sigortalılık süresinin 18 yaşın doldurulduğu tarihten başlayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz.

Mülga 506 sayılı Kanun'un "yaşlılık aylığından yararlanma şartları" başlıklı 60'ıncı maddesinin (G) bendi hükmüne göre, bu maddenin uygulanmasında; 18 yaşından önce Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Ancak, bu tarihten önceki süreler için ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dâhil edilir. Bu Kanun'un Geçici 54'üncü maddesine göre, 01.04.1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında 60'ıncı maddenin (G) fıkrası hükmü uygulanmaz.

Tüm bu mevzuat ışığında, 18 yaş altı sigortalı hizmetlerin, ancak ve ancak 01.04.1981 tarihinden önce yapılmış olması halinde hizmet değerlendirmesinde dikkate alınabilecektir. 01.04.1981 tarihinden sonraki dönemde 18 yaş altı hizmetlerin bulunması durumunda sadece prim gün sayısı açısından değerlendirilecektir. Hizmetin başlangıcı açısından bir etki oluşturmamaktadır. Bu çerçevede, adı geçen memurunun sadece 1978 tarihindeki sigortalı hizmeti başlangıç olarak değerlendirilecek, 01.04.1981 tarihinden sonraki hizmetleri ise sadece prim gün sayısı açısından dikkate alınacaktır.

SORU

İsimsiz / Mali Hizmetler Müdürlüğü Sözleşmeli Personel / Kızılcasöğüt Belediyesi / UŞAK

SGK Strateji Geliştirme Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Daire Başkanlığının belediyemize gönderdiği 24.11.2011 tarih ve 21614935 sayılı yazıda, 2011 yılına ait ek karşılık prim tahakkuk cetvelinin gönderilmediği belirtilerek gönderilmesi istenilmiştir. Belediyemizde memur bulunmamakta, işçi ve sözleşmeli personel istihdam edilmektedir. Ne yapmamız gerekiyor?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "prim oranları ve Devlet katkısı" başlıklı 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi hükmüne göre, Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malûllüğü aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin yüzde 20'si oranında ek karşılık primi alınır. Ayrılan ek karşılık priminin tamamı kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödenir. Genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primleri Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Bu hükmün incelenmesinden " ek karşılık primi" kurumlarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na istinaden çalışan Devlet memurları için (sosyal güvenlik açısından 5510 sayılı Kanun'un 4/1-c -Emekli Sandığı- kapsamında sigortalı) alınmaktadır. Dolayısıyla, belediyenizde memur kapsamında çalışan olmadığı için ek karşılık priminin alınmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

SORU

Sultan UYSAL / Mali Hizmetler Müdürü / Armutalan Belediyesi / MUĞLA

Ücretsiz izine ayrılan 12 yıllık memurumuz doğum nedeniyle 1 yıllık ücretsiz izin almıştır. Ücretsiz izin dönüşü 17 Kasım 2011 tarihinde işe başlamıştır. Keseneği tam mı, eksik mi yapılacak? SGK kesenek alınmayacak demektedir?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

Mülga 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 14'üncü maddesine göre, aybaşlarından sonra vazife girenlerin o aya ait eksik aylık veya ücretlerinden kesenek alınmaz. Aybaşlarından sonra vazifeden ayrılanların eksik aylık veya ücretlerinden tam kesenek alınır. Bu hüküm çerçevesinde, Sosyal Güvenlik Kurumunun vermiş olduğu cevap uygundur. 15 Kasım 2011 tarihinden (aybaşı) sonra ücretsiz izin dönüşü göreve başlayan memurunuz için o aya ait eksik aylıktan dolayı kesenek kesilmez. Ancak, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun kamu sektörü için uygulama tarihi olan 15 Ekim 2008 tarihi ve sonrasında ilk defa Devlet memuru olanlar için yukarıdaki durum söz konusu olmayıp eksik aylıktan dolayı gün sayısı kadar sigorta primi kesilecektir.

SORU

Halit KÖREDE / Temizlik İşleri Müdürü / Besni Belediyesi / ADIYAMAN

1989 yılında SSK'lı olarak çalıştım. 1024 gün sigortam var. Daha sonra 15.06.1993 yılında Besni Belediyesinde tahsildar olarak işe başladım ve halen çalışıyorum. 1024 günlük sigortamı emekli sandığına aktardım. Bu şartlarda ne zaman emekli olabilirim?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi" başlıklı 38'inci maddesine göre, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; sigortalının, mülga 02.06.1949 tarihli ve 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanunu'na, mülga 04.02.1957 tarihli ve 6900 sayılı Malûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Hakkında Kanuna, 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na, 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'na, 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu'na, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'na ve 08.06.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklara veya bu Kanun'a tâbi olarak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edilir.

Kanun'un "Yaş" başlıklı 57'nci maddesine göre, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, mülga 02.06.1949 tarihli ve 5417 sayılı Kanun ve mülga 04.02.1957 tarihli ve 6900 sayılı Kanun ile 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı, 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanun'la mülga 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı ve 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlara, 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanun'un Geçici 20'nci maddesine tâbi sandıklara veya bu Kanun'a göre ilk defa malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi olduğu tarihte, nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının bu Kanun'a göre ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının ise nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas alınır.

Kanun'un "diğer kanunlardaki atıflar" başlıklı 104'üncü maddesine göre, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı, 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı, 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı ve 08.06.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunlara yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malûllük, vazife malûllüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanun'un ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

Kanun'un "bu Kanun'dan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına tâbi geçen çalışmalar için bağlanacak aylıkların hesabı" başlıklı geçici 2'nci maddesine göre ise, bu Kanun'un yürürlüğe

girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylık talebinde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına ya da bu Kanun'da belirtilen sigortalılık hallerinden birden fazlasına tabi olanlara aylık bağlanmasına esas alınacak kanun, bu Kanun'la mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit olunur ve bunlar hakkında, bu Kanun'un geçici maddelerindeki hükümler uygulanır.

Yukarıda yer alan kanun maddelerine göre, 1989 yılındaki SSK hizmetinin başlangıcı, şu anki devam etmekte olan Emekli Sandığı hizmetinin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre SSK ve Emekli Sandığı hizmetleri birleştirilmek suretiyle, emeklilikte son yedi yıl içinde hangi kapsamda prim/kesenek ödenmişse o kapsamda emeklilik sağlanacaktır. Emeklilik hesabınızın değerlendirilmesinde 5434 sayılı Kanun'un Geçici 205'inci maddesi dikkate alınacaktır. 23.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi gereğince 23.05.2002 tarihi itibarıyla 25 tam yılı doldurmak için kalan süre dikkate alınarak emeklilik hesabınız yapılacaktır. Buna göre, verdiğiniz bilgiler çerçevesinde yapılan hesaplamada SSK hizmetinizin başlangıcı gün ve ay olarak belirtilmediğinden dolayı 23.05.2002 tarihi itibarıyla yaklaşık toplam 13 yıl hizmetinizin bulunduğu, 25 tam yılı doldurmaya 12 yıl kaldığı kabul edilirse 25 fiili hizmet yılı (9000 gün) ve 51 yaş koşulunu sağladığınızda emekli olabileceğiniz değerlendirilmektedir. (5434 sayılı Kanun Geçici 205/(i) 23.05.2002 tarihinde; emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 8 tam yıldan fazla, 9 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 47, 11 yıldan fazla, 12 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 51 yaşını doldurmaları ve kadın iştirakçinin 20, erkek iştirakçinin 25 fiili hizmet süresini tamamlamaları halinde istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.)

PERSONEL MEVZUATI

SORU

Mahmut Fehmi TAŞKESEN / Zabıta Müdürlüğü, Zabıta Memuru / Develi Belediyesi / KAYSERİ

Zabıta teşkilatı içerisinde hemen hepsi en az 15 yıllık memurlar arasında lisans mezunları varken müdürlük, komiserlik gibi makamlara vekaleten lise yada ortaokul mezunu atanabilir mi? Lisans mezunu memurların görevde yükselme sınavı açtırabilmesi için yönetimden olumlu bir yanıt gelmiyorsa ne yapmaları lazım?

CEVAP

Recep DEMİR / Başkontrolör / İçişleri Bakanlığı

Vekâlet görevi ve aylık verilebilme şartları 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesinde düzenlenmiştir. Memurların Kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırılma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir. Bir görevin memurlar eliyle vekâleten yürütülmesi halinde aylıksız vekâlet asıldır. Vekâletin amacı memurların kadroları ile intibakları kesilmeden başka görevleri maddedeki şartlar dâhilinde ücretli veya ücretsiz yürütmeleridir. 657 sayılı Kanun'un 175'inci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere 631 sayılı KHK'nin 5'inci maddesi ile eklenen fıkra ile "Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekâlet edenlere vekâlet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur.

666 sayılı KHK'nin 1'inci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 9'uncu maddesine göre de; kurumlarınca bir kadroya kurum içinden veya kurum dışından vekalet ettirilenlere, vekaletin 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesine istinaden yapılmış ve bu hususun onayda belirtilmiş olması, vekalet görevinin Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek karar ile atama yapılması

gereken kadrolar için ilgili bakan, diğer kadrolar için asili atamaya yetkili amir tarafından verilmesi, vekalet eden personelin asaleten atanmada aranan tüm şartları (asaleten atanmada sınav şartı aranan kadrolar için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil) taşıması kaydıyla vekalet ettikleri kadro için öngörülen ek ödemenin asli kadroları için öngörülen ek ödemeden fazla olması halinde, aradaki fark, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve bu görev fiilen yapıldığı sürece ödenir. Ancak, mehil müddeti, yıllık izin, mazeret izni, hastalık ve refakat izni, geçici görev, vekâlet, görevden uzaklaştırma, hizmet içi eğitim, seminer ve kurs nedenleriyle görevlerinden ayrılanlara vekâlet edenlere bu şekilde ödeme yapılmaz.

Yukarıda vekâletle ilgili açıklamalardan anlaşılabileceği üzere kurum içinden veya diğer kurumlardan vekâlet edilebilmesi ve bunlara vekâlet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin,

“Görevde yükselme eğitimi” başlıklı 18’inci maddesinin 1’inci ve 4’üncü fıkralarında, zabıta birimlerinin görevde yükselme eğitimine katılacak personeli belirleyerek insan kaynakları birimine bildireceği, belediyenin insan kaynakları birimi tarafından; atama yapılacak boş kadronun unvanı, adedi, derecesi, sınava girecek personelde aranacak şartlar, son başvuru tarihi, sınavın yapılacağı yer ve tarihi belirleneceği, bu bilgilerin sınav tarihinden en az bir ay önce insan kaynakları birimi tarafından zabıta teşkilatına duyurulacağı, zabıta teşkilatının da bu duyuruyu adaylara bildireceği, idarece ivedilik ve zorunluluk görülen hallerde bu duyuru süresinin yarısına kadar kısaltılabileceği, görevde yükselme eğitimine katılmak isteyen personelin, kurumca belirtilen tarihe kadar başvurularını birimleri aracılığı ile insan kaynakları birimine yapacakları hükme bağlanmıştır.

“Görevde yükselme eğitiminin şekli ve süresi” başlıklı 20’nci maddesinde de; belediye, zabıta personelinin görevde yükselme eğitim programlarını, kendi imkânlarıyla düzenleyebileceği gibi, yüksek öğretim kurumları veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla müşterek olarak düzenleyebileceği, ilçe ve belde belediyelerinin; büyükşehirlerde büyükşehir belediyesinin, diğer yerlerde il belediyesinin düzenlediği görevde yükselme eğitim programlarına personelinin gönderebilecekleri, Büyükşehir veya il belediyelerinin görevde yükselme eğitim programına personelinin gönderen belediyelerin, sınav kurullarını kendilerinin oluşturacağı ve bu kurullar vasıtası ile sınavlarını yapacakları hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerinden anlaşılabileceği üzere görevde yükselme eğitimine katılacak personelin belirlenmesi, görevde yükselme eğitim programlarının düzenlenmesi veya başka belediyenin düzenlediği görevde yükselme eğitim programlarına personelinin göndermesi idarenin takdirindedir.

Bunun için belediye zabıta biriminin görevde yükselme eğitimine katılacak personeli belirleyerek insan kaynakları birimine bildirmesi ve görevde yükselme eğitim programlarını düzenlenmesi veya başka belediyenin düzenlediği görevde yükselme eğitim programlarına personelinin göndermesi için personel olarak idareye yazılı talepte bulunulması ve idarenin bu talebe vereceği cevaba göre hareket edilmesi yerinde olacaktır.

Yahya ATAĞLI / Yazı İşleri Müdürlüğü/ Edirne Belediyesi / EDİRNE

19.09.2010 tarihinde yapılmış olan görevde yükselme sınavı sonucunda 70 puan üzerinde bir puan alarak şeflik sınavını kazanmış bulunuyorum. Puan sıralamasına göre yapılan atamalar sonucunda atanmadığımı öğrenmiş bulunmaktayım. Belediyemizde boş bulunan şef kadrosuna atamam yapılabilir mi?

Uğur SÖKMEN / Daire Başkanı / Maliye Bakanlığı

4 Temmuz 2009 tarihli ve 27278 Sayılı Resmî Gazete’de İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik” in 1’inci maddesinde bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak, mahalli idarelerde görev yapan Devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 5/1-a (2) maddesine göre, yönetim hizmetleri grubunda görevde yükselmeye tabi kadrolar arasında “Şef” unvanı da yer almıştır. 6/1-b maddesinde, “görevde yükselme eğitimini tamamlayarak, sınavında başarılı olmak” görevde yükselme sınavına tabi olarak atanacaklarda aranacak genel şartların arasında belirlenmiştir.

Görevde yükselme sınavına tabi olarak atanacaklarda aranacak özel şartların belirlendiği 7/1-c maddesinde “Şef kadrosuna atanabilmek için;

- 1) En az iki yıllık yüksekokul mezunu olmak,
- 2) İlan edilen kadro sayısından daha az sayıda yüksekokul mezunu müracaat ettiği takdirde ortaöğrenim mezunu olmak,
- 3) Dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunlarının en az dört yıl, iki ve üç yıl süreli yükseköğretim kurumu mezunlarının en az beş yıl, ortaöğrenim mezunlarının ise en az sekiz yıl hizmeti bulunmak,
- 4) Bu Yönetmeliğin 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinde sayılan görevlerde en az üç yıl süreyle çalışmak, (d) bendinin (1) numaralı alt bendi ile ikinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılan unvanlardan birini ihraz etmiş olmak,” yer almıştır.

Yönetmeliğin 13’üncü maddesinde; “ (1) Görevde yükselme sınavı, görevde yükselme eğitim programının tamamlanmasından itibaren bir ay içinde Bakanlık tarafından, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına veya yükseköğretim kurumlarından birine yaptırılır.

(2) Bu sınavda başarılı sayılmak için 100 puan üzerinden, en az 70 puan alınması zorunludur.

(3) Yapılan sınav sonucunda başarılı bulunanlar arasından, başarı sıralamasına göre iki ay içinde ilan edilen kadro sayısı kadar atama yapılır. Görevde yükselme veya unvan değişikliği sınavları sonucunda puanların eşit olması halinde, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1’de düzenlenen Personel Değerlendirme Formunda belirtildiği şekilde puanlama yapılmak suretiyle, toplam puanı en fazla olandan başlamak üzere atama yapılır. Ancak, yapılan puanlama sonunda eşitlik olması halinde, sırasıyla öğrenim düzeyi yüksek, hizmet süresi fazla ve son sicil notu yüksek olana öncelik verilir.

(4) İlan edilen kadrolardan;

a) Atama şartlarını taşımadıkları için sınavların geçersiz sayılması veya bu sebeple atamaların iptal edilmesi; atanılan göreve geçerli bir mazeret olmaksızın süresi içinde başlanılmaması ya da atama hakkından vazgeçilmesi,

b) Emeklilik, ölüm, memurluktan çekilme veya çıkarılma; başka unvanlı kadrolara ya da diğer kurumlara naklen atanma,

sebebiyle boş kalan veya boşalan kadrolara, sınavı kazandıkları halde daha önce ataması yapılamayan personelin, aynı unvanlı kadrolar için yapılacak müteakip sınava kadar, başarı sırasına göre atamaları yapılabilir” hükmü yer almış, Yönetmeliğin 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında ise, “Sınav sonuçları aynı görev ve unvan için yapılacak bir sonraki sınava kadar geçerlidir.” hükmü yer almıştır.

Bu itibarla, söz konusu Yönetmeliğin 13’üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre, ilan edilen şeflik kadrolarından, emeklilik, ölüm, memurluktan çekilme veya çıkarılma; başka unvanlı kadrolara ya da diğer kurumlara naklen atanma sebebiyle boş kalan veya boşalan kadrolara, sınavı kazandığınız halde daha önce atamanız yapılmadığından almış olduğunuz puanınıza göre atama sıranız gelmiş olması halinde, şef kadrosu için yapılacak müteakip sınava kadar atamanızın yapılmasının mümkün olduğu değerlendirilmiştir.

Dursun YAVUZER / Karabağlar Belediyesi / İZMİR

Belediye olarak norm kadro ile “Zabıta Komiser Yardımcısı” unvanlı kadro kaldırıldığından Zabıta Komiser Yardımcısı unvanında bulunan personeli sınava girmeden Zabıta Komiseri kadrosuna atayabilir miyiz? Torba yasayla 657 sayılı DMK’nın 91’inci maddesi değiştirildi. Bu madde doğrultusunda işlem yapabilir miyiz? Halen bu kadroda bulunan kişi için nasıl bir yol izlemeliyiz?

Uğur SÖKMEN / Daire Başkanı / Maliye Bakanlığı

Sorunuzdan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 91’inci maddesi ile kadro ve özel yönetmelik düzenlemelerinde tereddüde düştüğünüz ve hangisini uygulayacağınızı bilemediğiniz anlaşılmaktadır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun kadroları kaldırılan devlet memurları ile ilgili 91’inci maddenin eski hali ile 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun’un 103’üncü maddesi ile değişik yeni hali aşağıdadır.

ESKİ HALİ	YENİ HALİ
Kadroları kaldırılan devlet memurları:	Kadroları kaldırılan devlet memurları:
Madde 91 – Kadrosu kaldırılmış olanların memurlukla ilgileri, emeklilik ve bu kanunda yazılı aylık ve aile ödeneği hakları ile yükümlülükleri devam eder.	MADDE 91- (Değişik: 13/02/2011 - 6111/103 md.) Kadrosu kaldırılan memurlar, en geç altı ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar. Bu memurlar, kurumlarında atama imkânı bulunmaması hâlinde aynı süre içinde başka bir kurumdaki kadrolara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bunlar, atama işlemi yapılıncaya kadar kurumlarında niteliklerine uygun işlerde çalıştırılır ve yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait malî haklardan ve sosyal yardımlardan yararlanmaya devam ederler.
Kadrosu kaldırılmış olan memurların, kendi kurumlarında veya başka kurumlarda eski sınıflarındaki derecelerine eşit bir göreve atanmaları mecburidir; atandıkları göreve başlamayanlar memurluktan çekilmiş sayılırlar.	Söz konusu memurların eski kadrolarına ait en son ayda aldığı malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının net tutarının, atandıkları yeni kadrolarına ait malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının net tutarından fazla olması hâlinde, aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar, atandıkları kadrolarda veya bu kadrolardan istekleri dışında atandıkları başka kadrolarda kaldıkları sürece, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Aylık mutad olarak yapılmayıp belirli bir dönem kapsayan ödemelerin ödendiği tarih itibarıyla net tutarları toplamının yılı içinde çalışılan aylara bölünmesi suretiyle bulunacak tutarı, en son ayda aldığı aylık tutarına ilave edilir. Fazla çalışma ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti ve nöbet ücreti gibi ilave bir çalışmanın karşılığında elde edilen ödemeler aylık tutarına ilave edilmez.
Kadro kaldırılması sebebiyle açıkta kalan memurlar varken bunların sınıf ve derecelerinde boşalacak kadrolara başkaları atanamaz.	
(Ek: 31/07/1970 - 1327/42 md.) Kadrosunun kaldırılması sebebiyle açıkta kalan memurlar 71’inci madde esaslarına uyulmak kaydıyla diğer bir sınıftaki kadrolara da atanabilirler.	Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilen memurların 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının boş kadrolarından Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilen kadroya, anılan Başkanlık tarafından kırk beş gün içinde ataması teklif edilir. Devlet Personel Başkanlığı tarafından gönderilen atama teklif yazısının atamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde bu kurum ve kuruluş tarafından atama işlemlerinin yapılması zorunludur. Bunlardan unvanları müdür ve daha üst olanlar ile danışma işlevlerine ilişkin kadrolarda çalışanlar Araştırmacı kadrolarına, diğerleri ise durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

91’inci maddedeki yeni düzenlemeye göre, kadrosu kaldırılan ancak kurum içinde atama imkânı kalmayan memurlar, diğer kurumlara memur olarak atanabilecektir. Bu düzenleme ile 4046 sayılı Kanunda ki özel düzenleme genel düzenleme haline gelmiştir. Kadrosu kaldırılan memurlar, en geç altı ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar. Kurumlarında atama imkânı yoksa altı ay içinde başka bir kurumdaki kadrolara atanmak üzere DPB bildirilir. DPB, kırk beş gün içinde uygun kurumu bulur ve atamasını teklif eder. Otuz gün içinde bu kurum atama işlemini yapar. Kanuni düzenlemeler sonucunda sadece kadrosu kaldırılan devlet memurları bu kapsama girmektedir. Niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar. Müdür ve daha üst olanlar ile danışma işlevlerine ilişkin kadrolarda çalışanlar Araştırmacı kadrolarına, diğerleri ise durumlarına uygun kadrolara atanırlar. Yeni

atanılan kadroda mali hakları daha düşükse, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

Yapılan yasal düzenlemede, yeniden yapılandırmaya gidilirken bazı kadro unvanlarına yer verilmemiş ise ve yapılanma sırasında kurum içinde de atama imkanı bulunmuyorsa, bu memurlar, DPB aracılığı ile diğer kurumlara memur olarak atanabilecektir.

Görüldüğü üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 91'inci maddesinin gerek eski düzenlemede gerekse yeni düzenlemede kadrosu kaldırılan Devlet memurlarının durumu düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 5272 sayılı Kanun'un 87'nci maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 85/f maddesine göre, mahalli idareler 07/12/2004 tarihinde 190 sayılı KHK'nin kapsamından çıkarılmıştır.

İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca çıkarılan "Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuş bulunmaktadır.

Bu yönetmeliğe göre, kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesi mahalli idarelerin kendi meclislerinin kararı ile yapılmaktadır. Yönetmeliğin 2'nci maddesinde, Yönetmeliğin belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahalli idare birliklerinde istihdam edilen memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi pozisyonlarında çalıştırılanları kapsadığı belirtilmiş, 15'inci maddesinde kadro kütüklerine yer verilmiştir. Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren mahalli idarelerdeki memur kadroları, Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-4 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Kadro Kütüklerinden (I) sayılı Belediye ve Belediye Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Memur Kadro Kütüğünde belirtilen unvan kodu, kadro unvanı, sınıflar ile belirlenen en alt ve üst derecelere uygun olarak kullanılacağı ve iptal, ihdas ve kadro değişikliklerinde bu kütüklerin esas alınacağı belirtilmiştir. Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak hükümler 25'inci maddede belirtildikten sonra, norm kadro fazlası kadrolar başlıklı Geçici 3'üncü maddesinde, "Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte, mahalli idarelerde unvanlar ve personel grupları itibarıyla mevcut bulunan memur kadro sayısının; Yönetmeliğin ekinde yer alan norm kadro standartları cetvellerinde unvanlar ve personel grupları itibarıyla kendi alt grupları için belirlenmiş memur norm kadro sayısından fazla olan kısmı ile mevcut dolu sürekli işçi kadro sayısının alt gruplar itibarıyla kendileri için belirlenmiş toplam sürekli işçi norm kadro sayısından fazla olan kısmı dondurulmuştur. Sayı itibarıyla dondurulan bu kadrolardan boş olanlar bu Yönetmeliğe uygun olarak meclis kararı ile iptal edilir" denilmiş, geçici 4'üncü maddesinde de Kadro kütüğünde yer almayan kadro unvanları düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre, söz konusu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek – 4 Kadro Kütüklerinden (I) sayılı Memur Kadro Kütüğünde ya da norm kadro standartları cetvellerinde kendi alt gruplarında yer verilmeyen kadro unvanlarından dolu olanlarda yapılacak derece değişikliklerinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde belirtilen öğrenim durumu itibarıyla yükselinebilecek en üst dereceyi aşmamak kaydıyla 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde aynı veya benzer unvanlı kadrolar için tespit olunan en üst ve en alt derece aralığı esas alınacağı belirtilmiştir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik eki Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Kadro Kütükleri Cetvelinde Zabıta Komiser Yardımcısı kadrosuna yer verilmemiş ancak, geçici 3'üncü madde ile norm kadro standartları cetvellerinde unvanlar ve personel grupları itibarıyla kendi alt grupları için belirlenmiş memur norm kadro sayısından fazla olan kısmı dondurulmuştur.

Dolayısıyla, Kadro Kütükleri Cetvelinde dondurulan Zabıta Komiser Yardımcısı kadrosunda bulunan personelin 657 sayılı Kanun'un 91'inci maddesi ile ilişkilendirmek doğru olmayacaktır. Çünkü 91'inci madde kadrosu kaldırılan Devlet memurlarının durumunu düzenlemiştir. Oysa ki Zabıta Komiser Yardımcısı kadrosu kaldırılmamış dolu olanları dondurulmuştur.

Şimdi de Zabıta Komiser Yardımcısı kadrosunda bulunan personelin Zabıta Komiseri kadrosuna atanma sorunuza cevaplamaya çalışalım.

Bilindiği üzere, 4 Temmuz 2009 tarihli ve 27278 Sayılı Resmî Gazete’de İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”in 1’inci maddesinde Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak, mahalli idarelerde görev yapan Devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş olmasına rağmen, 21’inci maddesinde, Zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüleceği ayrıca düzenlenmiş bulunmaktadır.

Buna göre, zabıta personeli için ilgili mevzuat, İçişleri Bakanlığı tarafından 11 Nisan 2007 tarihli ve 26490 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği’dir.

Söz konusu Yönetmeliğin beşinci bölümünde görevde yükselme esasları yer almıştır. Görevde yükselme şartlarının yer aldığı 17’nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde, “Zabıta amirliğine atanabilmek için;

- 1) En az lise mezunu olmak,
- 2) 4 yıllık yüksek öğrenim mezunları için 2 yıl; 2 yıllık yüksek okul mezunları için 3 yıl, lise ve dengi okul mezunları için 4 yıl zabıta komiseri olarak çalışmış olmak,
- 3) Yüksek öğrenim mezunu olanların 1-4 dereceli kadrolara atanmaları için 657 sayılı Kanun’un 68’inci maddesinin (B) bendinde belirtilen süre kadar hizmeti bulunmak,
- 4) Son üç yıllık sicil notu ortalaması en az iyi derecede olmak,
- 5) Görevde yükselme sınavında başarılı olmak,
- 6) Kadro durumu elverişli olmak,

(c) bendinde ise zabıta komiserliğine atanabilmek için;

- 1) En az lise mezunu olmak,
 - 2) 4 yıllık yüksek öğrenim mezunları için 2 yıl; 2 yıllık yüksek okul mezunları için 3 yıl, lise ve dengi okul mezunları için 4 yıl zabıta memuru olarak çalışmış olmak,
 - 3) Son üç yıllık sicil notu ortalaması en az iyi derecede olmak,
 - 4) Görevde yükselme sınavında başarılı olmak,
 - 5) Kadro durumu elverişli olmak,
- şartları aranır.

(2) Belediyeler, atanılacak görevin niteliği itibarıyla aranacak hizmet sürelerini, 657 sayılı Kanun’un 68’inci maddesinin (B) bendi hükümlerine göre değerlendirerek kendi kurumlarında ve diğer kurumlarda geçen hizmet sürelerini dikkate alarak belirlerler. Bu sürelerin en az iki yılının zabıta teşkilatında geçmiş olması şarttır. Ancak, yeni kurulan belediyeler ile görevde yükselmeyle ilgili ilanlara başvuru olmaması halinde en az iki yıl çalışmış olmak şartı aranmaz.

Yönetmeliğin görevde yükselme sınavı başlıklı 23’üncü maddesinde, “(1) Görevde yükselme eğitimi tamamlayanların görevde yüксеlebilmeleri için Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Başkanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına veya yüksek öğretim kurumlarından birine yaptırılacak sınavlara katılmaları ve başarılı olmaları şarttır.

(2) Görevde yükselme sınavı, bu Yönetmeliğin 21’inci maddesinde yer alan konulardan yapılır. Sınav soruları ders konu ve saatleri ile orantılı olarak sınav kurulunca hazırlanır.

(3) Sınavda başarılı sayılmak için 100 puan üzerinden en az 70 puan alınması zorunludur.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Zabıta komiserliği kadrosu mezkûr yönetmelikle görevde yükselme eğitime ve görevde yükselme sınavına tabi olan kadrolar arasında sayılmıştır. Zabıta komiserliği kadrosuna atanabilmek için görevde yükselme eğitime katılmak, bu eğitimi tamamlayarak, görevde yükselme sınavında başarılı olmak genel şarttır. Sınava katılmakta tek başına yeterli değildir. Çünkü bu yapılacak görevde yükselme

sınavında başarılı olabilmek için 100 üzerinden 70 puan alınması da bir başka şarttır. Yönetmelik hükümlerinden, bu şartlar gerçekleşmeden zabıta komiserliği kadrosuna atama yapılmasının mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, görevde yükselme eğitimine katılmadan ve bu eğitimi tamamlamadan, görevde yükselme sınavına tabi tutulmadan ve başarı sağlamadan zabıta komiserliği kadrosuna atama yapılamayacaktır.

Kadro Kütükleri Cetvelinde dondurulan Zabıta Komiser Yardımcısı kadrosunda bulunan personelin zabıta komiserliği kadrosu için yukarıya alınan Yönetmelik hükümlerine göre açılacak görevde yükselme eğitimi ve akabinde görevde yükselme sınavına katılması ve yapılacak sınavda başarı sağlaması halinde zabıta komiserliği kadrosuna ataması yapılabilecektir.

SORU

Suat SÖNMEZLER / *Yazı İşleri Müdürü / Darende Belediyesi / MALATYA*

Belediyemiz itfaiye biriminde itfaiye eri olarak görev yapmakta olan 3 personeli münhal bulunan ve aynı derecedeki zabıta memurluğu kadrosuna istekleri ile 657 sayılı Kanun'un 76'ncı madde ve Belediye Kanunu'nun ilgili maddeleri gereği Başkanlık oluru ile atamalarını yaptık. Yapılan atamaların uygun olup olmadığı konusunda bilgi verir misiniz?

CEVAP

Uğur SÖKMEN / *Daire Başkanı / Maliye Bakanlığı*

4 Temmuz 2009 tarihli ve 27278 Sayılı Resmî Gazete'de İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan "Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik" in 1'inci maddesinde Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak, mahalli idarelerde görev yapan Devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş olmasına rağmen, 21'inci maddesinde, zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüleceği ayrıca düzenlenmiş bulunmaktadır.

Buna göre itfaiye personeli için ilgili mevzuat, İçişleri Bakanlığı tarafından 21 Ekim 2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliği'dir. Zabıta personeli için ise ilgili mevzuat, İçişleri Bakanlığı tarafından 11 Nisan 2007 tarihli ve 26490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği'dir.

Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin geçici 1'inci maddesinde yer alan "Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte belediyeler için yardımcı hizmetler sınıfına dahil olarak ihdas edilmiş bulunan itfaiye eri unvanlı kadrolar, hiçbir işleme gerek kalmaksızın personeli ile birlikte genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmiş sayılır" şeklindeki hüküm gereğince itfaiye eri kadroları genel idare hizmetleri sınıfına alınmıştır.

Öte taraftan, İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca çıkarılan "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuş bulunmaktadır.

Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarına tabi olmaksızın atama yapabilmek Yönetmelik'te istisnai olarak mümkün kılınmıştır. Şöyle ki, Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 7'nci maddesinin (1) bendinde; bilgisayar işletmeni, veri hazırlama kontrol işletmeni, veznedar, ambar memuru, ayniyat memuru, belediye trafik memuru, bilet satış memuru, evlendirme memuru, gemi adamı, gişe memuru, memur, mutemet, sayaç memuru, tahsildar ve koruma ve güvenlik görevlisi kadrolarına atanabilmek için; 1) En az ortaöğrenim mezunu olmak, 2) Veri hazırlama ve kontrol işletmeni ile bilgisayar işletmeni kadrolarına atanabilmek için ayrıca Milli Eğitim Bakanlığınca veya bu Bakanlıkça izin verilen özel bilgisayar kurslarından belge

almış olmak veya bitirdiği okulun ders müfredatında en az iki dönem bilgisayarla ilgili ders aldığı belgelenmek, şartı ile (i) Şoför kadrosuna atanabilmek için; 1) En az ortaöğrenim mezunu olmak, 2) (E) tipi sürücü belgesine sahip olmak, şartıyla görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarına tabi olmaksızın atama yapılabileceği belirtilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise, aynı hizmet grubunun alt hizmet grubu içinde kalmak kaydıyla, sınav yapılmaksızın ilgili personelin isteği ve atanılacak kadronun gerektirdiği özellikleri taşımak şartıyla diğer görevlere atama yapılabileceği düzenlenmiştir.

Bu düzenleme karşısında; İtfaiye Eri kadrosunda çalışanların, görevde yükselme sınavına girmeden istedikleri takdirde kadronun gerektirdiği şartları taşımak kaydıyla mezkûr Yönetmeliğin 7'nci maddesinin (ı) ve (i) bentlerinde belirtilen kadrolara atanmaları mümkündür. Bu istisnai durum dışında itfaiye erinin unvan değişikliği mümkün değildir.

Kaldı ki, Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin başka memurluklardan naklen geçiş başlıklı 16'ncı maddesinde, herhangi bir resmi kuruluştan veya belediyenin diğer hizmet birimlerinde asil memur iken, belediye zabıta memurluğuna geçmek isteyenler; 30 yaşını aşmamaları, 13'üncü maddedeki yaş dışındaki diğer şartları taşımaları ve 14'üncü maddede öngörülen sınavda başarılı olmaları kaydıyla, 657 sayılı Kanun'a ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uyularak zabıta memurluğuna atanabilir hükmü yer almıştır. Ancak, bu maddede yer alan 13'üncü ve 14'üncü maddelerin bazı hükümlerinin yürürlüğü hakkında Danıştay yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesi hükmü gereğince, zabıta memurluğuna geçmek isteyen itfaiye erinin 30 yaşını aşmaması, 13'üncü maddedeki yaş dışındaki diğer şartları taşıması kaydıyla ve 14'üncü maddede öngörülen sınavda başarılı olma şartı gerçekleşmeden zabıta memurluğuna atamasının yapılamaması gerektiği düşünülmektedir.

SORU

Cahit OKTAY / *Tatvan Belediyesi* / *BİTLİS*

Fen memuru olarak görev yapan yüksekokul harita kadastro mezunu personelin kadrosu, norm kadroda fen memuruna yer verilmemesi nedeniyle tekniker olarak değiştirilebilir mi? Fen memurunun tekniker veya teknisyen kadrosundan hangisine eşdeğer olabilir?

CEVAP

Av. Yasemin SEZGİN / *Avukat* / *TBB*

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin "Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliğine İlişkin Esaslar" başlıklı 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde; unvan değişikliğine tabi kadrolar arasında tekniker kadrosu da sayılmış, unvan değişikliği suretiyle atanacaklarda aranan genel ve özel şartlar Yönetmeliğin 8 ve 9'uncu maddelerinde gösterilmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin unvan değişikliği sınavını düzenleyen 16'ncı maddesine göre; Yönetmeliğin 5'inci maddesinde belirtilen unvan değişikliğine tabi kadrolara kurum personelinin atanmaları, Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde eğitime tabi tutulmaksızın yapılacak unvan değişikliği sınavı sonundaki başarısına göre gerçekleştirilmektedir.

Fen memuru; mülga "İl Özel İdareleri, Belediyeler ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlik, Müessese ve İşletmeler ile Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlardaki Memurların Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik" in 5'inci maddesinde; teknik hizmetler grubunun içinde tekniker kadrosunun altında, teknisyen kadrosu ile aynı alt grupta sayılmıştır.

3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanunun 3'üncü maddesinde gördükleri mesleki teknik öğretim alanlarına göre unvanlar sayılmış, endüstri meslek lisesi, kız

meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunlarına, "teknisyen", lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, "tekniker" unvanı verileceğine hükmedilmiştir.

Yürürlükte olan Yönetmeliğin 20'nci maddesinde; aynı hizmet grubunun alt hizmet grubunda bulunan kadrolarda atanılacak kadronun gerektirdiği özellikleri taşımak kaydıyla sınavsız atama yapılabileceği, ancak gruplar arası geçişler ve alt gruptan üst gruba geçişlerde sınava tabi olunacağı hükmüne yer verilmiştir.

Fen memurluğunun mülga Yönetmelik hükümlerine göre teknisyen ile eşdeğer olduğu, fen memuru kadrosunda görev yapan personelin teknisyen kadrosuna sınavsız olarak atanmasının mümkün olduğu, ancak tekniker kadrosuna atanabilmesi için unvan değişikliği sınavına girmek ve başarılı olmak gerektiği değerlendirilmektedir.

BELEDİYE MEVZUATI

SORU

Mehmet YAMAN / Alaplı Belediyesi / ZONGULDAK

Üye tamsayısı başkanla beraber 12 olan meclisimizde 10 kişinin katılımıyla yapılan açık oylamada 5 kabul, 4 ret, 1 çekimser oy çıkmıştır. Buna göre bu kararın kabul edilmiş sayılıp sayılmadığı hakkında bilgi verebilir misiniz?

CEVAP

Av. Yasemin SEZGİN / Avukat / TBB

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Toplantı ve karar yeter sayısı" başlıklı 22'nci maddesinde belediye meclisinin, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanacağı ve katılanların salt çoğunluğuyla karar vereceği, oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu tarafın çoğunluk sayılacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Somut olayda üye tamsayısı 12 olan belediye meclisinin 10 üye ile toplandığı, açık oylamada 5 kabul, 4 ret ve 1 çekimser oy verildiği belirtilmektedir.

10 kişinin katılımı ile toplanan bir meclis toplantısında 6 kişinin kabul oyunun salt çoğunluğu oluşturduğu, bu nedenle 5 kabul, 4 ret ve 1 çekimser oy verilen bir önerinin kabul edilmemiş sayıldığı değerlendirilmektedir.

SORU

Ali AKSU / Serdivan Belediyesi / SAKARYA

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde toplu taşıma araçlarının güzergâh ve saatlerini belirleme yetkisi hangi belediyeye aittir?

CEVAP

Av. Yasemin SEZGİN / Avukat / TBB

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 2'nci maddesine göre bu Kanun'un büyükşehir belediyesiyle büyükşehir sınırları içindeki belediyeleri kapsadığı, 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde ise büyükşehir ulaşım ana planını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini planlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde

işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek görevinin büyükşehir belediyesi görev, yetki ve sorumluluğu altında olduğu, 9'uncu maddesinde büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerinde her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla, büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılacağı ulaşım koordinasyon merkezi kurulacağı, büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediye başkanlarının kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılacağı, bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini planlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dâhilinde il trafik komisyonunun yetkilerinin ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu sebeple büyükşehir belediyesi sınırlarında bulunan belediyenizin toplu taşıma hizmeti ile ilgili yetkisinin bulunmadığı, ancak başkanınızın Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca ulaşım koordinasyon merkezinin belediyenizle ilgili konuların görüşüleceği toplantılarına katılmak suretiyle görüş belirtebileceği değerlendirilmektedir.

SORU

Mehmet Doğan HENO / Elbeyli / KİLİS

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapıyorum. İlçede bulunan sulama birliğine meclis üyesi ya da birlik başkan adayı olabilir miyim?

CEVAP

Av. Yasemin SEZGİN / Avukat / TBB

Bilindiği üzere daha önce 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 19'uncu maddesinde yer alan sulama birlikleri 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu ile yeniden düzenlenmiştir.

6172 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (7) numaralı bendinde birlik görev alanında yer alan her gerçek ve tüzel kişi su kullanıcısının birliğe üye olma hakkına sahip olduğu ifadesine yer verilmiştir.

Kanun'un 6'ncı maddesinde ise birlik meclis üyeliği şartları ayrıntılı olarak sayılmıştır. Buna göre Birliğe üye olabilmek için;

a) Kamu hizmetlerinden kısıtlı olmamak.

b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53'üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.

c) Onsekiz yaşını tamamlamış olmak.

ç) Birlik görev alanı içinde mülk sahibi olmak ya da araziyi fiilen kullanmak üzere en az beş yıl süre için kiralamış olmak.

d) Seçim tarihi itibarıyla en az iki yıl süreyle su kullanıcısı olmak, şartlarını taşımak gerekecektir.

Yine bu maddede Birlik meclisinin, birliğe üye su kullanıcıları tarafından seçilen üyelerden oluşacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un 9'uncu maddesinde ise, birlik başkanının, birlik meclisinin üyeleri arasından birlik meclisi tarafından seçileceği hükmü mevcuttur.

Yukarıda yer verilen hükümler birlikte değerlendirildiğinde; 6172 sayılı Kanun'da birlik üyeliği için birlik görev alanı içinde su kullanıcılığının esas alındığı, Kanunda birlik meclis üyeliğinin şartları ayrıntı olarak düzenlendiği halde devlet memurlarının birlik meclisine üye olamayacaklarına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmediği, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 28'inci maddesinde devlet memurlarının ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmasının yasaklandığı ancak memurların birliklere üyelikleri ile ilgili bir hükmün bulunmadığı dikkate alındığında, sulama birliği meclis üyesi seçilmenize veya başkanlığa aday olmanıza engel bir durumun bulunmadığı değerlendirilmektedir.

DİĞER MEVZUAT

SORU

M. Zeki YAĞMUR / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü / Bağlar Belediyesi / DİYARBAKIR

Belediyemiz encümen kararı ile para cezası verilen şahıslar hakkında yapılan takibat neticesinde (ban-ka, tapu kayıt, trafikten vs. araştırma neticesi) adına herhangi bir mal varlığı çıkmayan şahısların para cezaları 5326 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi gereği tahsil zaman aşımına uğrarsa nasıl bir uygulama yapmak gerekir? Para cezalarının tahakkuku başkanlık oluruyla iptal edilebilir mi? Edilmezse nasıl bir uygulama yapılmalıdır?

CEVAP

Recep DEMİR / Başkontrolör / İçişleri Bakanlığı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kanunu'nun "Malî hizmetler birimi" 60'ıncı maddesinin (e) bendine göre; ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemleri mali hizmet birimi tarafından yürütülür.

Gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesinden Muhasebe yetkilisi sorumludur (mad. 61).

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 21'inci maddesinde; Yerine getirme zamanaşımı düzenlenmiş, yerine getirme zamanaşımının dolması halinde idarî para cezasına veya mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararın artık yerine getirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Kanun'un 17'nci maddesinde de; mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunacağı hükme bağlanmıştır.

6183 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinde, ödeme süresi içerisinde ödenmeyen amme alacağının tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı ve cebren tahsilin;

- 1- Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi veya kefilin takibi,
 - 2- Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,
 - 3- Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi,
- şekillerinden birinin tatbik edilmesi suretiyle yapılacağı hükme bağlanmıştır.

6183 sayılı Kanun'un 75 ve 76'ncı maddelerinde aciz hali ve aczin neticeleri düzenlenmiştir.

Yapılan takip sonunda, borçlunun haczi caiz malı olmadığı veya bulunan malların satış bedeli borcunu karşılamadığı takdirde borçlu aciz halinde sayılır. Yapılan takip safhaları ile bakiye borç miktarı bir aciz fişinde gösterilerek aciz hali tespit olunur (mad. 75).

Aciz halindeki borçlu hakkında teminat ve faiz aranmadan 48'inci madde hükmü tatbik olunabilir. Alacaklı tahsil dairesi aciz halindeki borçlunun mali durumunu zamanaşımı süresi içinde devamlı olarak takip eder (mad. 76). Mükellefin mal edindiğinin tespiti halinde aciz hali ortadan kalkar ve takibat işlemlerine devam edilir.

6183 sayılı Kanun'un 100'üncü maddesi ile iflas yoluyla takip düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre, amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflas Kanunu hükümleri dairesinde amme borçlusunun iflası istenebilir. İflas dairesi, amme alacaklarının iflas masasına geçirilmesini temin için, hakkında iflas açılan kimseleri ve basit ve adi tasfiye şekillerinden hangisinin tatbik edileceğini bulunduğu yerdeki amme idarelerine zamanında bildirmeye mecburdur.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda idarece 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre kamu alacağının tahsili için gerekli işlemler yapılmasına rağmen herhangi bir tahsilât yapılamadığı takdirde 6183 sayılı Kanun'un 75 ve 76 ve 100'üncü maddelerine göre işlem tesis edilmesi gerekirdi.

Eğer 6183 sayılı Kanun hükümleri gereği gibi tatbik edilmesi ise bu durumda kamu alacağı zaman aşımına uğradı ise bu durumda, 5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesine göre kamu zararı ortaya çıkacaktır. Bu zararında Kamu zararının oluşmasına sebep olan kamu görevlisi olan muhasebe yetkilisinden Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında tahsil edilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır. Bu durumda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 101'inci maddesine göre; 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı alacaklardan takip-sizlik nedeniyle zamanaşımına uğratılan tutarlar, zamanaşımına uğratan sorumluları borçlandırmak ve eski borç kayıtlarını kapatmak üzere bu hesaba borç ve alacak kaydedilir.

6183 sayılı Kanun'un "Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin" başlıklı 106'ncı maddesinde; yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacaklarında 10 Türk Lirasına (10 Türk Lirası dahil), diğer amme alacaklarında 20 Türk Lirasına (20 Türk Lirası dahil) kadar amme alacakları, amme idarelerinde terkin yetkisini haiz olanlar tarafından tahsil zamanaşımı süresi beklenilmeksizin terkin olunabilir denilmiştir. Bu durumda 20 terkin edilebilecektir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kamu alacaklarının silinmesi" başlıklı 79'uncu maddesinde; "İdare hesaplarında kayıtlı olup, zaruri veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan kamu alacaklarından merkezî yönetim bütçe Kanunu'nda gösterilen tutara kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler yetkilidir. Bu tutarı aşan kamu alacaklarından silinmesi öngörülenler merkezî yönetim bütçe Kanunu'na ekli cetvelde gösterilir" denilmiştir.

29.12.2011 tarih ve 28157 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda, zaruri veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan kamu alacaklarının miktarı Bütçe Kanunu'nun (İ) Cetveline göre 2012 yılında 15.000 TL olarak belirtilmiştir.

11/02/2012 tarihli ve 28201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan "Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2012/1)"in "Muhasebe kayıtlarından çıkarılacak alacaklar" başlıklı 12'nci maddesinde; " (1) 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 106'ncı maddesi gereğince, yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacakları ile diğer amme alacaklarından, amme idarelerinde terkin yetkisini haiz olanlar tarafından tahsil zamanaşımı süresi beklenilmeksizin terkin olunabilecek miktarlar Tablo IV' de gösterilmiştir.

(2) Yılları merkezî yönetim bütçe kanunlarında hüküm bulunması koşuluyla; 6183 sayılı Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan alacaklardan, tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağı anlaşılanlardan tutarı Tablo IV'de gösterilen miktara kadar olanlar ka-

yıtlardan çıkarılır. Ancak, bu alacaklardan davaya veya icraya intikal etmiş olanların kayıtlardan çıkarılması için, 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan hükümlere göre yetkili merciden takipten vazgeçme onayı alınması gerekir.

(3) 5018 sayılı Kanun'un 79'uncu maddesi hükmü gereğince, muhasebe birimlerinin hesaplarında kayıtlı olup zaruri veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmadığı tespit edilen kamu alacaklarından tutarı Tablo IV'de gösterilen miktara kadar olanlar, yetkili merciden takipten vazgeçme onayı alındıktan sonra kayıtlardan çıkarılır.

(4) Söz konusu alacakların kayıtlardan çıkarılmasına ilişkin muhasebeleştirme belgesi ekine, gerekenler için takipten vazgeçme onayı ile tahsil edilebilmesi için yapılan adres tespiti ve malvarlığı araştırmalarına ilişkin yazışmaların konusunu, tarih ve sayısını gösterir bir dizi pusulası bağlanır" denilmiştir.

Söz konusu Genel Tebliğin Tablo IV'de de; Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılacak Alacaklar ve miktarları aşağıda ki şekilde belirtilmiştir.

1. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 106'ncı maddesi gereğince;	TL
1.1. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren amme alacaklarından tahsil imkânsızlığı nedeniyle muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutar	10
1.2. Diğer amme alacaklarından tahsil imkânsızlığı nedeniyle muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutar	20
2. 6260 sayılı 2012 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'nun 27'inci maddesi hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak; muhasebe kayıtlarında olup 6183 sayılı Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan Devlet alacaklarından muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutar	15
3. 5018 sayılı Kanun'un 79'uncu maddesi hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak; muhasebe kayıtlarında olup 6183 sayılı Kanun kapsamında izlenen alacakların dışında kalan kamu alacaklarından muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutar	15.000

SORU

Abdullah ARI / *İhale Komisyon Bşk. / Aydınçık Belediyesi / MERSİN*

Belediye sınırları içerisindeki herhangi bir sokak veya caddenin çevre düzenleme ve ışıklandırma çalışmaları 4734 sayılı Yasa'nın istisnalar başlıklı 3'üncü maddesinin (i) bendi gereğince hazırlanan ve yürürlükte bulunan yönetmelik kapsamında yapılabilir mi? Çünkü yönetmeliğin adı "Kültür Varlıklarının Röleve, Restorasyon, Restitüsyon Projeleri ibaresinden sonra, Sokak Sağıklaştırma, Çevre Düzenleme Projeleri ve Bunların Uygulamaları ile "dır. Bu konuda bilgi alabilir miyim?

CEVAP

Tahir TEKİN / *İç Denetçi / İçişleri Bakanlığı*

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki; 4734 sayılı Kanun'un 3/i maddesi kapsamında sayılan istisnalarından yararlanabilmesi için, işin/projenin 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki bir kültür varlığına ilişkin olması gerekir. İstisna kapsamında bir kültür varlığının (yetkili mercilerce kültür varlığı olarak tespit edilmiş) söz konusu olması halinde, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarınca onaylanmış bir projenin ortaya konulması gerekir. Bunun üzerine iş "Kültür ve

Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu Kapsamındaki Kültür Varlıklarının Rölöve, Restorasyon, Restitüsyon Projeleri, Sokak Sağıklaştırma, Çevre Düzenleme Projeleri ve Bunların Uygulamaları ile Değerlendirme, Muhafaza, Nakil İşleri ve Kazı Çalışmalarına İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarına Dair Yönetmelik” hükümlerine göre yapılacaktır, proje gerçekleştirilecektir.

Bahsedildiği şekilde her türlü sokak düzenleme, sağıklaştırma ve aydınlatma işleri bu kapsama girmeyecektir.

SORU

Muhammet FİDAN / İmar İşleri Birimi, Harita Mühendisi / Çukurçayır Belediyesi / TRABZON

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 19’uncu maddesine göre yapmış olduğumuz açık ihalede, idari şartnamemizde iş makinelerinin yaşı en fazla üç yaş olacak denilmiştir. İhale komisyonunca değerlendirilirken ilgili firma teklif dosyasında SMMM tarafından araç tespit tutanağını tevsik etmiş, noter huzurunda ve demirbaş listesindeki kayıtlar olduğundan bahsedip araçların, cinsi, kayıt yeri, özellikleri ve modellerini (2009, 2010 ve 2011 model gibi) yazmıştır. 2012 yılı içinde 2009 model olan iş makinesinin yaşı sizce nedir? Yaş tespiti için bilgi eksikliği ise plaka, ruhsat.. vb. bilgiler istenebilir mi?

CEVAP

Tahir TEKİN / İç Denetçi / İçişleri Bakanlığı

İhale dokümanına aracın/iş makinesinin yaşı ile ilgili hüküm konulurken, yaş yerine yıl olarak aracın modelinin belirtilmesi, (... modelden daha eski olamayacağı şeklinde) uygun olurdu. Bu yapılmayıp doğrudan aracın/iş makinesinin yaşının belirtilmesi durumunda ise, yaşının nasıl hesaplanacağına dair açıklamaya dokümanda yer verilmeli idi. Örneğin, aracın trafiğe çıkış tarihinden itibaren ay hesabından (12 ay bir yıl gibi) yaşının hesaplanacağı veya yaş hesabında Motorlu Taşıtlar Vergisindeki (MTV) yaş hesaplamasının esas alınacağı gibi. Aracın Motorlu Taşıtlar Vergisine esas yaşının hesabında, aracın hem model yılı hem de içinde bulunulan yıl sayılmaktadır. Motorlu Taşıtlar Vergisi uygulamasına göre, bahsedilen aracın yaşı (2009 - 2012) 4 yaş olarak kabul edilmektedir.

Ancak, bahsedilen durumda yaşın hesabına ilişkin olarak; sözleşmede hüküm bulunması halinde buna göre yapılması gerektiği; hüküm bulunmaması halinde, “12 ay = 1 yaş” hesabına göre yapılabilir; bunun dışında MTV’ ne esas yaş hesabına göre yapılabileceği değerlendirilmektedir.

SORU

Necati ARDIÇ / KAHRAMANMARAŞ

6111 sayılı Kanun kapsamında işçi nakledildikten sonra kalan işçilerden birinin emekli olması durumunda yerine işçi alınabilecek midir?

CEVAP

Av. Yasemin SEZGİN / Avukat / TBB

6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un mahalli idarelerin ihtiyaç fazlası işçilerine ilişkin hükümlerinin düzenlendiği 166’ncı maddesinin yedinci fıkrasında bu madde kapsamında işçi nakleden mahalli idarelerin nakil sonrasında oluşan işçi sayısında beş yıl süreyle artış yapılamayacağı düzenlenmiştir.

Bu kapsamda nakilden sonra elinizde kalan işçi sayısını geçmemek üzere ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 49’uncu maddesinin sekizinci fıkrasında düzenlenen personel giderleri oranları dikkate alınmak suretiyle emekli olanların yerine yeni işçi istihdamının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Ancak, bahsedilen durumda yaşı hesaplarına ilişkin olarak; sözleşmede hüküm bulunması halinde buna göre yapılması gerektiği; hüküm bulunmaması halinde, "12 ay = 1 yaş" hesabına göre yapılabileceği; bunun dışında MTV' ne esas yaş hesabına göre yapılabileceği değerlendirilmektedir.

SORU

Sergül KÖSE / Kartal Belediyesi / İSTANBUL

Belediyeye bağlı taşeronlarda çalışıp belediye iştiraklerine geçen ve emeklilik dilekçesi veren personelin kıdem tazminatı hakkı var mıdır?

CEVAP

Av. Yasemin SEZGİN / Avukat / TBB

1475 sayılı mülga İş Kanunu'nun halen yürürlükte olan kıdem tazminatına ilişkin 14'üncü maddesinde bu Kanun'a tabi işçilerin hizmet akitlerinin, bağlı bulundukları kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malûllük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla feshedilmesi hallerinde işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödeneceği, bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen, "T.C. Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanunu'na veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre yaşlılık veya malûllük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan işçiye, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir" hükmü dışında, ayrı işverene ait farklı işyerlerinde çalışılan sürelerin birleştirileceğine dair bir hüküm bulunmaması sebebiyle yazınıza konu olan personelin bir yılı doldurması halinde ve belediye iştirakinde çalıştığı sürelerle orantılı olarak 14'üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca kıdem tazminatı alabileceği değerlendirilmektedir.

Özer KOÇAKGÖL / Pazarcık Belediyesi / KAHRAMANMARAŞ

Norm kadroda 5'inci derecede bulunan tahsildar kadrosu meclis kararı ile 3'üncü dereceye indirilebilir mi?

Av. Yasemin SEZGİN / Avukat / TBB

5393 sayılı Belediye Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde, norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

22/02/2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro Yönetmeliği'nin 11'inci maddesinin birinci fıkrasında ise; boş memur kadrolarında sınıf, unvan ve derece değişikliği ile boş memur kadrolarının iptali ve dolu kadrolarda derece değişikliğinin meclis kararı ile yapılacağı, boş kadro değişikliklerinde yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-5 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Kadro cetvellerinden (II) sayılı cetvelin, dolu kadro değişikliklerinde ise (III) sayılı cetvelin eksiksiz doldurularak değişiklik gerekçeleriyle birlikte meclise sunulacağı hüküm altına alınmıştır.

Bahse konu yönetmeliğin Ek-4 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Kadro Kütükleri (I) sayılı Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Memur Kadro Kütüğünde Unvan Kodu 7785 olan tahsildar kadro unvanının derece aralığı en üst 5, en alt 11 olarak belirlenmiş olup belediye meclisince ancak bu aralıkta bir derece değişikliği yapılabilecektir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; norm kadro yönetmeliğinde tahsildar kadrosu için öngörülen en üst derecenin 5'inci derece olması nedeniyle Yönetmelik'te değişiklik yapıncaya kadar tahsildar kadrosunun derecesinin 5'inci dereceden 3'üncü dereceye indirilemeyeceği düşünülmektedir.

BELEDİYE BAŞKAN VE BELEDİYE MECLİS ÜYELERİ İLE ZABITA KİMLİK KARTLARININ DAĞITIMI TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİNCE YAPILMAKTADIR...

İçişleri Bakanlığı'nın 19.07.2001 tarih ve B.05. MAH.0.65.00.02(50-51)-01-80900 sayılı genelgesine göre; **Belediye Başkanı kimlik kartlarının;**

İçişleri Bakanlığı'nın 15.03.2004 tarih ve B.05.0. MAH.0.65.00.02/80 381(50-51)-04 sayılı genelgesi ile **Belediye Meclis Üyesi kimlik kartlarının;**

İçişleri Bakanlığı'nın 23.05.2007 tarih ve B.05.0. MAH.0.65.001/ 80000-13139 sayılı görüş yazısı ile Zabıta kimlik kartlarının; **hazırlanıp dağıtılması yetkisi** Türkiye Belediyeler Birliği'ne verilmiştir.

Birliğimiz tarafından verilmekte olan;

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyelerine verilecek kimlik kartları ile bir adet rozet ve oto çıkartma ücretsiz olup, birden fazla rozet ve oto çıkartma bedeli **5'er TL'dir**. Ayrıca bir adet zabıta kartı da ücretsizdir.

Başvuru için gereken belgelerin **Türkiye Belediyeler Birliği Atatürk Bulvarı No:229 06680 Çankaya/ ANKARA** adresine gönderilmesi halinde kimlikler en kısa sürede adrese postalanacaktır.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Mazbata örneği
- Resmi talep yazısı,
- Nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- Son 6 ay içinde çekilmiş 1 adet fotoğraf

Zabıta kimlik kartı almak için gerekli belge:

- Belediye tarafından verilecek resmi talep yazısı

Ücretsizdir

Ücretsizdir

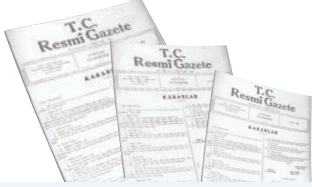

Ücretsizdir

RESMİ GAZETE'DEN SEÇTİKLERİMİZ

*Hazırlayan : Nigar GÖRGÜN
TBB Avukat*

MAYIS

KANUNLAR

R.G. Tarih-No	10/05/2012- 28288 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120510-25.htm
Kanun Tarih ve No	26/04/2012- 6300
Adı	Bazı Kanunlar ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Özü	5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmış ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 401'inci maddesi "Sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte; Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler ve bunların üst kuruluşlarına ait anonim şirketlerde ve bu şirketlerin aynı oranda sermaye payına sahip oldukları iştiraklerinde; bunların sahip oldukları paylara tesis edilebilecek imtiyazlar hariç olmak üzere, diğer paylara bu Kanunda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis edilemez. Bu hüküm, payları borsada işlem gören anonim şirketlere, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 3'üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara uygulanmaz.
R.G. Tarih-No	18/05/2012- 28296 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120518-2.htm
Kanun Tarih ve No	03/05/2012- 6303
Adı	Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Hakkında Kanun
R.G. Tarih-No	18/05/2012- 28296 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120518-4.htm
Kanun Tarih ve No	09/05/2012- 6305
Adı	Afet Sigortaları Kanunu
R.G. Tarih-No	31/05/2012- 28309 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120531-1.htm
Kanun Tarih ve No	16/05/2012- 6306
Adı	Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun
Özü	Afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

R.G. Tarih-No	31/05/2012- 28309 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120531-3.htm
Kanun Tarih ve No	17/05/2012- 6308
Adı	Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun ile Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Özü	Kanun ile 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde değişiklik yapılmış, "serbest eczanelerin il sağlık müdürlüğünce düzenlenerek valilikçe onaylanan ruhsatname ile açılabilmesi, belediyeden ayrıca bir işyeri açma ruhsatı alınması ile belediyeye harç ödenmesi gerekmediği" hüküm altına alınmıştır.
	Bu düzenleme ile belediyelerin işyeri açma ruhsatı düzenleme yetkisine bir istisna daha getirilerek eczanelerin belediyelerden ruhsat almaksızın açılabilmesinin yolu açılmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARLARI

R.G. Tarih-No	06/05/2012- 28284 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120506-13.htm
B.K.K. Tarih ve No	02/04/2012- 2012/3018
Adı	Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile EGO Genel Müdürlüğünün 31/12/2004 tarihi itibarıyla Hazine Müsteşarlığına Olan Borçlarının Takas, Mahsup ve Kesinti İşlemine Tabi Tutulmasına Dair Belediye Uzlaşma Komisyonu Kararlarının Onaylanmasına İlişkin Karar
Özü	Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile EGO Genel Müdürlüğünün Belediye Uzlaşma Komisyonu ile yaptıkları takas, mahsup ve kesinti işlemlerinin ekli Uzlaşma Komisyonu kararlarında yer aldığı şekli ile onaylanmasına karar verilmiştir.

R.G. Tarih-No	19/05/2012- 28297 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120519-7.htm
B.K.K. Tarih ve No	16/04/2012- 2012/3158
Adı	Bazı Mahalli İdare Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar
Özü	Artvin İli, Merkez İlçesi'nde Artvin Merkez Yedigözel Grubu İçmesuyu Bakım, Onarım ve İşletme Birliği (AMYĞİSİB) kurulması, Çanakkale, Biga, Sinekçi Köyü'nde Biga- Sinekçi, Güvemalan, Gerlengeç, Hacıpehlivan ve Koruoba Köyleri Grup İçme ve Kullanma Suyu Birliği kurulması, Samsun, Salıpazarı, Muslubey Köyü'nde Salıpazarı İlçesi Muslubey ve Biçme Köyleri İçme Suyu Grubu Birliği kurulması, Samsun, Tekkeköy, Sarıyurt Köyü'nde Tekkeköy İlçesi Pınarsu İçme Suyu Birliği kurulması.

YARGI KARARLARI

R.G. Tarih-No	02/05/2012- 28280 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120502-10.htm
Mahkeme	Uyuşmazlık Mahkemesi
Karar T. ve no	09/04/2012 2011/238 E., 2012/63 K.
Özü	Taşınmazların imar planında çocuk bahçesi alanında ve yeşil alanda kalmasından dolayı uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hakkında karar.

R.G. Tarih-No	19/05/2012- 28297 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120519-15.htm
Mahkeme	Anayasa Mahkemesi
Karar T. ve no	29/12/2011 2010/62 E., 2011/175 K.
Özü	2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun vergi harç ve tarifelerinin tespitine ilişkin 96'ncı maddesinin "B) Yukarıda sayılanlar dışındaki vergi ve harçların maktu tarifeleri; bu Kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak belediye meclislerince tespit olunur" hükmünün Anayasaya aykırı olduğundan iptaline ve iptal hükmünün, kararın resmî gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

YÖNETMELİKLER

R.G. Tarih-No	02/05/2012- 28280 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120502-7.htm
Yayımlayan Adı	Maliye Bakanlığı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Büyük Ölçekli Bilgi İşlem Birimlerinde Sözleşmeli Bilgi İşim Personeli İstihdamına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	Yönetmeliğin 6 ve 8'inci maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

R.G. Tarih-No	03/05/2012- 28281 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120503-4.htm
Yayımlayan Adı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	7/9/2001 tarihli ve 24516 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmeliğin adı "Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik" olarak değiştirilmiş, Yönetmelik ekindeki hizmet kollarında değişiklik yapılmıştır.

R.G. Tarih-No	03/05/2012- 28281 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120503-6.htm
Yayımlayan Adı	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	Yönetmeliğin 70'inci maddesinde değişiklik yapılarak "Dağıtım şirketlerinin lisanslarında belirtilen şehirlerde belediye ve mücavir alan sınırlarını kapsayan dağıtım bölgesi, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak, il sınırlarını aşmayacak şekilde; genişlemeye konu bölgede belediyelerin olması halinde belediye meclis karar/kararlarının olumlu olması, kaydıyla Dağıtım Bölgesi Kurul tarafından uygun bulunması halinde genişletilir ve bu genişlemeye ilişkin lisans tadil işlemleri yapılır." hükmü getirilmiştir.

R.G. Tarih-No	05/05/2012- 28283 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120505-7.htm
B.K.K. Tarih ve No	16/04/2012- 2012/3073

Adı	Ulusal ve Resmi Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş Günleri, Atatürk Günleri ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği
Özü	Bu Yönetmelik; ulusal bayram Cumhuriyet Bayramı ve resmi bayramlar Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, Zafer Bayramı ile mahalli kurtuluş günleri, Atatürk günleri ve tarihi günlerin kutlanmasını sağlamak amacıyla yapılacak törenleri kapsamaktadır.
R.G. Tarih-No	18/05/2012- 28296 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120518-26..htm
B.K.K. Tarih ve No	02/05/2012- 2012/3154
Adı	Belediye Fen Elemanlarını Geliştirme Kursu Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
Özü	Belediye Fen Elemanlarını Geliştirme Kursu Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Büyük Ölçekli Haritaların Yapım Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	22/05/2012- 28300 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120522-5.htm
Yayımlayan	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Adı	Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği
Özü	Elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminden nihai bertarafına kadar çevre ve insan sağlığının korunması amacıyla elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılması, bu sınırlandırmalardan muaf tutulacak uygulamaların belirlenmesi, elektrikli ve elektronik eşyaların ithalatının kontrol altına alınması, elektrikli ve elektronik atıkların oluşumunun ve bertaraf edilecek atık miktarının azaltılması için yeniden kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım yöntem ve hedeflerine ilişkin hukuki ve teknik esasları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.
R.G. Tarih-No	23/05/2012- 28301 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120523-2.htm
Yayımlayan	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü)
Adı	1:5.000 Ölçekli Standart Topoğrafik Fotogrametrik Harita Yapımına Ait Teknik Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
Özü	17/1/1976 tarihli ve 15471 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1:5.000 Ölçekli Standart Topoğrafik Fotogrametrik Harita Yapımına Ait Teknik Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.
R.G. Tarih-No	23/05/2012- 28301 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120523-3.htm
Yayımlayan	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Adı	Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapılmıştır. Yönetmeliğin 5'inci maddesinde belirtilen kültür turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde turistik tesislerin atık su arıtma tesisi ve katı atık tesisleri ve diğer altyapı hizmetlerini yürütmek üzere kamu kuruluşları ile mahalli idarelerin kurmuş oldukları birliklere, idari faaliyetlerini sürdürebilmeleri için gerekli olan yapı ve tesislerin inşa edileceği yerler de dahil olmak üzere ilansız ve bedelsiz arazi tahsis edilebileceği, ancak bu tahsisin; bölgede faaliyet sürdüren şirketler veya mahalli idarelerin kurmuş oldukları şirketler için taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde birinden az olmamak üzere Arazi Tahsis Komisyonunca belirlenecek bedel üzerinden yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

TEBLİĞLER – TALİMATLAR – GENELGELER

R.G. Tarih-No	03/05/2012- 28281 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120503-10.htm
Yayımlayan İlke Kararı	Kültür ve Turizm Bakanlığı Depremde Hasar Gören Tescilli Taşınmaz Kültür Varlıkları ile Sit Alanları ve Etkileşim-Geçiş Sahalarında Yapılarda Yapılacak Uygulamalara İlişkin Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararı (10/04/2012-35)
Özü	Deprem nedeniyle ağır hasarlı olduğu ve yıkılma tehlikesi arz ettiği (mail-i inhi-dam) ilgili idareler tarafından belirlenen yukarıda bahsi geçen yapıların belediye veya valilik tarafından boşaltılmasına, Gerekli fiziki ve güvenlik önlemlerinin ilgili valilik ve belediyesince alınmasından sonra, yapıya ilişkin elde edilebilecek belgelerle birlikte (statik rapor, fotoğraflar vs.) konunun Koruma Bölge Kuruluna iletilmesine ve kurulca öncelikle (gerekirse ek gündem oluşturulmak suretiyle) değerlendirilmesine karar verilmiştir.
R.G. Tarih-No	05/05/2012- 28283 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120505-5.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Maliye Bakanlığı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No:6)
Özü	5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiş, 1 seri nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde değişiklik yapılmıştır.
R.G. Tarih-No	07/05/2012- 28285 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120507-11.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı), Maliye Bakanlığı Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği
Özü	Tebliğ kapsamda yer alan kurumların mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ve izlenebilmesini teminen Kamu Haznedarlığı uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.
R.G. Tarih-No	16/05/2012- 28294 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120516-10.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Maliye Bakanlığı Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No:118)
Özü	Katma Değer Vergisi (KDV) uygulamalarına yönelik olarak düzenleme ve açıklamalara yer verilmiştir. Bu kapsamda; 3996 sayılı Kanuna Göre Yap-İşlet-Devret veya 3359 sayılı Kanuna Göre Kiralama Karşılığı Yaptırılan Projelerde KDV İstisnası Uygulaması açıklanmış, 43 ve 117 seri nolu KDV Genel Tebliğlerinde değişiklik yapılmıştır.
R.G. Tarih-No	18/05/2012- 28296 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120518-25..htm
Yayımlayan Karar Adı	İçişleri Bakanlığı Yer Adının Değiştirilmesine Dair Karar
Özü	Konya İli Ilgın İlçesi Aşağıçiğil Beldesinin isminin "Çiğil" olarak değiştirilmesi, 5393 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

YARGI KARARI

Hazırlayan : Nigar GÖRGÜN
TBB Avukat

Yargıtay 12'nci Hukuk Dairesi 20/03/2012 tarihinde, haciz konulan borçlu belediyenin banka hesaplarında vergi, resim ve harç gelirleri olduğu gibi haczi kabil paraların da bulunduğu, haczedilen hesabın bu hali ile havuz hesabı niteliğinde olduğu, hesabın sürekli işlem görüyor olması ve sürekli yatan ve çekilen paraların bulunması karşısında kalan bakiyenin vergi, resim ve harç gelirinden mi, yoksa haczi kabil paralardan mı oluştuğunun belirlenmesine imkân olmadığı bu nedenle haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraları karıştırmak suretiyle havuz hesabı oluşturan borçlu belediyenin, iddiasını ispat imkânını kendisinin kaldırdığı ve ayrı hesaplarda tutmak yerine havuz hesabı oluşturmalarının iyi niyetle bağdaşmayacağı; bunun haczedilmezlik hakkından feragat olarak kabul edileceğine ilişkin karar vermiştir.

2011/22082 E., 2012/8629 K. sayılı karara aşağıdaki adresinden ulaşabilirsiniz.

http://www.tbb.gov.tr/HD1070_adli-yargi-kararlari.html

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Güncel Mevzuat Yayınlarımız

*Birliğimizin yayınları
ücretsiz olup belediyelerimize
birer adet gönderilmektedir.*

*Kitaplarımız dijital ortamda
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlarımız
bölümünde yer almaktadır.*

GENELGELER

Hazırlayan : Yasemin SEZGİN
TBB Avukat

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.11.01.00-250/12504
Konu : Kanun Çalışmaları

10/05/2012

İlgi :24.04.2012 tarih ve 11085 sayılı Genelge

Bakanlığımıza ulaşan bilgilerden, bazı belde belediyelerinin ilgide kayıtlı Bakanlığımız Genelgesi-
nin birinci maddesinin uygulanması ile ilgili tereddüt yaşadıkları anlaşılmaktadır.

İlgi Genelgemizin birinci maddesi ile 27 ilimizdeki tüm belde belediyelerinin yapacakları her türlü taşınmaz tahsisi, satışı ve kiralanması, yeni personel istihdamı, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, yeni nazım ve uygulama imar planı yapılması, imar planı değişikliği ve revizyonu ile inşaat ruhsatı işlemleri hariç her türlü imar uygulaması, iş makineleri ve diğer taşıtların satılması, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla borçlanmaları ve ticari plaka verilmesi ile ilgili işlemlerini valilik onayı ile yapacakları ifade edilmiş olup, valilik onayına tabi olan her işlem çeşidi virgüller ile birbirinden ayrılmıştır.

Birinci madde içindeki "...imar planı değişikliği ve revizyonu ile inşaat ruhsatı işlemleri hariç her türlü imar uygulaması..." ifadesi, birinci maddede ifade edilen diğer işlem çeşitleri gibi belde belediyelerinin yapacakları imar planı değişikliği, imar planı revizyonu ve her türlü imar uygulamasının valilik onayına tabi olduğu ancak, sadece inşaat ruhsatı işlemlerinin valilik onayına tabi olmaksızın gerçekleştirileceği anlamına gelmekte olup söz konusu işlemler valilik onayı ile yapılmaya devam edilecektir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.11.01.00-250/11085
Konu : Kanun Çalışmaları

24/04/2012

Büyükşehir belediyelerinin sınırlarının değiştirilmesi ile il nüfusu 750.000'den fazla olan 13 ilde büyükşehir belediyesi kurulması ile ilgili Bakanlığımız bünyesinde yürütülen teknik çalışmalar son aşamaya gelmiş durumdadır. Bununla birlikte, Bakanlığımıza söz konusu illerdeki bazı belediyelerin sahibi olduğu taşınmaz malları elden çıkarma ve belediyeleri borçlandırma yoluna gittikleri yönünde bilgiler ulaşmaktadır.

Bu çerçevede, İdarede bütünlük ve hizmetlerde sürekliliğin sağlanması, kamu menfaatinin korunması amacıyla yeni bir düzenleyici işlem yapılınca kadar aşağıdaki tedbirlerin alınması gerekli görülmüştür,

1. Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya, Samsun, Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla,

Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerindeki bütün belde belediyeleri her türlü taşınmaz tahsisi, satışı ve kiralanması, yeni personel İstihdamı, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, yeni nazım ve uygulama imar planı yapılması, imar planı değişikliği ve revizyonu ile inşaat ruhsatı işlemleri hariç her türlü İmar uygulaması, iş makineleri ve diğer taşıtların satılması, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla borçlanmaları ve ticari plaka verilmesi ile ilgili işlemlerini valilik onayı ile yapacaklardır.

2. Birinci maddede ifade edilen iller ile İstanbul ve Kocaeli illerinde yer alan köyler, taşınmaz tahsisi, satışı ve kiralanması, yeni personel istihdamı, iş sözleşmesi yapılması, iş makineleri ve diğer taşıtların satılması ve borçlanma işlemlerini mahallin en büyük mülki idare amirinin onayı ile gerçekleştireceklerdir.

3. Birinci maddede ifade edilen belediyeler yürürlükte bulunan imar planlarına uygun olmak şartıyla yapı ruhsatlarını vermeye devam edeceklerdir. Ancak, söz konusu belediyelerin sınırlarında kaçak, ruhsatsız ve ruhsata aykırı yapılaşmayı önlemek üzere valilikler, kaymakamlıklar ve belediyeler mevzuatta öngörülen yetkilerini kullanacak ve gerekli tedbirleri alacaklardır.

4. Vali ve kaymakamlar birinci ve ikinci maddelerde ifade edilen onay yetkilerini, Anayasa'nın 127'nci maddesinin beşinci fıkrasında ifade edilen; mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması ilkelerine uygun biçimde kullanarak iyi niyetten uzak işlemlerin yürütülmesine imkan vermeyeceklerdir. İl valileri Genelgenin uygulanması ile ilgili gerekli gözetim, denetim ve koordinasyonu sağlayacaktır.

Bilgilerinizi ve konunun takibini önemle rica ederim.

İdris Naim ŞAHİN
İçişleri Bakanı

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.02.00-250/12500
Konu : Hitap tanıtımı

10/05/2012

"Hizmet Takip Programı" tanıtımına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan 27/04/2012 tarihli ve 8055227 sayılı yazı ilişikte gönderilmiştir. Konunun iliniz dahilindeki belediyelere duyurulmasını önemle rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.03.26/5510-4/C /8055227
Konu : Hitap tanıtımı

27/04/2012

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesi uyarınca, daha önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'na tabi iştirakçiler, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınmışlardır.

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınan sigortalıların özlük dosyaları kurumlarınca tutulduğundan hizmetlerine ait belge ve bilgilerde bu dosyalarda bulunmaktadır,

Bu kapsamdaki sigortalıların görevlerinden hiç ayrılmadan emeklilik talebinde bulunmaları durumunda da Kurumumuzda hizmetleri mevcut olmadığından emeklilik onay belgesi ile birlikte hizmet belgesi Kurumumuza gönderilmekte, bu hizmet belgesinin mevzuata uygun olup olmadığı incelenerek emeklilik işlemi yapılmaktadır.

Hizmet belgesinin incelenmesi aşamasında; bir çok dosyada görevde iken öğrenimi değişenlerin, diğer sigortalılık hallerine tabi çalışması olanların (506, 1479 sayılı Kanunlara) intibak işlemlerinin yapılmadığı dolayısıyla emeklilik kesenek ve kurum karşılıklarının eksik gönderilerek Kurumun mali kaybına neden olduğu, ayrıca hizmet çakışmalarının dikkate alınmadan emekliye sevk işleminin yapıldığı tespit edildiğinden, bu hususların düzeltilmesi için Kurumlarıyla yazışmaya geçilmekte, bu durum ise gereksiz zaman kaybına ve emekli aylıklarının geç bağlanmasına ve kişilerin mağduriyetine neden olmaktadır.

Yine, sözü edilen sigortalıların görevlerinden istifa, müstafi sayılma, göreve son verilme gibi nedenlerle ayrılarak 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendleri kapsamında çalışmaya başlamaları durumunda hizmet birleştirilmesi için kurumlan ile yazışmaya geçilerek hizmet belgeleri istenmekte, yapılan inceleme sonrası 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında geçen hizmetleri ilgili il sosyal güvenlik müdürlüklerimize bildirilmektedir. Yapılan yazışma ve işlemler nedeniyle yaşanan zaman kaybı sigortalıların işlemlerinin geç sonuçlanmasına sebep olmaktadır,

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanun'un 100'üncü maddesinin ikinci fıkrasında özetle, Kurumun, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek ve tüzel kişileri zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirge ve taahhütnameyi diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye, söz konusu belgeleri kamu idarelerinin internet ve elektronik bilgi işlem ortamından almaya yetkili olduğu hükmü yer almaktadır.

Bu nedenlerle, Kurumumuzca daha önce 5434 sayılı Kanun'a tabi çalışmakta iken 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınan sigortalıların günümüz ve gelecek dönem gereklerine uygun internet ulaşımı olan web tabanlı bir sistem kurularak sigortalıların tüm bilgilerinin saklanması, elektronik ortamda izlenerek gereksiz yazışmaların ve zaman kaybının önlenmesi ve emekli aylığı bağlanma süresinin en aza indirilmesi amacıyla "On üne kesenek ve Emeklilik Projesi" başlatılmış ve buna ilişkin Başbakanlık Makamının 2006/4 sayılı Genelgesi, 20/1/2006 tarihli ve 26055 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Daha sonra, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunları yayımlanarak yürürlüğe girmesi üzerine İlk defa Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında göreve başlayan sigortalılarda projeye dahil edilerek projenin ismi Hizmet Takip Projesi "HİTAP" olarak değiştirilmiştir.

Proje ile 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınan sigortalıların hizmet başlangıcından itibaren tüm hizmet bilgileri ile emeklilik keseneğine esas aylıkları ve kazanılmış hak aylıklarının tespitine ilişkin olarak öğrenim durumu bilgisi, unvan bilgisi, askerlik bilgisi, diğer sigortalılık hallerine ait bilgisi, fiili hizmet ve itibari hizmet süresine ait bilgileri ile ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminat bilgilerinin elektronik ortama alınması hedeflenmektedir.

Ayrıca, sigortalıların hizmet borçlanma (askerlik, yedek subay okul süresi, doktora v.b.) dilekçelerinin Kurumumuza intikalinden sonra borçlanma tahakkuklarının elektronik ortamda yapılması ve borçlanma fişlerinin posta yerine kurumlarına elektronik ortamda iletilerek borçlanma isteminin sonuçlandırılması proje kapsamında yer almaktadır.

Projeye ilişkin kayıt deseni çalışmaları sonuçlandırılarak, program yazılımları ve birçok kurumun katkısıyla programın test çalışmaları tamamlanmış bulunmaktadır. Programa daha önce kamu idarelerine gönderilmiş olan 3 nolu kullanıcı adı ve şifresi ile <https://hitap.sgk.gov.tr/HitapWeb/> adresinden giriş yapılabilecektir.

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların hizmet bilgilerinin elektronik ortama aktarılması hakkındaki Tebliğ 14/4/2012 tarihli ve 28264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış bulunmaktadır.

Hizmet takip programının "HiTAP" tanıtımı, belediyelerde görev yapan personelin istenilen bilgilerinin programa aktarılması ilişkin olarak Ankara, İstanbul, İzmir, Trabzon, Erzurum, Kayseri ve Diyarbakır illerinde, çevre il ve ilçe belediyelerine eğitim verilmiştir. Ancak, toplantı yapılan salonların fiziki yetersizliği nedeniyle belde belediyelerimiz bu eğitimlere davet etme imkânı olmamıştır. Ayrıca, bazı ilçe belediyeleri de ulaşım imkânları nedeniyle eğitime katılamamıştır.

Bu nedenle, "Hizmet Takip Programımın genel esasları ve bilgi girişlerinde gerekli olan mevzuatı içeren bilgilerin özellikle belde belediyelerine Bakanlığınız aracılığı ile bir duyuru yapılmasının hem programın işlevselliği açısından hem de belediyelerimizin Tebliğ'de bulunan idari para cezası işlemine maruz kalmamaları açısından önem arz etmektedir. Bilgi edinilmesini ve gereğini arz ederim.

Bekir HANÇER
Kurum Başkanı a.
Daire Başkanı V.

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.02.01.00-349/14179
Konu : 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi

10/05/2012

İlgi : Maliye Bakanlığının 18.05.2012 tarihli ve 054301 sayılı yazısı.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/A maddesinin uygulanmasına ilişkin olarak Maliye Bakanlığından alınan ilgi yazı ekte gönderilmiştir.

Konunun Maliye Bakanlığının ilgi yazısında yer alan açıklamalar ve çıkarılan tebliğler çerçevesinde uygulanması yönünde iliniz dahilindeki mahalli idarelere talimat verilmesi ve uygulamanın takip edilmesi hususunda;

Bilgi ve gereğini rica ederim

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : B.07.1.GİB.0.20.36-110 (3660-26463)-054301
Konu : 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesi

18/05/2012

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

İlgi : 24/09/2008 tarihli ve B.07.1.GİB.0.06.36/3660-26463/95948 sayılı yazımız.

Bilindiği üzere, 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesi, anılan maddede sayılan ödeme ve işlemler sırasında Bakanlığımıza bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye Bakanlığımızı yetkili kılmaktadır.

Söz konusu yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere Seri: A Sıra No:2, 3 ve 4 Tahsilat Genel Tebliği ile değişik Seri: A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin Birinci Kısımının İkinci Bölümünün "V. Amme Alacağı ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" alt başlıklı kısmında yer verilmiş olup, yapılan düzenlemeler çerçevesinde Bakanlığımıza hitaben yazılan İlgide kayıtlı yazımız ile mezkur madde çerçevesinde tesis edilecek işlemlere açıklık getirilerek, Tebliğ düzenlemelerinin mahalli idarelere duyurulması istenilmişti.

Konu ile ilgili olarak Sayıştay Başkanlığınca 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatı çerçevesinde yapılan denetimler neticesinde; mahalli idarelerce, 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesiyle Bakanlığımıza verilen yetki çerçevesinde yapılan düzenlemelere uyulmadığı yönünde tespitler bulunduğu Başkanlığımıza bildirilmiştir.

Bahse konu Tebliğde; 01/08/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların; bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları 2.000 liranın üzerindeki ödemeler sırasında, 06/10/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere Kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle kurumların ilgililerine yapacaktan ödemeler sırasında, hak sahiplerinin Bakanlığımıza bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin "Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösterir Belge"nin aranılması zorunlu olup, bu zorunluluğa uymadan ödeme yapan kurum ve kuruluşlara borçlunun bağlı bulunduğu takibe salahi yetli tahsil dairesine 2.000 lira idari para cezası tatbik edileceği, bu idari para cezasının ilgisine tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerektiği açıklanmıştır.

Buna göre, Bakanlığınıza bağlı mahalli idarelerce, 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesinin uygulanmasına ilişkin Bakanlığımızca çıkarılan bahse konu tebliğde yer alan açıklamalar uyarınca işlem tesis edilmesi hususunda bu idarelere gerekli duyurunun yapılması ile mahalli idareler nezdinde yapılacak olan denetimlerde bahse konu düzenlemeler uyarınca tesis edilmesi gereken işlemlerin tesis edilmediğinin dikkate alınması uygun olacaktır. Ayrıca yapılacak olan denetimler sonucunda anılan madde uyarınca yapılan düzenlemelere uyulmadığının tespit edilmesi halinde bu tespitlerin ilgili vergi dairelerine bildirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, bu idareler tarafından yapılan bahse konu ödemeler sırasında 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesi gereğince yapılan düzenlemelere riayet edilip edilmediği hususu Başkanlığımızca da takip edilmektedir.

Bilgi edinilmesi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ATUĞ
Başkan a. Gelir İdaresi
Başkan Yardımcısı

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.02.01.00-349-12465

10/05/2012

Konu : Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri

Büyükşehir belediyeleri içerisinde yer alan ilçe belediyeleri sınırlan içerisindeki umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatlerinde sorunlar yaşandığına dair Bakanlığımıza sözlü veya yazılı olarak başvurular yapılmaktadır. Bu başvurulardan; aynı cadde veya sokak üzerinde olduğu halde, ayrı ayrı iki veya üç ilçe belediyesi sınırlan içerisinde kaldığından dolayı ilgili belediye encümenlerince farklı farklı açılış ve kapanış saatleri belirlenen ve aynı faaliyetleri yürüten işletmelerin olduğu, bu durumun da başta haksız rekabete sebep olmak üzere çeşitli problemlere yol açtığı anlaşılmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinde "Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:... d) Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek..., j) Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek ...İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır; ...a) Kanunlarla münhasıran büyükşehir belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.... c) Sıhhi işyerlerini, 2'nci ve 3'üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek..." hükmü, 27'nci maddesinde "Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon, büyükşehir belediyesi tarafından sağlanır. Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilâf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkilidir..." hükmü, 28'inci maddesinde "Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir, büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyeleri hakkında da uygulanır." hükmü, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'üncü maddesinde 11 Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır: ...h) Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek..." hükmü, 10 Ağustos 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde "Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden; a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel İdaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,,, ifade eder." hükmü, aynı Yönetmeliğin 33'üncü maddesinde "Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir...." hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesi neticesinde; umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin ilgili belediye encümeni tarafından belirlenmesinin esas olduğu, ancak büyükşehir belediyeleri içerisinde yer alan ilçe belediyelerinde aynı cadde veya sokaklar üzerinde iki veya üç belediyenin sınırı olduğu dikkate alındığında; aynı cadde veya sokak üzerinde olduğu halde, ayrı ayrı iki veya üç ilçe belediyesi sınırları içerisinde kalan cadde ve sokaklardaki umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için ilgili belediye encümenlerince farklı farklı açılış ve kapanış saatleri belirlenmesinin sorunlara yol açtığı, bu sorunların önüne geçilmesi bakımından büyükşehir ilçe belediyeleri içerisindeki umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış kapanış saatlerinin 5216 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi kapsamında büyükşehir belediye meclisince belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bilgi ve gereğini rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.02.00-900/12724
Konu : Hizmet Alımı

14/05/2012

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrası ile İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 18'inci maddesinin 1 inci fıkrasında; "Memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin hizmet satın alma yoluyla karşılanması esastır." hükmünün yürürlüğü, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurlunun 05/06/2008 günlü YD.İtiraz No:2008/166 sayılı kararı ile 08/07/2008 tarihli VE YD, İtiraz No:2008/505 sayılı kararıyla durdurulmuştur.

Bunun üzerine 27/11/2011 tarihli ve 28125 sayılı resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmeliğin 3’üncü maddesi ile “Aynı Yönetmeliğin 19’uncu maddesinin 1 inci fıkrası”,

Danıştay’ın söz konusu kararlarında: 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14., 15., 18. ve 67’nci maddelerinde, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7’nci maddesinde ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nun 50’nci maddesinde, mahalli idarelerin görevlen arasında sayılan kimi hizmetlerin mahalli idareler tarafından yapılabileceği gibi, üçüncü şahıslara yaptırabileceği belirtilmekte yetinildiği, mahalli idarelerin bu hizmetleri sadece hizmet satın alma yoluyla karşılamakla yükümlü tutan bir kurala yer verilmediğini, buna karşılık Yönetmeliklerin 18’inci ve 19’uncu maddelerinin birinci fıkralarıyla mahalli idarelerin norm kadrolarının meclisleri tarafından kararlaştırılması sırasında memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin hizmet satın alma yoluyla karşılanmasının esas olduğu ilkesinin dikkate alınmasını düzenleyen yönetmelik hükümlerinin 5393, 5216 ve 5302 sayılı Yasaların mahalli idarelere kimi hizmetleri bizzat yapmak ya da üçüncü şahıslara gördürmek konusunda takdir yetkisi tanıyan kurallarına aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Yani Danıştay mahalli idarelerin hizmet satın alma yöntemini hukuka aykırı bulmamış, bu yöntemin esas kabul edilmesini hukuka aykırı bulmuştur.

Dolayısıyla Anayasa’nın 128’inci maddesinde “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu, kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmek zorundadır” hükmü de dikkate alınarak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin genel hükümler çerçevesinde hizmet satın alma yoluyla karşılanabileceğinin iliniz dahilindeki mahalli idarelere duyurulmasını önemle rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.11.01.00-250/12760
Konu : Genelge

14/05/2012

İlgi : a) Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’nın 02.02.2012 tarih ve 2129 sayılı yazısı.
b) 15.02.2012 tarih ve 4669 sayılı yazımız.
c) Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’nın 17.04.2012 tarih ve 6790 sayılı yazısı.

6260 sayılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun E-Cetveli’nin 9’uncu sırasında yer alan hüküm uyarınca Belediye ve İl Özel İdarelerince Genel Aydınlatma Faturalarının Kontrolü ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca hazırlanarak ilgi (a) yazı ile Bakanlığımıza gönderilmiş olup, Bakanlığımızın ilgi (b) yazısı ile tüm belediyeler ve il özel idarelerine duyurulmak üzere Valiliklere gönderilmiştir.

Ancak, İl Özel İdarelerince Hazine Müsteşarlığına gönderilen yazılardan, Genelgenin uygulanmasına yönelik bazı tereddütlerin ortadan kaldırılması için Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan ilgi (c) yazı ekinde alınan açıklamaların tüm mahalli idarelere iletilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.HZN.0.0704.01/158-01-04-06790
Konu : Genelge

17/04/2012

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

İlgi : 02.02.2012 tarihli ve 2129 sayılı yazımız.

Bilindiği üzere, 6260 Sayılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun E-Cetveli'nin 9. sırasında yer alan hüküm uyarınca Müsteşarlığımızca Bakanlığınızın ve Türkiye Belediyeler Birliğinin de görüşleri alınarak "Belediye ve İl Özel İdarelerince Genel Aydınlatma Faturalarının Kontrolü ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi" (Genelge) hazırlanmış olup, ilgide kayıtlı yazımız ile tüm il özel idarelerine iletilmesi için tarafınıza gönderilmiştir.

Diğer taraftan, Müsteşarlığımıza il özel idareleri tarafından gönderilen yazılardan, Genelge'nin uygulanmasına yönelik bazı tereddütlerin yaşandığı anlaşılmıştır.

Bu çerçevede, bilgilerini ve Genelge'nin uygulanmasına yönelik tereddütlerin ortadan kaldırılması için ekte yer alan açıklamaların tüm il özel idarelerine iletilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Burhanettin AKTAŞ
Müsteşar a.
Müsteşar Yardımcısı

EK

GENEL AYDINLATMA FATURALARININ BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARELERİ TARAFINDAN KONTROLÜ VE ONAYINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

- 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Geçici 17. Maddesinin 1. ve 2. fıkrası)
 - 6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu (E-Cetveli'nin 9. Sırası)
 - Aydınlatma Yönetmeliği (4. Maddenin 3. fıkrası)
 - Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi (Geçici 4. Madde)
 - Belediye ve İl Özel İdarelerince Genel Aydınlatma Faturalarının Kontrolü ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi (GENELGE)
- Bilindiği üzere, aydınlatma hizmeti uygulamaları yukarıda sayılan mevzuat ile düzenlenmiş olup, bu çerçevede ilgili kurum/kuruluşlara getirilen yetki, görev ve sorumluluklar aşağıda sıralanmıştır:

-Cadde ve sokak aydınlatmaları ile trafik sinyalizasyonlarına ilişkin genel aydınlatma tüketim bedellerinin 01.01.2009 ila 31.12.2005 döneminde ilgili belediye ve il özel idaresi adına ödenmesi Hazine Müsteşarlığının sorumluluğundadır. (4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 17. Maddesinin 1. fıkrası)

-Kamuya ait park, bahçe, tarihi ve ören yerleri gibi halka açık yerler ile reklam ve benzeri amaçlı panoların genel aydınlatmaları, bu kapsamda gerekli sistemlerin tesis edilmesi, işletilmesi ve aydınlatma giderlerinin ödenmesi ilgisine göre ilgili belediye veya il özel idaresinin yükümlülüğündedir. (4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 17. Maddesinin 12 fıkrası)

-İlgili mevzuat uyarınca Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacak genel aydınlatma giderlerine ilişkin faturaların kontrolü ilgili belediye veya il özel idaresi tarafından yapılır. (6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun E-Cetveli'nin 9. Sırası)

- Belediye ve il özel idarelerince, kendilerine iletilen faturaların;
 - a)kendi belediyeleri/il özel idareleri adına düzenlenmiş olduğunun,
 - b)ait olduğu aboneliklere ilişkin genel aydınlatma tesisinin kendi görev alanlarında bulunduğu,
 - c)ait olduğu aboneliklere ilişkin genel aydınlatma tesisinin Aydınlatma Bölgeleri dahilinde olduğunun ve
 - d)"Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bilgileri içerdiğinin
- kontrolü yapılır. (Belediye ve İl Özel İdarelerince Genel Aydınlatma Faturalarının Kontrolü ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi'nin 6. Maddesi)
- Belediye ve il özel idarelerince faturaların kontrolünü müteakip GENELGE ekinde yer alan Onay Belgesi'nin doldurulması ve ilgili dağıtım şirketine iletilmesi gerekmektedir. (Belediye ve İl Özel İdarelerince Genel Aydınlatma Faturalarının Kontrolü ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi'nin 5. Maddesi)
- Elektrik dağıtım şirketlerinin 30.06.2012 tarihine kadar ilgili belediye veya il özel idaresi ile bağlantı anlaşması yapması gerekmektedir. Bu kapsamda, söz konusu bağlantı anlaşmalarının yapılması belediyelere ve il özel idarelerine herhangi bir ödeme yükümlülüğü veya mali külfet getirmemekte olup, hem Hazine Müsteşarlığınca dağıtım şirketlerine genel aydınlatma tesis ve teçhizatına ilişkin ödemelerin yapılabilmesi hem de belediye ve il özel idarelerine gönderilen faturaların kontrolünün daha sağlıklı yapılabilmesi için bu tesis ve teçhizata ilişkin bağlantı anlaşmalarının en geç 30.06.2012 tarihine kadar ilgili belediye veya il özel idarelerince yapılması gerekmektedir. (Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi'nin Geçici 4. Madde)

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.H.01.00-250/13615
Konu : Ayakta Yolcu Taşımacılığı

22/05/2012

İlgi : Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 19.04.2012 tarih ve 2515-85275 sayılı yazısı.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgi yazısında özetle; Bakanlar Kurulu'nun 86/10553 sayılı kararında belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda; Belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtlarının çalışma şekil ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergahlarının, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 12'nci maddesi hükmü gereğince il ve ilçe trafik komisyonları tarafından belirlenmekte iken bu hizmetlerin 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/f ve 9'uncu maddeleri ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15/p maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinde Ulaşım Koordinasyon Merkezlerine (UKOME), diğer yerlerde ise Belediyelere verildiği,

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 31'inci maddesi ikinci fıkrasına göre tescil işleminin yapılabilmesi için sahiplik belgesi, uygunluk belgesi, zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesi ve özel tüketim vergisi ödeme belgesinin aslının ibraz edilmesinin zorunlu olduğu,

Araç tescil işlemlerinde, aracın uygunluk belgesinde belirtilen teknik değerler esas alındığından koltuk sayısı ve ayakta yolcu sayısı konularında uygunluk belgesinde belirtilen değerlere göre işlem yapıldığı,

Merkez ilçe olmayıp daha sonra belediye sınırları içerisine dahil edilen ilçelerle belediye mücavir alanının il sınırlarına kadar genişlediği illerde otobüslerle yapılan yolcu taşımacılığı ile ilgili olarak;

- Asgari ve azami hız sınırlarının bazı bölgelerde şehirlerarası hız limitlerinde olduğu,

- Kalkış ve varış noktaları mesafelerinin uzun, ara durak sayısının ise az olduğu,
 - Ayakta yolcu taşıyan araçların kütleli ağırlığı arttığından başta fren donanımı olmak üzere araçların kapasite hız limitleri yönüyle teknik donanımlarının trafik güvenliği açısından yeterli olamayacağı, bu gibi yetersizliklerin ise manevra ve ani fren zorunluluğu gibi durumlarda ayakta taşınan yolcular için ölüm ve yaralanma ile sonuçlanan kazalara sebebiyet verebileceği,

Bu kapsamda, yukarıda belirtilen güzergâhlarda yolcu taşımacılığı yapacak araçlarda ayakta yolcu taşınması hususunun, belirtilen risk faktörleri de göz önünde bulundurularak yeniden değerlendirilmesi, hız limitlerinin yüksek olduğu şehirlerarası bölünmüş karayollarında ayakta yolcu taşınmamasını veya bu yollarla bu tür araçlar için şehir içi hız limitlerinin uygulanmasına yönelik gerekli önlemlerin alınması talep edilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
 Bakan a.
 Genel Müdür

T.C
 İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
 Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.11.01.00-250/13616

22/05/2012

Konu : Toplu Taşıma Araçlarının Özürllülerin Kullanımına Uygunluğu

İlgi : Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 04.05.2012 tarih ve 677 sayılı yazısı.

İlgi yazıda; 07.07.2005 tarih ve 25868 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5378 sayılı Özürllüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu’nda yer alan “Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özürllülerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürllüler için erişilebilir duruma getirilir.” hükmü gereği, Kanun’un yürürlüğe giriş tarihi olan 07.07.2005 tarihi bazı alındığında 07.07.2012 tarihine kadar, mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçlarının özürllüler için erişilebilir duruma getirilmesi gerektiği, bu amaçla gerekli tedbirleri amaçla gerekli tedbirleri alma görevinin söz konusu Kanun’la Büyükşehir Belediyeleri ile Belediyelere verildiği, konu ile ilgili bazı belediyelerce gerekli tedbirler alınırken bazılarının herhangi bir hazırlık içinde olmadığı görüldüğü ifade edilerek belediyelelerin talep etmeleri halinde, 5378 sayılı Kanun’a uygun araçların imalatının sanayimiz tarafından gerçekleştirilebileceği, söz konusu imalat ile ilgili araçların özürllülere uygunluğu için gerekli teknik şartların Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yayımlamış olduğu teknik mevzuatta yer aldığı, özürllü vatandaşlarımızın da herkes gibi ve herkesle birlikte yaşamın tüm alanlarındaki hak ve hizmetlere ulaşabilmesi ve bunlardan yararlanabilmesinde toplu taşıma araçlarının özürllülerin kullanımına uygun duruma getirilmesinin büyük önem taşıdığı, bu çerçevede konunun hassasiyetle ve acil olarak ele alınması gerektiği belirtilmektedir.

Konunun iliniz dahilindeki tüm mahalli idarelere duyurulması hususunda bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
 Bakan a.
 Genel Müdür

“Ya ben
ya **İSTANBUL** 'u alırım
beni.”

Fatih Sultan Mehmet

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Atatürk Bulvarı No:229

Kavaklıdere/ANKARA

Tel:(0312) 419 21 00

Faks:(0312) 419 21 30

www.tbb.gov.tr